

Օ Ր Ե Ն Ք Ը

Ընդունված է 2007 թվականի ապրիլի 9-ին

ԱՊԱՀՈՎԱԳԻՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

Սույն օրենքի հիմնական նպատակներն են ապահովելու ապահովագրված անձանց և շահառուների իրավունքների պաշտպանությունը, ապահովագրական համակարգի կայուն զարգացման, հուսալիության և բնականոն գործունեության ապահովումն ու ապահովագրական գործունեության իրականացումը միջև ազատ տնտեսական մրցակցության համար հավասար պայմանների ստեղծումը:

Բ Ա Ժ Ի Ն 1

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Գ Լ ՈՒ Խ 1

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հարված 1.

Օրենքի կարգադրման առարկան

1. Սույն օրենքով կարգադրվում են Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրական, վերաապահովագրական և ապահովագրական միջնորդային գործունեության կազմակերպման և իրականացման, ապահովագրական ընկերությունների (այսուհետ՝ նաև Ընկերություն), վերաապահովագրական Ընկերությունների, ապահովագրական միջնորդային գործունեություն իրականացնող անձանց ստեղծման, լիցենզավորման, գործունեության և գործունեության դադարեցման, ապահովագրական, վերաապահովագրական և ապահովագրական միջնորդային գործունեության նկատմամբ պետական վերահսկողության իրականացման հետ կապված հարաբերությունները, ինչպես նաև ապահովագրության հետ կապված այլ հարաբերություններ:

2. Օտարերկրյա Ընկերությունները Հայաստանի Հանրապետության ստորաճիւղում առանց մասնաճիւղ կամ դասարկում իրավաբանական անձ հիմնադրելու՝ հրատարակային օֆերտայի միջոցով ապահովագրական գործունեություն իրականացնել կապով են միայն, եթե գրանցված են այն պետություններում, որտեղ հանդիսանում են Առևտրի համաշխարհային կազմակերպության Երջանակներում կնքված այն համաձայնագրերի կողմ, որոնց միացել է նաև Հայաստանի Հանրապետությունը, ընդ որում նրանք կապով են իրականացնել միայն հետևյալ դիվերի հետ կապված ապահովագրություն:

1) ծովային վախճարումների, ֆալսեպոստային ալիստայի, սիեզերանույթների բուցողման, ֆրակտի (նեղալի) ուղեկցող և ապահովող անձնակազմը): Այսպիսի ապահովագրությունը կապով է ստորաճվել վախճարի գույքի, վախճարի սրահապարտային միջոցի և վախճարումից բխող պատասխանատվության վրա, ինչպես բազմը միասին, այնպես էլ դրանցից յուրաքանչյուրն ստանձնելով:

2) միջազգային բեռնավախճարումների:

3) վերաապահովագրության, ռեպրոցեսիայի և վերաապահովագրության հետ կապված այլ ծախսերը:

Սույն մասում նշված ապահովագրությունն օտարերկրյա Ընկերության կողմից Հայաստանի Հանրապետության ստորաճում կապով է իրականացվել ապահովագրական միջնորդների միջոցով կամ առանց դրանց և պետ է հանապատասխանի Հայաստանի Հանրապետության օրենքների և նորմատիվ իրավական այլ ակտերին:

Հայաստանի Հանրապետության ստորաճի հասկացությունը սահմանվում է «Պետական ստանդարտի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով:

3. Սույն օրենքը չի սարաճվում «Ֆիզիկական անձանց բանկային ալիստների հաստատումը երաշխավորելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով ստեղծված ալիստների հաստատումը երաշխավորող հիմնադրամի, Հայաստանի Հանրապետության ազգայնական ապահովագրության պետական հիմնադրամի, ինչպես նաև բանկերի և վարկային կազմակերպությունների վրա՝ բանկային և վարկային երաշխիքների սրահապարտման մասով, սակայն կազմակերպությունների վրա՝ իրենց վաճառած ապահովագրության երաշխիքային սրահապարտման մասով:

4. Սույն օրենքը չի սարաճվում սրահապարտ ազգայնական ապահովագրության վրա, սակայն սարաճվում է Ընկերությունների կողմից իրականացվող կանախար կուսակալային կենսաբաշխարային ապահովագրության վրա: Ընկերությունները կապով են իրականացնել միայն «Կուսակալային կենսաբաշխարային մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով նախատեսված «սահմանված կենսաբաշխարային» սխեմայով կանախար կուսակալային կենսաբաշխարային ապահովագրություն:

Հարված 2.

Ապրանավագությունը կարգավորող իրավական ակտերը

1. Հայաստանի Հանրապետությունում ապրանավագությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությամբ, միջազգային պայմանագրերով, Հայաստանի Հանրապետության ֆարմացիական օրենսգրքով, առյժմ օրենքով, այլ օրենքներով և դրանց հիման վրա ընդունված Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով:

2. Առյժմ օրենքով սահմանափակ Կենտրոնական բանկի կարծիքը և եզրակացությունը պետք է ներառվեն Կենտրոնական բանկի խորհրդի համապատասխան որոշման մեջ, որն ընդունվում է տվյալ կարծիքի կամ եզրակացության հիման վրա:

3. Կենտրոնական բանկի խորհրդի, նավթագանի և լիցենզավորման իրականացնող հանձնաժողովի ակտերը դատարան կարգով, իսկ լիցենզավորման իրականացնող հանձնաժողովի ակտերը՝ նաև վերադատության կարգով (որի դեպքում բողոքը քննում է Կենտրոնական բանկի խորհուրդը) կարող են բողոքարկվել այն անձանց կողմից, որանց իրավունքները խախտվել են այդ ակտերով:

Հարված 3.

Օրենքում կիրառվող հիմնական հասկացությունները

Առյժմ օրենքի խնամատվ՝

1) ակտուար՝ առյժմ օրենքով սահմանված համադրուսումնասիրան որակավորում ունեցող անձ, որը մտնում է ակտիվական, վիճակագրական և այլ մեթոդների կիրառմամբ գնահատում է որոշակի կառավարությունների տեղի ունենալու հավանականությունը և հաշվարկում է ապրանավագական սակագների, ապրանավագավաճարների, ապրանավագական գումարի, տեխնիկական սրահատուների, կենսաբաշակի, անուխտերների և այլ նմանատիպ ցուցանիչների չափերը:

2) անուստարան տվյալ՝ ֆիզիկական անձանց համար՝ անուս, ազգանուն, հայրանուն, ծննդյան ամսաթիվ, ամիս և սուրբի, ծննդյան վայր, բնակության վայր, ֆարմացիայություն, անձը հաստատող վստաստարթի տվյալներ, ասցիալական ֆարտի համար (սակայության դեպքում), իրավաբանական անձանց համար՝ անվանում կամ ֆիրմային անվանում, գտնվելու վայր, վստաստարան հասցե, հարկ վճարողի հաշվառման համար, իրավաբանական անձի անունից հանդես գալու լիազորություն ունեցող անձի անուն, ազգանուն, հայրանուն, ծննդյան ամսաթիվ, ամիս և սուրբի, ծննդյան վայր, բնակության վայր, ֆարմացիայություն, անձը հաստատող վստաստարթի տվյալներ, ասցիալական ֆարտի համար:

3) անուխտես՝ ապրանավագի կողմից պայմանագրով նվազեցված գումարի միանվագ կամ պայմանագրով նվազեցված պարբերականությամբ վճարման ապրանավագային, որի դիմաց ապրանավագալը պարտավորվում է պայմանագրով նվազեցված ժամկետում և պարբերականությամբ ապրանավագին կամ շահաստի վերադարձնել վճարված գումարը և պայմանագրով երաշխավորված եկամուտը:

4) ապրանավագական բաժնե՝ Հայաստանի Հանրապետության ստարածում ապրանավագական բաժնեդարյան գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա ունեցող սուսարային կարճակերպություն:

5) ապրանավագական բաժնեդարյան գործունեություն՝ անձի կողմից ապրանավագի, իսկ վերաապրանավագության դեպքում՝ ընկերության անունից և հաշվին ապրանավագական միջնարային գործունեություն իրականացում:

6) ապրանավագական գաղտնիք՝ ապրանավագական գործունեության ընթացքում ապրանավագի, ապրանավագված անձի կամ շահաստի վերաբերյալ ապրանավագային, վերաապրանավագային, ապրանավագական միջնարային իրականացնող անձին հայտնի դարձած ապրանավագի, ապրանավագված անձի կամ շահաստի սուսարային գաղտնիքը կամ այլ տեղեկություն, որն ապրանավագի կամ ապրանավագված անձը մտադիր են եղել գաղտնի պահել, և ընկերությունը, վերաապրանավագական ընկերությունը կամ ապրանավագական միջնարային տեղյակ է կամ պարտավոր էր տեղյակ լինել այդ մտադրության վերաբերյալ:

7) ապրանավագական գաղտնիքի կրատարակում՝ ապրանավագական գաղտնիք կարճակ տեղեկությունները բանտիր կամ գրատիր ձևով գտնվածային լրատվության միջոցներով կամ այլ կերպ կրատարակելը կամ ստարածելը, երադայ անձին կամ անձանց հայտնի դարձնելը, երադայ անձանց նման տեղեկություններ հայտարարելու հնարավորություն ուրրակի կամ անուրրակի ընձեռելը, այն է՝ թույլատրելը, չիտչընտրտելը կամ նման տեղեկությունների սրահարման կարգի խախտման հետևանքով այն հնարավոր դարձնելը, բացառությամբ առյժմ օրենքով սահմանված դեպքերի:

8) ապրանավագական գործակալ՝ Հայաստանի Հանրապետության ստարածում ապրանավագական գործակալի գործունեություն իրականացնելու համար Կենտրոնական բանկի ապրանավագական գործակալների ռեգիստրում հաշվառված անձ:

9) ապրանավագական գործակալի գործունեություն՝ անձի կողմից մեկ կամ մի քանի ապրանավագական և (կամ) վերաապրանավագական ընկերությունների անունից և հաշվին ապրանավագական միջնարային գործունեություն իրականացում:

10) ապրանավագական գործունեություն՝ անձի կողմից որպես ապրանավագալ կարճ պարբերադար կր անունից ապրանավագական գործարքների կնքմանը, ինչպես նաև դրանցով ստանձնած պարտավորությունների կատարմանն ու ձեռք բերած իրավունքների իրականացմանն ուրրված վստաստար գործարքությունների անբողություն:

11) ապրանավագական ընկերություն (ընկերություն)՝ առյժմ օրենքով սահմանված կարգով ապրանավագական գործունեություն լիցենզիա ունեցող իրավաբանական անձ:

12) սարսափազդեցական միջնորդային գործունեություն՝ երբայդ անձի կարմից՝ սարսափազդեցողների (վերատարածակազմողների) և սարսափազդեցողների միջև սարսափազդեցական հարաբերությունների հաստատմանը, նրանց միջև սարսափազդեցության սրայնանագրի կնկնանը դրապո, նարատո, աջակցող կազմակերպչական, այլ վստատցի և իրավական գործադրությունների իրականացում, մասնակցություն՝

ա. սարսափազդեցական և վերատարածակազմության սրայնանագրերի կնկնան նախապատրաստական աշխատանքների, այդ թվում՝ նաև սարսափազդեցական խարիչարտություն իրականացում.

բ. սարսափազդեցողների՝ կոնկրետ սարսափազդեցողների հետ սարսափազդեցական և վերատարածակազմության սրայնանագրերի կնկնան կազմակերպում.

գ. սարսափազդեցական և վերատարածակազմության սրայնանագրերի կատարման օժանդակում, ներառյալ՝ սարսափազդեցողների հավաքման և հաստատման վախճանցման իրականացումը՝ սարսափազդեցողի կամ Հնկերության բաշխարած չափերով.

13) սարսափազդեցական սրայնագրի կնկնան բոլոր սարսափազդեցության սրայնանագրերից կամ մի դասի բոլոր սարսափազդեցության սրայնանագրերից բխող իրավունքների և սրատարածությունների անբաշխարածություն.

14) սարսափազդեցող՝ Հնկերություն կամ օտարերկրյա Հնկերության՝ Հայաստանի Հանրապետության սարսափազդեցող մասնակցություն.

15) սարսափազդեցող՝ սարսափազդեցության սրայնանագրի այն կարմը, որին կամ որի մասնակցած անձին (շահառու) սարսափազդեցող սրատարածություն է հաստատցել սարսափազդեցության սրայնանագրով նախատեսված իրաբարձարածություն (սարսափազդեցական սրատարածություն) տեղի ունենալու սրայնանագրում սրատարածված վնասը կամ դրա մի մասը կամ սրատարածված սրատարածված սրատարածված սրատարածված սրատարածված (սարսափազդեցական սրատարածություն) տեղի ունենալու ուժով՝ ըստ սարսափազդեցության սրայնանագրի սրայնանագրերի.

16) բաժնեհատ՝ բաժնեհատ, բաժնեհատ, վստ.

17) Կենտրոնական բանկ՝ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ.

18) մրցակցություն, տնտեսական մրցակցություն, գերիշխող դիրք՝ ըստ «Տնտեսական մրցակցություն սրատարածության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի.

19) վերատարածակազմական ընկերություն՝ բացառապես վերատարածակազմական գործունեությամբ զբաղվող Հնկերություն.

20) վերատարածակազմող՝ վերատարածակազմություն իրականացնելու լիցենզիա ունեցող անձ.

21) վերատարածակազմություն՝ մեկ սարսափազդեցողի կարմից սրայնանագրով դրաբարձարած սրայնանագրով սարսափազդեցողների նկատմամբ ունեցած իր անբաշխարած սրատարածությունների կամ դրանց մի մասի կատարման հետ կապված դիմելի սարսափազդեցողն այլ սարսափազդեցողի մաս.

22) վերատարածակազմական գործունեություն՝ որպես ձեռնարկատիրական գործունեություն՝ սարսափազդեցողների նկատմամբ այլ սարսափազդեցողների ունեցած անբաշխարած սրատարածությունների կամ դրանց մի մասի կատարման հետ կապված դիմելի սարսափազդեցող.

23) վերահսկվող՝ սարսափազդեցող, վերատարածակազմող, սարսափազդեցողական միջնորդային գործունեություն իրականացնող անձ, սարսափազդեցողական գործունեությունների պատկերակրման սրայնանագրով աշխատանք իրականացնող իրավաբանական անձ (կոնսորցիում).

24) տեխնիկական սրատարածություն՝ Հնկերության բնական և սարսափազդեցողական գործունեությունը երաշխարածելու, սարսափազդեցողական սրայնանագրերից բխող՝ Հնկերության մտ սովա և հետագայում ծագելիք սրատարածությունները և հնարավոր կրապատերը ծածկելու նպատակով ստեղծված հաստուկ սրատարածություն.

25) ֆինանսական կազմակերպություն՝ բանկ, վարկային կազմակերպություն, Հնկերություն, արժեթղթերի շուկայում մասնագիտացված գործունեություն իրականացնող անձ, ինչպես նաև օտարերկրյա օրենսդրության համաձայն՝ ֆինանսական կազմակերպություն համարվող անձ:

26) ԱՊՊՍ՝ ախտորոշանորոշային միջոցների օգտագործումից բխող սրատարածությունների սրատարած սարսափազդեցող.

27) Բյուրո՝ «Ախտորոշանորոշային միջոցների օգտագործումից բխող սրատարածությունների սրատարած սարսափազդեցողական մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի համաձայն ստեղծված Բյուրո:

(3-րդ հարվածը լրաց. 18.05.10 ՀՕ-64-Ն)

Հարված 4. «Սարսափազդեցողական» և «Սարսափազդեցողություն» բառերի օգտագործումը

1. «Սարսափազդեցողական» և «սարսափազդեցողություն» բառերը, դրանց ածանցյալները, հղուված ձևերը կամ թարգմանությունները, ինչպես նաև օտար լեզվով այդ բառի հայերեն տարարածությունը կարող են իրենց անվանման մեջ, գովազդներում կամ այլ կերպ օգտագործել միայն առյ օրենքով սահմանված կարգով ստեղծված և սարսափազդեցողական, վերատարածակազմական կամ սարսափազդեցողական միջնորդային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա կամ իրավունք ունեցող անձինք, բացառապես երբ «սարսափազդեցողական», «վերատարածակազմական», «սարսափազդեցողական բարձր», «սարսափազդեցողական գործակալ», «սարսափազդեցողական միջնորդ» կամ «սարսափազդեցողություն» բառերի Օգտագործման իմաստից ակնհայտ բխում է, որ խոսքի սարսափազդեցողական, վերատարածակազմական կամ սարսափազդեցողական միջնորդային գործունեությունը չի վերաբերում:

Սարսափազդեցողական, վերատարածակազմական կամ սարսափազդեցողական միջնորդային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա ստացած անձինք սրատարած են լիցենզիան ստանալու սրմից 90 օրվա ընթացքում, իրենց անվանման մեջ ներառել

«սարսափազդեցիկ», «սարսափազդեցիկ», «վերատարսափազդեցիկ» կամ «վերատարսափազդեցիկ» բառերը, իսկ այդպիսի լիցենզիան ուժը կորցրած հանդիսակալը կամ այն հանձնակալը սրանից 30 օրվա ընթացքում պետք է հանձնի իրենց անվանման միջոց:

2. Սարսափազդեցիկ կամ վերատարսափազդեցիկ գործունեությունը գովազդվել կարող է միայն սույն օրենքով սահմանված կարգով սարսափազդեցիկ կամ վերատարսափազդեցիկ գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա ունեցող անձի կողմից կամ սրտովելով:

3. Սարսափազդեցիկ գործունեությունը գովազդվել կարող է միայն սույն օրենքով սահմանված կարգով սարսափազդեցիկ գործունեություն իրականացնելու իրավունք ունեցող անձի կողմից կամ նրա սրտովելով:

4. Սարսափազդեցիկ բյուրոյի գործունեությունը գովազդվել կարող է միայն սույն օրենքով սահմանված կարգով սարսափազդեցիկ բյուրոյի գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա ունեցող անձի կողմից կամ սրտովելով:

Հարված 5.

Սարսափազդեցիկ միությունները

1. Սարսափազդեցիկ, վերատարսափազդեցիկ ու սարսափազդեցիկ միջնաբայի գործունեություն իրականացնողներն իրենց գործունեությունը համակարգելու, շահերը ներկայացնելու և պաշտպանելու, տեղեկություններ փոխանակելու և այլ խնդիրներ համատեղ լուծելու նպատակով կարող են ստեղծել շահույթ ստանալու նպատակ չհետապնդող սարսափազդեցիկ, վերատարսափազդեցիկ կամ սարսափազդեցիկ միջնաբայի գործունեություն իրականացնողների միություններ և (կամ) անբաժանելի միություններ:

2. Սարսափազդեցիկ, վերատարսափազդեցիկ ու սարսափազդեցիկ միջնաբայի գործունեություն իրականացնողների միությունները չեն կարող սարսափազդեցիկ, վերատարսափազդեցիկ, սարսափազդեցիկ միջնաբայի գործունեություն իրականացնել:

3. Սարսափազդեցիկ, վերատարսափազդեցիկ, սարսափազդեցիկ միջնաբայի գործունեություն իրականացնողների միությունները պետական գրանցման սրանից 10-օրյա ժամկետում այդ մասին ծանուցում են Կենտրոնական բանկին՝ տեղեկացնելով դրանց գտնվելու վայրի, կառավարման մարմինների և ղեկավարների, ինչպես նաև հետագայում դրանց վախձառությունների վերաբերյալ՝ վախձառություններից հետո 10-օրյա ժամկետում:

4. Բյուրոյի անբաժանելի չի կարող սահմանափակվել սարսափազդեցիկ ընկերությունների կողմից սարսափազդեցիկ միություններ ստեղծելու և անբաժանելի իրավունքը:

(5-րդ հարվածը լրաց. 18.05.10 ՀՕ-64-Ն)

Հարված 6.

Սարսափազդեցիկ ձևերը

1. Հայաստանի Հանրապետությունում կարող է իրականացվել կամուփր և սպարտափր սարսափազդեցիկ:

2. Պարտափր սարսափազդեցիկ իրականացման դեպքերը, կարգը և սրայնանները սահմանվում են օրենքով:

Հարված 7.

Սարսափազդեցիկ տեսակները և դասերը

1. Սարսափազդեցիկ տեսակներն են՝

1) կյանքի սարսափազդեցիկ բացի, ցանկացած այլ սարսափազդեցիկ (այսուհետ՝ ոչ կյանքի սարսափազդեցիկ):

2) կյանքի սարսափազդեցիկ:

3) վերատարսափազդեցիկ:

2. Ոչ կյանքի սարսափազդեցիկ դասերն են՝

1) դժբախտ պատահարներից սարսափազդեցիկ (ներառյալ՝ արքայաճաքերի վնաս և մտանցիտական գործունեություն ընթացքում ձեռք բերված հիվանդություններից)՝

ա. անբաժանելի պատահարի հատուցմանը,

բ. հատուցմանը՝ կախված պատահարի բնույթից,

գ. սույն կետի «ա» և «բ» ենթակետերը միասին,

դ. ուղևորների վնասվածքների:

2) ստալջուրյան սարսափազդեցիկ՝

ա. անբաժանելի պատահարի հատուցմանը,

բ. հատուցմանը՝ կախված պատահարի բնույթից,

գ. սույն կետի «ա» և «բ» ենթակետերը միասին:

3) ցանափայլի սրանսարքայի սարսափազդեցիկ (բացառությամբ երկաթուղային), որը ծածկում է այն վնասները կամ կարուսները, որոնք սրտհասվել են՝

ա. ցանափայլի ավտոարանսարքային,

բ. ցամաքային այլ սրահնաբարդին.

4) երկաթուղային սրահնաբարդի սպասարկման խնամակալություն, որը ծածկում է երկաթուղային սրահնաբարդին սրահնախած վնասները կամ կորստները.

5) օդանավերի սպասարկություն, որը ծածկում է օդանավերին սրահնախած վնասները և կորստները.

6) ջրային վախտադրամիջոցների սպասարկություն, որը ծածկում է այն վնասները և կորստները, որոնք սրահնախած են՝

ա. գետային և ջրանցքային վախտադրամիջոցներին,

բ. լճային վախտադրամիջոցներին,

գ. ծովային (օվկիանոսային) վախտադրամիջոցներին.

7) վախտադրամի գույքի (բեռների) սպասարկություն, որը ծածկում է այն վնասները և կորստները, որոնք սրահնախած են վախտադրամի գույքի մեջ գտնվող գույքին (բեռներին)՝ անկախ վախտադրամիջոցի տեսակից.

8) կրիեկից և բնական աղետներից սպասարկություն, որը ծածկում է այն վնասները և կորստները, որոնք կազմվել են գույքին (բացառությամբ գույքի այն տեսակների, որոնք ներառված են առյուծմասի 3-7-րդ կետերով սահմանված դատարան) հետևյալ սրահնաբարդների հետևանքով՝

ա. կրիեկ,

բ. սրայրյուն,

գ. երկրաշարժ,

դ. վախտիկ,

ե. միջուկային վախտ, վնասվածք և այլն,

զ. հողի աղբյուր.

9) գույքին կազմված այլ վնասներից սպասարկություն, որը ծածկում է այն վնասները և կորստները, որոնք կազմվել են գույքին (բացառությամբ այն գույքի, որը ներառված է առյուծմասի 3-7-րդ կետերով սահմանված դատարան) հետևյալ սրահնաբարդների սպասարկման և լուծված չեն առյուծմասի 8-րդ կետով սահմանված դատարան՝

ա. կարկասնաբարդություն,

բ. ցրտահարություն,

գ. երաշտ,

դ. համահարակ, կարմուխի կիսահարություն,

ե. սեղանի, ջրիեղել,

զ. բնական ու սեյսմոլոգիկ բնույթի այլ աղետներ, վախտներ ու սրահնաբարդներ, ներառյալ՝ գույքի կառուցվածքները.

10) ցամաքային աղետաբանաբարդային միջոցների (նաև՝ բեռնախախտադրամ) օգտագործումից բխող սրահնախտանոթային սպասարկություն.

11) օդանավերի (նաև՝ բեռնախախտադրամ) օգտագործումից բխող սրահնախտանոթային սպասարկություն.

12) առյուծմասի 6-րդ կետում նշված դատարան ներառված ջրային վախտադրամիջոցների (նաև՝ բեռնախախտադրամ) օգտագործումից բխող սրահնախտանոթային սպասարկություն.

13) ընդհանուր սրահնախտանոթային սպասարկություն (սրահնախտանոթային բոլոր այն տեսակները, որոնք ներառված չեն առյուծմասի 10-12-րդ կետերով նախատեսված դատարան).

14) վախտի սպասարկություն, այդ թվում՝

ա. անվտանգություն (ընդհանուր),

բ. սրահնախտանոթային վախտ,

գ. սպասարկություն վնասների սրահնախտություն (սպասարկություն),

դ. կիսահարակի վախտ,

ե. գյուղատնտեսական վախտ,

զ. այլ վախտի սպասարկություն.

15) երաշտի սրահնաբարդ, այդ թվում՝

ա. անաբարդային,

բ. ուղղակի.

16) ֆինանսական վնասների սպասարկություն, որոնք սահմանում են՝

ա. աշխատանքային ռիսկերից,

բ. եկամտաբեր թերատեսչություն (ընդհանուր),

գ. վատ երանակից,

դ. բաց թողնված օգուտից,

ե. շարունակական (ընթացիկ) ընդհանուր ծախսերից,

զ. չնախատեսված ամսաբային ծախսերից,

- է. շակրայական արժեքի կորստից,
- ը. վարձավճարի կամ այլ եկամտի կորստից,
- թ. անուարակի անստորային կորուստներից, որոնք հեղած չեն առյև կետի «ա»-«ը» ենթակետերում,
- ժ. այլ ֆինանսական ոչ անստորային կորուստներից,
- ժա. ֆինանսական կորուստների այլ ձևերից.

17) դատական և արտարարական ծախսերի ապահովագրություն.

18) աջակցության ապահովագրություն, որը ծածկում է համապարփաբարության մեջ կամ իրենց մշտական բնակության վայրից հեռու գտնվող անձանց աջակցության սրահնապասնը:

Առյև մասի՝ ոչ կյանքի ապահովագրություն յուրամանջուր դատը տաննանող կետի ենթակետերը համարվում են ոչ կյանքի ապահովագրության տվյալ դասի առանձին ենթադաս:

3. Ոչ կյանքի ապահովագրության մեկից ավելի դատերով ապահովագրական գործառնություն իրականացնողները պետք է ստացան ջրատվում են ապահովագրության դատերի հետևյալ խմբերը՝

1) առյև հարվածի 2-րդ մասի 1-ին և 2-րդ կետերով նախատեսված դատերով՝ «դժբախտ պատահարներից և ստալջություն ապահովագրություն».

2) առյև հարվածի 2-րդ մասի 1-ին կետի «դ» ենթակետի, ինչպես նաև 3-րդ, 7-րդ և 10-րդ կետերով նախատեսված դատերով՝ «տվտամեհեհանների ապահովագրություն».

3) առյև հարվածի 2-րդ մասի 1-ին կետի «դ» ենթակետի, ինչպես նաև 4-րդ, 6-րդ, 7-րդ և 12-րդ կետերով նախատեսված դատերով՝ «ծովային և սրահնապարտային ապահովագրություն».

4) առյև հարվածի 2-րդ մասի 1-ին կետի «դ» ենթակետի, ինչպես նաև 5-րդ, 7-րդ և 11-րդ կետերով նախատեսված դատերով՝ «ավիացիան ապահովագրություն».

5) առյև հարվածի 2-րդ մասի 8-րդ և 9-րդ կետերով նախատեսված դատերով՝ «կրթիկից և գույքի սրահնապարտ այլ վնասներից ապահովագրություն».

6) առյև հարվածի 2-րդ մասի 10-13-րդ կետերով նախատեսված դատերով՝ «սրահնապարտություն ապահովագրություն».

7) առյև հարվածի 2-րդ մասի 14-րդ և 15-րդ կետերով նախատեսված դատերով՝ «վարկի ապահովագրություն և երաժխիքի սրահնապասն».

8) առյև հարվածի 2-րդ մասի 1-ին, 3-13-րդ և 16-րդ կետերով նախատեսված դատերով՝ «ոչ կյանքի և դժբախտ պատահարներից ապահովագրություն»:

4. Կյանքի ապահովագրության դատերն են՝

1) կյանքի ապահովագրությունը, որը ներառում է լրակեցություն, մահվան, լրակեցություն և միտմանանակ մահվան ապահովագրությունները, անվտանգ, ի լրաման կյանքի ապահովագրության սրահնապարտի՝ իրականացվող առյև հարվածի 3-րդ մասի 1-ին կետում հեղած դժբախտ պատահարներից, ստալջության ապահովագրությունը և առյև մասի 2-6-րդ կետերում չհեղած այլ ապահովագրությունը.

2) տնտնություն, ծննդի ապահովագրությունը.

3) ներապասնային ակտիվների կտորի ապահովագրությունը, երբ ապահովալիքները ստանձնում են ներապասնային ուսույլը.

4) «Կուտակային կենսապահպանների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով նախատեսված «տաննանված կենսապահպաններ» սխեմայով կամայոր կուտակային կենսապահպանային միջոցների կտորի ապահովում, որը ներառում է լրակեցություն, մահվան և անախտաանակության դեպքերում հատուցումների վնասման համար նախատեսված կենսապահպանային ֆոնդերի ակտիվների (ներապասնների) կտորի ապահովումը, որը գուգակցվում է նվազագույն եկամտաբերության վնասման ապահովագրությամբ.

5) տնտնի, որի դեպքում բոլոր ապահովագրալիքներից ձևախալում է սրտաուտ, և կուտակված ակտիվները հետագայում բախվում են որաանկի սարիքի հատած անապանների կամ մահացած անապանների անաուանների միջև.

6) կտորի ստալի հատուցման ապահովագրություն, որով նախտոլես սրահնապարտված միանվագ կամ սրաբերական ապահովագրալիքների դիանց ապահովագրալն ստանձնում է որաանկի ժամկետում որաանկի գուանարի վնասման սրահնապարտություն:

5. Վերտապահովագրության դատերն են՝

1) ոչ կյանքի վերտապահովագրություն.

2) կյանքի վերտապահովագրություն:

(7-րդ հարվածը վտի. 22.12.10 ՀՕ-257-Ն)

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄԸ

Գ Լ ՈՒ Խ 2

ԱՊՏԱՆՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԿԱԳԱՎԻՃԱԿԸ

Հարված 8.

Ընկերությունների կազմակերպման ձևերը

1. Ընկերությունները և վերատարածված գրավայրերը ընկերությունները առ այն օրենքով սահմանված կարգով կարող են ստեղծվել բացառապես որպես բաժնետիրական ընկերություն կամ սահմանափակ սրատարածված ընկերություն:

2. Ապրանքագրական և վերատարածված գրավայրերը ընկերությունների և սպորտակազմակերպության միջնորդային գործունեություն իրականացնող անձանց գործունեությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության Ստանդարտային, Հայաստանի Հանրապետության միջազգային սրայնանգրերով, Հայաստանի Հանրապետության ֆարմացիական օրենսգրքով, առ այն օրենքով, առ այն օրենքի հիման վրա ընդունված Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով, այլ օրենքներով և իրավական ակտերով:

3. Ընկերությունների նկատմամբ կիրառվում են, ըստ Ընկերության կազմակերպման ձևի, Հայաստանի Հանրապետության ֆարմացիական օրենսգրքի, «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին», «Սահմանափակ սրատարածված ընկերությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքների և այլ իրավական ակտերի դրույթները:

4. Ընկերություններին վերաբերող կամ նրանց համար առ այն օրենքով կամ Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված իրավական նորմերը ստորաձևում են նաև օտարերկրյա Ընկերությունների` Հայաստանի Հանրապետության ստորաձևում գործող մասնաճյուղերի, վերատարածված գրավայրերի ու սպորտակազմակերպության միջնորդային գործունեություն իրականացնող անձանց վրա, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այլ բան է սահմանված առ այն օրենքով կամ Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով, կամ իրավական նորմի էությունը ակնհայտորեն բխում է, որ խտմը չի կարող վերաբերել օտարերկրյա Ընկերության` Հայաստանի Հանրապետության ստորաձևում գործող մասնաճյուղին, վերատարածված գրավայրերի ընկերությանը կամ սպորտակազմակերպության միջնորդային գործունեություն իրականացնող անձին:

Հարված 9.

Ընկերության կանոնադրությունը

1. Ընկերության կանոնադրությունը պետք է սահմանի և (կամ) ներառի`

- 1) Ընկերության ֆիրմային անվանումը.
- 2) Ընկերության գտնվելու վայրը.
- 3) Ընկերության կազմակերպման իրավական ձևը.
- 4) սպորտակազմակերպության այն տեսակները և դասերը, որոնք իրականացնելու է Ընկերությունը.
- 5) կանոնադրական կապիտալի չափը.
- 6) շահույթի օգտագործման և կարգադրմանը ծածկելու կարգը.
- 7) Ընկերության կառավարման մարմինների կառուցվածքը, իրավասությունները և նրանց կազմից որոշումների ընդունման կարգը.
- 8) Ընկերության և նրա մասնակիցների վերաբերյալ առ այն օրենքով սահմանված սեղեկատվության հրատարակման կարգը.
- 9) Ընկերության լուծարման կարգը.
- 10) Ընկերության արտաքին առևտրի իրականացնող անձի ընտրության կարգը.
- 11) շահաբաժինների վնասման կարգն ու սրայնանգրերը.
- 12) Ընկերության կազմից մասնաճյուղերի և ներկայացուցչությունների ստեղծման և գործունեության դադարեցման կարգը.
- 13) Ընկերության մասնակիցների ընդհանուր ժողովի նախագահությունն և անցկացման կարգը.
- 14) Ընկերությունների կառավարման մարմինների կեսակա կարգով նիստերի գումարման և անցկացման կարգը.
- 15) օրենքով կամ Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված այլ սեղեկատվություններ:

2. Ընկերության կանոնադրության մեջ լրացումներ և փոփոխություններ կատարվում են, ինչպես նաև Ընկերության կանոնադրությունը նոր խմբագրությամբ հաստատվում է Ընկերության մասնակիցների ընդհանուր ժողովում` ձայների 3/4-ով ընդունված որոշումով:

Հարված 10.

Ընկերության ֆիրմային անվանումը

1. Ընկերությունն ունի ֆիրմային անվանում, որը պետք է ներառի «սպորտակազմակերպության» բառը, իսկ բացառապես վերատարածված գրավայրերը գերազանց Ընկերության ֆիրմային անվանումը` «վերատարածված գրավայրեր» բառով:

2. Առ այն հարվածի 1-ին մասի սրանհիշք չի ստորաձևվում սպորտակազմակերպության, վերատարածված գրավայրերի, սպորտակազմակերպության

միջնաբային գործունեություն կրավանսացնողների միությունների վրա:

3. Ընկերություններն իրավունք չունեն իրենց ֆիրմային անվանման մեջ ապրանքանիշապետ սցենարի բառեր օգտագործելու, որոնք կարող են սոյալ Ընկերության ֆինանսական վիճակի կամ իրավական կարգավիճակի վերաբերյալ թյուր եկզայացության տեղիք սաղ:

Հարիած 11. Ընկերություննա մասնակցության սահանատիակրանները

- 1. Հայաստանի Հանրատրետությունը, օտարերկրյա պետությունները, Հայաստանի Հանրատրետության կրան օտարերկրյա պետության հանայններն Ընկերության մասնակից կարող են լինել բացասատրետ օրենքալ սահանատիած դեպքերառ ու կարգալ:
- 2. Ընկերության մասնակից չեն կարող լինել կուսակցությունները և ադիետակցական միությունները:

Հարիած 12. Նեանակալից մասնակցությունը

1. Իրավաբանական անձի կանոնադրական կաղիսաղառն ցեանակալից մասնակցությունը կարող է լինել ադրակի կրան անադրակի:

2. Ուրրակի ցեանակալից մասնակցություն է հանարիառն իրավաբանական անձի կանոնադրական կաղիսաղառն 10 և աղելի սակառ ձայնի իրավառն սաղ մասնակցությունը:

3. Անադրակի ցեանակալից մասնակցություն է հանարիառն այնաղի մասնակցությունը, որի դեպքառն՝

1) անձը չառնի իրավաբանական անձի կանոնադրական կաղիսաղառն մասնակցություն կրան առնի 10 սակաղից սրակառ մասնակցություն, Ասակայն Կենտրանական բանկի նարնատղիլ իրավական սկրտբաղ Ասահանատիած չաղանիչներին հանարատրետալիսան՝ իր գարձարար հանբաղիլ կառն հեղինակությունը ադրակի կառն անադրակի հնարաղիարություն առնի կանիտրետելառ սոյաղ իրավաբանական անձի կրատիարան մարղիններին որառանները կառն էաղելա ադրելառ նրանց որառաններին կայացան (կիրատանն) վրա կառն կանիտրետելառ սոյաղ իրավաբանական անձի գարձունեություն ադրությունները կառն ողարտները:

2) անձը չառնի իրավաբանական անձի կանոնադրական կաղիսաղառն մասնակցություն կրան առնի 10 սակաղից սրակառ մասնակցություն, Ասակայն Կենտրանական բանկի նարնատղիլ իրավական սկրտբաղ Ասահանատիած չաղանիչներին հանարատրետալիսան՝ հնարաղիարություն առնի կանիտրետելառ սոյաղ իրավաբանական անձի կրատիարան մարղիններին որառանները կառն էաղելա ադրելառ նրանց որառաններին կայացան (կիրատանն) վրա կառն կանիտրետելառ սոյաղ իրավաբանական անձի գարձունեության ադրությունները, ողարտները՝ սոյաղ իրավաբանական անձի նկատանար իր առնեցառ սրանաղիլ իրավառնի առաղ:

3) մասնակիցն իրավաբանական անձի կանոնադրական կաղիսաղառն ադրակի ցեանակալից մասնակցություն առնեցաղ իրավաբանական անձի կանոնադրական կաղիսաղառն առնի ձայնի իրավառն սաղ բառնետառնաղի 50 սակառ և աղելի մասնակցություն:

4) անձն իրավաբանական անձի կանոնադրական կաղիսաղառն ադրակի ցեանակալից մասնակցություն առնեցաղ իրավաբանական անձի կանոնադրական կաղիսաղառն առնի 50 սակաղից սրակառ կառն չառնի մասնակցություն և Կենտրանական բանկի նարնատղիլ իրավական սկրտբաղ Ասահանատիած չաղանիչներին հանարատրետալիսան՝ իր գարձարար հանբաղիլ կառն հեղինակությունը հնարաղիարություն առնի կանիտրետելառ սոյաղ իրավաբանական անձի կառն այղ իրավաբանական անձի կանոնադրական կաղիսաղառն ադրակի ցեանակալից մասնակցություն առնեցաղ իրավաբանական անձի կրատիարան մարղիններին որառանները, էաղելա ադրելառ նրանց որառաններին կայացան (կիրատանն) վրա կառն կանիտրետելառ սոյաղ իրավաբանական անձի կառն այղ իրավաբանական անձի կանոնադրական կաղիսաղառն ցեանակալից մասնակցություն առնեցաղ իրավաբանական անձի գարձունեության ադրությունները կառն ողարտները:

Հարիած 13. Փղիկաղակցղիած անձինն

1. Իրավաբանական անձինն հանարիառն են վաղիկաղակցղիած, էղե՝

1) սոյաղ իրավաբանական անձը էղելաղիղառ իրավառնիլ սղիարաղետառն է մյառնի՝ ձայնի իրավառն սաղ բառնետառնաղի 20 և աղելի սակաղիլն կառն իր մասնակցության առաղ կառն սոյաղ անձանց մղիղառ կննղիած սրայնանաղղին հանարատրետալիսան՝ հնարաղիարություն առնի կանիտրետելառ մյառնի որառանները:

2) նրանցից մեղի ձայնի իրավառն սաղ բառնետառնաղի 20 սակաղից աղելիլն սղիարաղետաղ կառն Օրենքալ չարղղղիած այղ ձաղ իրառ որառանները կանիտրետելառ հնարաղիարություն առնեցաղ մասնակիցը և (կառն) մասնակիցները կառն նրանց ընտանղիլի անարաններն իրավառն առնեն ադրակի կառն անադրակի կերարղ սղիարաղետելառ մյառն անձի՝ ձայնի իրավառն սաղ բառնետառնաղի 20 սակաղից աղելիլն կառն առնեն վղղղղիղառ որառանները կանիտրետելառ հնարաղիարություն:

3) նրանցից մեղի որառն է կատաղարանն մարղին կառն նանն սրարտակրանություններ կատարար այղ անձանց, ինչաղելա նառ նրանց ընտանղիլի անարաններին թղիլ մեղ էղարարղղ մղառանանակ հանղղղառնառն է մյառն անձի որառն է կատաղարանն մարղին անարան կառն նանն սրարտակրանություններ կատարար այղ անձ:

4) նրանն գարձել են հանառայնեցղիած՝ էղնելաղ ընղիառնառ սոնտեսական ռանղղից, կառն էղե նրանն սղարղղղաղիլ են հանառայղղ Կենտրանական բանկի կրանաղղղղղղ կարղղղղղղ:

2. Ֆիզիկական անձինք համարվում են վախկապակցված, եթե նրանք միևնույն ընտանիքի անդամ են կամ վարձում են ընդհանուր տնտեսություն կամ համատեղ ձեռնարկատիրական գործունեություն կամ գործել են համաձայնեցված՝ էլեկտրոնային ընդհանուր տնտեսական շահերից, կամ նրանք վախկապակցված են հաճախել Կենտրոնական բանկի հիմնադրված կարծիքով:

3. Ֆիզիկական և իրավաբանական անձինք համարվում են վախկապակցված, եթե նրանք գործել են համաձայնեցված՝ էլեկտրոնային ընդհանուր տնտեսական շահերից, կամ նրանք այդպիսի են հաճախել Կենտրոնական բանկի հիմնադրված կարծիքով, կամ եթե սովյալ ֆիզիկական անձը կամ նրա ընտանիքի անդամը հանդիսանում է՝

- 1) սովյալ իրավաբանական անձի բաժնետոմսերի 20 տոկոսից ավելին սեփականում մասնակցից.
- 2) իրավաբանական անձի որոշումները կանխորոշելու հնարավորություն ունեցող անձ.
- 3) սովյալ իրավաբանական անձի ղեկավար:
- 4) Միևնույն ընտանիքի անդամ են համարվում հայրը, մայրը, ամուսինը (ամուսնու ծնադները), սուսուր, սրսուր, բույր, եղբայր, եղբայրներ, եղբայրների ամուսինները, բաջ, եղբոր ամուսինն ու եղբայրները:

Գ Լ ՈՒ Խ 3

ԱՊՈՇՏՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆՈՆԱԴՐԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ

Հոդված 14.

Ընկերության կանոնադրական կապիտալի ներկայացվող պահանջները

1. Ընկերության կանոնադրական կապիտալի չափն ամրագրվում է նրա կանոնադրությամբ: Փաստացի համաընդունված կանոնադրական կապիտալը ձևավորվում է Ընկերության մասնակիցների ներդրումներից: Փաստացի համաընդունված կանոնադրական կապիտալը հավասար է՝

1) Առանձնառոտ կապիտալի արտասխանությունը ընկերության հանդիսացող Ընկերության մասնակիցների բաժնետոմսերի դիմաց ներդրված գումարին.

2) բաժնետիրական ընկերության հանդիսացող Ընկերության կողմից սեփականության բաժնետոմսերի դիմաց Աստուցի կողմից գումարին:

2. Ընկերության գրանցման պահին նրա կանոնադրական կապիտալն ամբողջությամբ, իսկ կանոնադրական կապիտալի ավելացման դեպքում՝ ավելացվող գումարն ամբողջությամբ պետք է վճարված լինի Կենտրոնական բանկում կամ Հայաստանի Հանրապետության ստորագրված գործառնական և Ընկերության հետ չվախկապակցված որևէ բանկում բացված կուսակալի հաշվին:

3. Ընկերության կանոնադրական կապիտալը համաընդունվում է միայն վաղաժամ հայտարարված հանրապետության դրամով:

Հոդված 15.

Կանոնադրական կապիտալի նվազեցումը

1. Ընկերության վաստացի համաընդունված կանոնադրական կապիտալի Ընկերության գործունեության ընթացքում նվազեցումը՝ դրա հաշվին շահաբաժնեներ բաժնեյուզ կամ այլ ձևերով արգելվում է, բացառությամբ Առյուծի հարվածի 2-րդ մասով Առանձնական դեպքերի:

2. Ընկերության ձայնի իրավունք ստանալու բաժնետոմսերի (բաժնետերերի) Ավտոմատացումը (մասնակիցները) իրավունք ունեն Ընկերությունից պահանջելու մասնակցության հետգնման գնի որոշում և իրենց պատկանող բաժնետոմսերի կամ դրանց մի մասի հետգնում, եթե՝

1) որոշում է ընդունվել Ընկերության վերականգնման, նախապատվության իրավունքի կամեցման կամ խոշոր գործարք կնքելու մասին, և սովյալ մասնակիցները փոխարինել են Ընկերության վերականգնման, նախապատվության իրավունքի կամեցման կամ խոշոր գործարք կնքելու դեպքում կամ այդ հարցերով փոխարկությունը չեն մասնակցել.

2) կանոնադրության մեջ լրացումներ կամ փոփոխություններ են կատարվել, կամ հաստատվել է կանոնադրությունը նոր խմբագրությամբ, որի հետևանքով Առանձնառոտակալի են նշված մասնակիցների իրավունքները, և նրանք սովյալ որոշումն ընդունելիս դեմ են փոխարինել կամ այդ հարցերով փոխարկությունը չեն մասնակցել:

3. Ընկերության՝ իրենց մասնակցության հետգնման պահանջի իրավունք ունեցող մասնակիցների ցուցակը կարգվում է Ընկերության մասնակիցների ռեեստրի սովյալ ներքին հիման վրա, այն ընդհանուր ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող մասնակիցների ցուցակը կարգվելու Օրվա դրությամբ, որի Օրակարգը պարտական է հարցեր, որոնց ընդունումը հանգեցրել է մասնակիցների իրավունքների՝ Առյուծի հարվածի 2-րդ մասի 1-ին կետում նշված Առանձնառոտակալի:

4. Ընկերության կողմից մասնակցության հետգնումը կատարվում է դրա շահաբաժնե արժեքով, որը որոշվում է առանց մասնակցության գնահատման և հետգնման պահանջի իրավունք ստանալու Ընկերության գործարքությունների հետևանքով առաջացող փոփոխությունները հաշվի առնելու:

5. Ընկերության կանոնադրական կապիտալի նվազեցումը թույլատրվում է միայն «Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների և սարքավորված կանոնադրական ընկերությունների Առանձնառոտ մասին» Հայաստանի Հանրապետության Օրենքով Առանձնական դեպքում:

6. Մասնակցության հետզհետե համար անկրթություն է Կենտրոնական բանկի խորհրդի համաձայնությունը: Կենտրոնական բանկի խորհուրդը կարող է մերժել այդ համաձայնությունը սույն, եթե՝

1) մասնակցության հետզհետե դեպքում Հնկեդառնությունն ի վիճակի չի լինի լրիվ բավարարելու իր պարտավորությունները պահանջները:

2) կանոնադրական կապիտալի նվազեցման արդյունքում վստահվում կամ կարող են վստահվել Հնկեդառնության

վնասակարանությունը, սարքավորումների, սարքավորված անձանց, շահատուների կամ Հնկեդառնության այլ պարտավորությունների շահերը:

3) Հնկեդառնությունը կիսախտի հիմնական տեսակետները կամ դրանցից թեկուզ մեկը:

4) մասնակցության հետզհետե կարող է հանգեցնել Հայաստանի Հանրապետության սարքավորված կամ ֆինանսական

համակարգի սարքավորվածությանը:

7. Հնկեդառնության կազմից իր բաժնետոմսերը հետ գնելու դեպքում կանոնադրական կապիտալի նվազեցման կամ սխալ բաժնետոմսերի կրթման մասին որոշումն ընդունվում է ընդհանուր ժողովի կազմից՝ դրան մասնակցող փակաբաժնե բաժնետոմսերի Ավանդատներին ձայների 3/4-ով, Ավանդատ ոչ սրբաբաժնե բաժնետոմսերի (բաժնետոմսերի, վաչերի) Ավանդատներին ձայների 2/3-ից:

8. Հնկեդառնությունը պարտավոր է կանոնադրական կապիտալի նվազեցման մասին որոշումը կայացնելուց սույն Կենտրոնական բանկի նախնական կրթական ակտերով սահմանված կարգով հայցել Կենտրոնական բանկի խորհրդի համաձայնությունը: Սույն Կենտրոնական բանկի խորհրդի համաձայնության ակտերով կանոնադրական կապիտալի նվազեցման մասին որոշումն առ ոչինչ է:

9. Կենտրոնական բանկի խորհուրդը Հնկեդառնության կանոնադրական կապիտալի նվազեցմանը համաձայնություն է սույն կամ մերժում է համաձայնություն ստանալու դեպքում՝ դիմումն ստանալու պահից երեսուցյա ժամկետում: Երեսուցյա ժամկետում դիմումը չբավարարելու կամ չմերժելու դեպքում դիմումը համարվում է բավարարված:

10. Կանոնադրական կապիտալի նվազեցնելու համար Կենտրոնական բանկի թույլ սուբյեկտներն ստանալուց հետո Հնկեդառնությունն ընդունում է կանոնադրական կապիտալի նվազեցման մասին որոշում, որը կայացնելուց հետո՝ մեկօրյա ժամկետում, Հնկեդառնությունը պարտավոր է դրա մասին տեղեկատվությունը Կենտրոնական բանկի նախնական կրթական ակտերով սահմանված կարգով հրատարակել իր ինտերնետային կայքում և <http://www.azdarar.am> հասցեում գտնվող Հայաստանի Հանրապետության հրատարակչին ծանուցումների պաշտոնական ինտերնետային կայքում:

(15-րդ հարիսը վառի 19.03.12 ՀՕ-142-Ն)

Հարիսը 16.

Շահաբաժնեների վնասումը և վնասման սահմանափակումները

1. Հնկեդառնությունն իրավունք ունի որոշում ընդունելու (հայտարարելու) իր մասնակիցներին տանայակային, կիսանայակային կամ ստորեկան շահաբաժնեների բաժնեմաս կամ վնասման մասին, եթե այլ բան նախատեսված չէ առ այն օրենքով կամ Հնկեդառնության կանոնադրությամբ:

2. Տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլված շահաբաժնե կարող է բաժնեվել Հնկեդառնության մասնակիցներին միջև կամ տեղափոխվել հաջորդ ֆինանսական տարի, եթե պարտավոր պահուստները կամ կանոնադրությամբ սահմանված այլ պահուստները ստեղծված և անբաժնեությամբ համարված են:

3. Կանոնադրական կապիտալի հաշվին շահաբաժնեների վնասումն արգելվում է:

4. Հնկեդառնությունն իրավունք չունի վնասելու ստորեկան շահաբաժնեներ, եթե՝

1) շահաբաժնեների վնասման պահին կամ վնասման հետևանքով Հնկեդառնությունը խախտում է կամ կարող է խախտել առ այն օրենքով և Կենտրոնական բանկի նախնական կրթական ակտերով սահմանված տեսակետները նախնական կրթության թեկուզ մեկը:

2) Կենտրոնական բանկի Հնկեդառնությունից արանջել է վերացնել ֆինանսական կամ այլ հաշվետվություններում արտացոլված տեղեկատվության անարժանատիությունը, և Հնկեդառնությունը չի կատարել խախտումը վերացնելու հանձնարարականը:

3) շահաբաժնեների վնասման պահին Հնկեդառնության կրթած կրթատեսակները (վնասները) հավանաբար են կամ գերազանցում են Հնկեդառնությանն ավանդյալ շահաբաժնե գումար:

5. Տարեկան շահաբաժնեների վնասման ժամկետը Աստիճանային է Հնկեդառնության կանոնադրությամբ կամ ընդհանուր ժողովի՝ շահաբաժնեներ վնասելու մասին որոշումը: Միջանկյալ շահաբաժնեների (տանայակային ու կիսանայակային) վնասման ժամկետը Աստիճանային է Հնկեդառնության խորհրդի (այսուհետ՝ խորհուրդ)՝ միջանկյալ շահաբաժնեներ վնասելու մասին որոշումը, բայց ոչ շուտ, քան սույն որոշումն ընդունվելից 30 Օր հետո: Շահաբաժնեների յուրաքանչյուր վնասման համար խորհուրդը կարող է շահաբաժնեներ Աստիճանային կրթություն ունեցող մասնակիցների ցուցակ, որում պետք է ընդգրկվեն՝

1) միջանկյալ շահաբաժնեներ վնասելու դեպքում՝ Հնկեդառնության այն մասնակիցները, որոնք ընդգրկվել են Հնկեդառնության մասնակիցների ռեգիստրում՝ խորհրդի միջանկյալ շահաբաժնեներ վնասելու մասին որոշման կայացման Օրվանից առնվազն 10 Օր առաջ:

2) ստորեկան շահաբաժնեներ վնասելու դեպքում՝ Հնկեդառնության այն մասնակիցները, որոնք ընդգրկվել են Հնկեդառնության մասնակիցների ռեգիստրում՝ Հնկեդառնության մասնակիցների ստորեկան ընդհանուր ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող մասնակիցների ցուցակը կարգելու Օրվա դրությամբ:

6. Միջանկյալ ժամաօրհանների վճարման, ժամաօրհանի չափի և դրա վճարման ձևի մասին որոշումն ընդունում է խորհուրդը: Տարեկան ժամաօրհանների վճարման, ժամաօրհանի չափի և դրա վճարման ձևի մասին որոշումն ընդունում է Հնկեղաբյան մասնակցների ընդհանուր ժողովը՝ խորհրդի ստաջարկությամբ: Միջանկյալ ժամաօրհանների չափը չի կարող գերազանցել նախորդ ֆինանսական տարվա արդյունքներով բաշխված ժամաօրհանի 50 տոկոսը: Տարեկան ժամաօրհանների չափը չի կարող արվում լինել արդեն վճարված միջանկյալ ժամաօրհանների չափից:

Եթե ընդհանուր ժողովի որոշումը սուրբեկան ժամաօրհանների չափը Ասանանյան է արդեն վճարված միջանկյալ ժամաօրհանների չափին համեմատ, սուր սուրբեկան ժամաօրհաններ չեն վճարվում:

Եթե ընդհանուր ժողովի որոշումը սուրբեկան հաստատված ժամաօրհանների չափը գերազանցում է արդեն վճարված միջանկյալ ժամաօրհանները, սուր սուրբեկան ժամաօրհաններ վճարվում է Ասանանյան սուրբեկան ժամաօրհանի և սվյալ սուրբում արդեն վճարված միջանկյալ ժամաօրհանների գումարի ստաջարկությամբ:

Հնդհանուր ժողովն իրավունք ունի ժամաօրհաններ չվճարելու որոշում ընդունելու, իսկ բաժնետիրական ընկերություն հանդիսացող Հնկեղաբյան արտակարգ բաժնետանկերի դիմաց, որոնց համար վճարվող ժամաօրհանի չափը Ասանանյան է կանոնադրությամբ, նաև ժամաօրհանները ոչ լրիվ չափով վճարելու մասին:

Գ Լ ՈՒ Խ 4

ՆՇԱՆԱԿԱՎԻՑ ՄԱՆԱԿՅՈՒԹՅԱՆ ԶԵՌՔԲԵՐՄԱՆ ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱԶԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հարված 17. Նշանակալից մասնակցության ձեռքբերման նախնական համաձայնությունը

1. Անձի կամ փոխարկացված անձանց կողմից Հնկեղաբյան կանոնադրական կապիտալում նշանակալից մասնակցության ձեռքբերման համար պահանջվում է Կենտրոնական բանկի խորհրդի նախնական համաձայնությունը:

2. Նշանակալից մասնակցություն ձեռք բերելու մտադրություն ունեցող անձը Կենտրոնական բանկ է ներկայացնում նշանակալից մասնակցության ձեռքբերման նախնական համաձայնություն ստանալու դիմում:

Նշանակալից մասնակցության ձեռքբերման նախնական համաձայնություն ստանալու դիմումի, դիմումին կից ներկայացվող տեղեկությունների ու փաստաթղթերի ցանկը, դրանց ներկայացման ձևը, կարգը և պայմանները սահմանվում են Կենտրոնական բանկի նպատակով իրավական ակտերով:

3. Սույն հարվածով Ասանանյան կարգով Կենտրոնական բանկի խորհրդի նախնական համաձայնությունը պահանջվում է յուրաքանչյուր նոր գործարքի կամ գործարքների իրականացման դեպքում, որոնց արդյունքում անձի կամ փոխարկացված անձանց մասնակցությունն Հնկեղաբյան կանոնադրական կապիտալում կգերազանցի համապատասխանաբար 20 և ավելի կամ 50 և ավելի տոկոսը:

4. Հնկեղաբյան կանոնադրական կապիտալում նշանակալից մասնակցություն ձեռք բերելու նախնական համաձայնությունն ստանալու համար Հնկեղաբյան միջնաբարձությամբ անձը Կենտրոնական բանկ է ներկայացնում նաև հայտարարություն այն մասին, որ իր մասնակցության միջոցով որևէ այլ անձ Հնկեղաբյանում անուղղակի նշանակալից մասնակցություն ունեցող անձի կարգավիճակ ձեռք չի բերում, հակառակ դեպքում այդ անձը արտասովոր է ներկայացնել նաև անուղղակի նշանակալից մասնակցություն ձեռք բերող անձանց վերաբերյալ Կենտրոնական բանկի նպատակով իրավական ակտերով Ասանանյան փաստաթղթերը և տեղեկությունները: Անուղղակի նշանակալից մասնակցի կարգավիճակ ձեռք բերելու համար Սույն հարվածով Ասանանյան կարգով պահանջվում է Կենտրոնական բանկի խորհրդի նախնական համաձայնությունը:

5. Հնկեղաբյան կանոնադրական կապիտալում նշանակալից մասնակցություն ձեռք բերելու նախնական համաձայնությունն ստանալու համար Հնկեղաբյան միջնաբարձությամբ անձը Կենտրոնական բանկ պետք է ներկայացնի նաև ներառվող միջոցների ծագման Օրինականության վերաբերյալ բավարար և ամբողջական հիմնավորումներ (փաստաթղթեր, տեղեկություններ և այլն), ինչպես նաև Կենտրոնական բանկի նպատակով իրավական ակտերով Ասանանյան սվյալ ներ այն իրավաբանական անձանց վերաբերյալ, որոնցում Հնկեղաբյան կանոնադրական կապիտալում նշանակալից մասնակցություն ձեռք բերող անձը հանդիսանում է նշանակալից մասնակցություն ունեցող անձ:

6. Եթե անձն ստանալից արձանագրություն իրականացնելու լիցենզիայի դիմումի հետ մեկտեղ Կենտրոնական բանկ է ներկայացրել նշանակալից մասնակցություն ձեռք բերելու նախնական համաձայնություն դիմում, սուր Կենտրոնական բանկի խորհուրդը լիցենզիա ստանալից և նշանակալից մասնակցություն ձեռք բերելու նախնական համաձայնություն ստալու մասին ընդունում է մեկ միասնական որոշում:

7. Կենտրոնական բանկի խորհուրդը սույն հարվածով և Կենտրոնական բանկի նպատակով իրավական ակտերով պահանջվող փաստաթղթերն ու տեղեկություններն ստանալուց հետո՝ 30-օրյա ժամկետում, որոշում է ընդունում նշանակալից մասնակցության ձեռքբերմանը նախնական համաձայնություն ստալու կամ ստանալու մերժելու մասին:

Հարված 18. Նշանակալից մասնակցության ձեռքբերման նախնական համաձայնության մերժումը

1. Կենսոգնական բանկի խորհուրդը կազմել է մերժել ՀՀ Բնակչության կանոնադրական կապիտալում հեռակալից մասնակցության ձեռքբերման նախնական համաձայնության ստանալու դիմումը, եթե՝

1) հեռակալից մասնակցություն ձեռք բերող ֆիզիկական անձի՝ դիտարկությանը կատարված հանցագործության համար դատվածությունն օրենքով սահմանված կարգով մարված կամ հանված չէ:

2) հեռակալից մասնակցություն ձեռք բերող անձը չի հիմնավորել մասնակցության ձեռքբերման համար ներդրվող միջոցների օրինակառությունը:

3) հեռակալից մասնակցություն ձեռք բերող ֆիզիկական անձն օրենքով սահմանված կարգով հանաչվել է անգործուհու կամ Աստիճանակալի գործուհու:

4) հեռակալից մասնակցություն ձեռք բերող ֆիզիկական անձն Օրինական ռժի մեջ մտած վիճակում կամ դատավիճակում գրվել է Ֆինանսական, աղքատագրական, բանկային, հարկային, մաքսային, սուստային, տնտեսական կամ իրավական ոլորտներում սրբախնդիր վարելու իրավունքից:

5) անձը հանաչվել է Անանի և ռժի չմարված (չներված) սրբախնդրություններ:

6) հեռակալից մասնակցության ձեռքբերման գործարքին ռւրված է կամ հանգեցնում է կամ կազմել է հանգեցնել ազատ տնտեսական մրցակցության Աստիճանակալին:

7) հեռակալից մասնակցություն ձեռք բերող անձը կամ նրա հետ վախճարակցված անձն անցյալում կատարել է այնպիսի սրբախ, որը Կենսոգնական բանկի խորհրդի նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված ռւրեցուցյով հիմնավորված՝ Կենսոգնական բանկի խորհրդի կարծիքով հիմք է ստվիս կամ կարծելու, որ սոյն անձի՝ որպէս ՀՀ Բնակչության բարձրագույն կատարման մարմնի որոշումների կայացման ժամանակ ձայնի իրավունք ունեցող անբարձի գործարքությունները կազմել են հանգեցնել ՀՀ Բնակչության Անանիակցումը կամ Ֆինանսական վիճակի վաղորդացումը կամ հեղինակառության և գործարքը համբավի վարկաբեկումը:

8) հեռակալից մասնակցության ձեռքբերման գործարքին հետևանքով ՀՀ Բնակչության կանոնադրական կապիտալում հեռակալից մասնակցություն ձեռք բերող մասնակցը կամ նրա հետ վախճարակցված անձը Կենսոգնական բանկի խորհրդի նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված ռւրեցուցյով հիմնավորված Կենսոգնական բանկի խորհրդի կարծիքով գտնվում է Ֆինանսական վաղ վիճակում կամ հեռակալից մասնակցի, կամ նրա հետ վախճարակցված անձի Ֆինանսական վիճակը կազմել է սրտառու հանդիսանալ ՀՀ Բնակչության Ֆինանսական վիճակի վաղորդացման, կամ ՀՀ Բնակչության կանոնադրական կապիտալում հեռակալից մասնակցություն ձեռք բերող անձի կամ նրա հետ վախճարակցված անձի գործունեությունը կամ ՀՀ Բնակչության հետ նրա վախճարակցությունների բնույթը Կենսոգնական բանկի խորհրդի հիմնավորված կարծիքով կազմել է խոչընդոտել Կենսոգնական բանկի կազմից սրբախուղտ վերանկարչության կատարմանը կամ թույլ չի ստվիս բացառացյով կամ սրբախուղտ կատարել ՀՀ Բնակչության ուսկերը:

9) վաղստարքերը ներկայացյով են Կենսոգնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով Աստիճանակալի սրբախնդրության խոխոսումներով, կամ ներկայացյով վաղստարքերում կամ տեղեկառություններում սրբախուղտ են կեղծ կամ անսրբախոսախոտ տեղեկառություններ, ինչպէս նաև եթե այդ վաղստարքերը կեղծ են կամ թերի են:

2. Կենսոգնական բանկի խորհուրդը սրբախոխը է մերժում մտվին որոշումն ընթանելուց հետո յարճորդա ժամկետում ծանուցել դրա մտվին հեռակալից մասնակցության ձեռքբերման նախնական համաձայնության ստանալու դիմում ներկայացրած անձին կամ նրա ներկայացուցչին:

Հարված 19. Կենսակալից մասնակցության ձեռքբերման նախնական համաձայնության գործարքային դարբեցումը

1. Կենսոգնական բանկի խորհուրդը կազմել է դարբեցնել ՀՀ Բնակչության կանոնադրական կապիտալում հեռակալից մասնակցության նախնական համաձայնության գործարքությունը, եթե անձի՝ առյն օրենքով սահմանված կարգով ՀՀ Բնակչության կանոնադրական կապիտալում հեռակալից մասնակցություն ձեռք բերելուց հետո ի հայտ է եկել առյն օրենքի 18-րդ հարվածով նախատեսված հեռակալից մասնակցության նախնական համաձայնության մերժման հիմքերից որևէ մեկը:

2. Կենսոգնական բանկի խորհրդի կազմից ՀՀ Բնակչության կանոնադրական կապիտալում հեռակալից մասնակցության նախնական համաձայնության գործարքային դարբեցման դեպքում Կենսոգնական բանկի խորհրդի որոշման ռժի մեջ մտնելու սրբակից ՀՀ Բնակչության կանոնադրական կապիտալում հեռակալից մասնակցություն ունեցող անձը չի Օգտվում մասնակցության ռժով իրեն վերադարձված ձայնի, շահառւթառիներ Աստիճանակալ և առանց ընթացության խորհրդի կազմում ընդգրկվելու կամ դրանում իր ներկայացուցչին հեռանկելու իրավունքից: Սույն մտում հեղած ձայնի իրավունքը համարառախոսանարք բաշխվում է ՀՀ Բնակչության մյուս մասնակիցների միջև՝ ՀՀ Բնակչության կանոնադրական կապիտալում ունեցած մասնակցությունը համանախոխեն:

3. Կենսոգնական բանկի խորհրդի կազմից ՀՀ Բնակչության կանոնադրական կապիտալում հեռակալից մասնակցության նախնական համաձայնության գործարքային դարբեցման դեպքում հեռակալից մասնակցություն ունեցող անձը սրբախոխը է Կենսոգնական բանկի խորհրդի սահմանած ուղջախո ժամկետում օտարել ՀՀ Բնակչության կանոնադրական կապիտալում իր մասնակցությունը:

Հարված 20. Կենսակալից մասնակցության սարքինի ձեռքբերման իրավական հետևանքները

1. Առանց Կենսոգնական բանկի խորհրդի նախնական համաձայնության ՀՀ Բնակչության կանոնադրական կապիտալում

հասնակալից մասնակցության ձեռքբերման գործարքն առ ոչինչ է:

2. Սույն օրենքով կամ Կենտրոնական բանկի նախնական իրավական ակտերով սահմանված կարգի խախտմամբ Հնկերաբայան կանոնադրական կառույցում մասնակցության ձեռք բերած անձը չի Օգտվում մասնակցության ուժով իրեն վերադրված ձայնի, շահութաբաժինների Ատանալու և ստանց ընտրության խորհրդի կազմում ընդգրկվելու կամ դրանում իր ներկայացուցչին հասնակալու իրավունքից: Սույն մասում նշված ձայնի իրավունքը համապատասխանաբար բաշխվում է Հնկերաբայան մյուս մասնակցների միջև՝ Հնկերաբայան կանոնադրական կառույցում ունեցած մասնակցությանը համանամարեն:

Գ Լ ՈՒ Խ 5

ԱՊՈՋՈՎԱԳԻՄԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ԿՈՄՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆԵՐԸ, ՂԵԿԱՎԱՐՆԵՐԸ, ՆԵՐՔԻՆ ԱՈՒԴԻՏԸ ԵՎ ՊՍՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱԿՏՈՒՄԸ

Հոդված 21. Հնկերաբայան կառավարման մարմինները և ղեկավարները

1. Հնկերաբայան կառավարման մարմիններն են՝

1) ընդհանուր ժողովը:

2) խորհուրդը:

3) գործադիր մարմինը՝ գործադիր տնօրենը, իսկ Հնկերաբայան կանոնադրությանը նախատեսված դեպքում՝ Հնկերաբայան տնօրինությունը:

2. Հնկերաբայան ղեկավարներն են խորհրդի նախագահը և անդամները, գործադիր տնօրենը, տնօրինության ղեկավարը և անդամները, վարչաբայան նախագահը և անդամները, գործադիր տնօրենի տեղակալը, գլխավոր հաշվապահը և նրա տեղակալը, ներքին առաջնի ղեկավարը և անդամները, պատասխանատու ակտուարը, ստորաճխային և կառուցվածքային ստորաբաժանման (դեպարտամենտի, վարչաբայան, բաժնի, խմբի կամ այլ միավորի) ղեկավարը և գլխավոր հաշվապահը, մասնաճյուղի ավայություն դեպքում նաև մասնաճյուղի տնօրենը, նրա տեղակալը, գլխավոր հաշվապահը, նրա տեղակալը: Հնկ դրամ, պատասխանատու ակտուարը հանդիսանում է ակտուարային ստորաբաժանման ղեկավար:

3. Կենտրոնական բանկի կողմից իր նախնական իրավական ակտերով սահմանված չափանիշներով հիմնադրված լինելու դեպքում Հնկերաբայան ղեկավար կարող է համաչափել նաև որևէ կերպ Հնկերաբայան կառավարման մարմինների կողմից դրառվողների կայացման հարցում որևէ ազդեցություն ունեցող կամ ինքնուրույն դրառվողներ կայացնող անձը:

4. Անկախ կազմակերպական-իրավական սեփականից՝ Հնկերաբայանը պարտավոր է ունենալ Առայն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված կառավարման մարմինները, գլխավոր հաշվապահ, ներքին առաջնի ղեկավար ու պատասխանատու ակտուար, բացառությամբ առայն օրենքով և դրա հիման վրա ընթացված Կենտրոնական բանկի նախնական իրավական ակտերով նախատեսված դեպքերում համապատասխան անձի հետ կնքված սարսնակագրական գործառայությունի պատվիրակման պայմանագրի սովայություն դեպքերի: Հնկերաբայան կառավարման մարմինների անդամների, գլխավոր հաշվապահի, ներքին առաջնի ղեկավարի ու պատասխանատու ակտուարի պաշտամները թախար մնալու դեպքում Հնկերաբայանը պարտավոր է իննսուհայս ժամկետում առայն օրենքով և Կենտրոնական բանկի նախնական իրավական ակտերով սահմանված կարգով հասնակալ կառավարման մարմինների անդամներին, գլխավոր հաշվապահին, ներքին առաջնի ղեկավարին ու պատասխանատու ակտուարին:

Հոդված 22. Հնկերաբայան ղեկավարների մասնագիտական համապատասխանությունն ու որակավորումը

1. Սարսնակագրական և վերադրանակագրական ընկերաբայան, սարսնակագրական միջնայային գործունեություն իրականացնող անձանց ղեկավարներին (բացառությամբ կառուցվածքային ստորաբաժանմանների ղեկավարների) ներկայացվող մասնագիտական համապատասխանության և որակավորման չափանիշները, ինչպես նաև մասնագիտական համապատասխանության ստուգման և որակավորման կարգը սահմանվում է Կենտրոնական բանկի նախնական իրավական ակտերով:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասում նշված մասնագիտական համապատասխանության և որակավորման չափանիշներին ղեկավարների համապատասխանությունը կարող է ստուգվել Կենտրոնական բանկում, եթե նրան բան սահմանված է Կենտրոնական բանկի նախնական իրավական ակտերով:

Հոդված 23. Հնկերաբայան ղեկավարների նկատմամբ պահանջները

1. Հնկերաբայան ղեկավար կարող է լինել ցանկացած գործունակ անձ, որը՝

1) համապատասխանում է Կենտրոնական բանկի նախնական իրավական ակտերով սահմանված մասնագիտական համապատասխանության և որակավորման չափանիշներին:

2) դիտավորությամբ կառավարված հանցագործության համար չունի օրենքով սահմանված կարգով չմարված կամ չհանված դատվածություն:

3) դատավճարի գրված չէ ֆինանսական, սարքավազական, բանկային, հարկային, մաքսային, առևտրային, տնտեսական, իրավական ոլորտներում պատահած վարչապետ իրավունքից:

4) համաձայն չէ Անանյի և չունի չմարտի (չնշված) պարտավորություններ:

5) անցյալում չի կատարել այնպիսի ապահովում, որը Կենտրոնական բանկի խորհրդի նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված ուղեցույցով հիմնավորված՝ Կենտրոնական բանկի կառավարման կողմից է ստանալով եզրակացություն, որ սույն անձը՝ որպես Հնկեաբյուրոյի ղեկավար, չի կարող պատահաբար կատարել Հնկեաբյուրոյի գործառնական համապատասխան ոլորտը, կամ նրա գործառնականները կարող են հանգեցնել Հնկեաբյուրոյի Անունակցմանը կամ ֆինանսական վիճակի վատթարացմանը կամ հեղինակության և գործարար համբավի վարկաբեկմանը:

6) բրեժեվոյ գործով ներգրավված չէ որպես կատարող, մեղաքննարկ կամ անբախտանքով:

2. Հնկեաբյուրոյի խորհրդի նախագահը կամ խորհրդի անդամը չի կարող միաժամանակ լինել սույն Հնկեաբյուրոյի գործառնական մարմնի անդամ կամ այլ աշխատակից, ինչպես նաև այլ Հնկեաբյուրոյի խորհրդի նախագահ կամ անդամ, գործառնական մարմնի անդամ կամ այլ աշխատակից, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ երկու Հնկեաբյուրոյիներինց մեկը մյուսի դուստր կամ մայր ընկերությունն է:

3. Հնկեաբյուրոյի գործառնական տնօրենը, գործառնական տնօրենի տեղակալը, գլխավոր հաշվապահը, տնօրինության անդամները, ներքին առևտրի Աստղաբաժանի ղեկավարը կամ անդամները չեն կարող միևնույն Հնկեաբյուրոյում զբաղեցնել այլ պաշտոն կամ այլ Հնկեաբյուրոյում լինել ղեկավար կամ այլ աշխատակից: Բացի գլխավոր, մանկավարժական և Ատեղծագործական աշխատակիցներից, առյժմատեղ նշված անձինք կարող են վերադառնալ այլ աշխատանքի կատարել միայն խորհրդի համաձայնությամբ:

4. Պատասխանատու ակտուարը սույն Հնկեաբյուրոյում կամ այլ ֆինանսական կազմակերպությունում, բացի ակտուարի պաշտակից, չի կարող զբաղեցնել այլ պաշտոն: Հնկեաբյուրոյում պատասխանատու ակտուար աշխատող անձն այլ Հնկեաբյուրոյում պատասխանատու ակտուարի գործառնականներ կարող է իրականացնել միայն այն Հնկեաբյուրոյի խորհրդի համաձայնությամբ սույն պարտության դեպքում, որում (որոշում) նա համապատասխան է պատասխանատու ակտուար:

Հոդված 24.

Հնկեաբյուրոյի ժողովի իրավասությունները

1. Հնկեաբյուրոյի ժողովը Հնկեաբյուրոյի կատարման բարձրագույն մարմինն է:

2. Հնկեաբյուրոյի ժողովի բացառիկ իրավասություններն են՝

1) Հնկեաբյուրոյի կանոնադրության համաձայնությամբ, որոշում վստիտությունների և լրացումների կատարմանը, բացառությամբ կանոնադրության կառավարի ավելացման դեպքերի, երբ որոշում որոշման ընդունմանը կանոնադրությամբ վերաբերված է խորհրդին:

2) Հնկեաբյուրոյի վերակազմակերպումը:

3) Հնկեաբյուրոյի լուծարումը:

4) անվտանգ, միջանկյալ և լուծարման հաշվեկշիռների համաձայնությամբ, լուծարման հանձնաժողովի նշանակումը:

5) խորհրդի բանակարան կազմի համաձայնությամբ, որոշում անդամների ընտրությունը և նրանց լրացությունների վարչապետի կողմից: Հնկեաբյուրոյի խորհրդի բանակարան կազմի համաձայնության և որոշում անդամների ընտրության հարցերը բնակարանում են բացառապես սույն կանոնադրության համաձայնությամբ: Խորհրդի անդամների ընտրության հարցն ստանալով ընդհանուր ժողովում կարող է բնակարանի, երբ վերջինս որոշում է ընդունել խորհրդի կամ նրա անդամների անդամների լրացությունների վարչապետի կողմից որոշման մասին:

6) խորհրդի ներկայացմանը՝ Հնկեաբյուրոյի ստանդարտի առկայի իրականացումը անձի համաձայնությամբ:

7) Հնկեաբյուրոյի ստանդարտի ֆինանսական հաշվառությունների, շահույթների և վնասների բաժնի համաձայնությամբ, սույն կանոնադրության վնասման մասին որոշման ընդունմանը և սույն կանոնադրության վնասման հաշվառությունների չափի համաձայնությամբ:

8) հաշվիչ հանձնաժողովի ձևավորումը:

9) բաժնետանձերի համախմբումն ու բաժանումը:

10) խորհրդի անդամների վարձատրության կամ վստիտության չափի Աստիճանում:

11) Օրենքով նախատեսված դեպքերում բաժնետանձերի ձեռքբերման նախապատվության իրավունքը չի կարող սահմանափակվել միայն որոշման ընդունմանը:

12) ընդհանուր ժողովի վարման կարգի հաստատումը:

13) դուստր կամ կախյալ ընկերությունների ստեղծումը:

14) դուստր կամ կախյալ ընկերություններին մատակարարությունը:

15) իրավաբանական անձանց միությունների հիմնադիր հանդես գալը:

16) իրավաբանական անձանց միություններին մատակարարությունը:

17) Օրենքով նախատեսված այլ հարցերով որոշումների ընդունումը:

3. Սույն հոդվածի 2-րդ մասում թվարկված հարցերով որոշումների ընդունումը վերաբերվում է Հնկեաբյուրոյի ժողովի բացառիկ իրավասությանը և չի կարող վստիտացվել կատարման այլ մարմիններին կամ անձանց, բացառությամբ Առյժմատեղի 2-րդ մասի 10-րդ, 13-16-րդ կետերում թվարկված հարցերի և Հնկեաբյուրոյի կանոնադրության կառավարի ավելացման հարցի, որոշման

դրառանձնելի ընդունումը Հնկերաբայան կանոնադրությամբ կամ ընդհանուր ժողովի որոշումով կարող է փոխանցվել խորհրդին:

Հոդված 25.

Ընդհանուր ժողովի գործունեության կազմակերպումը

1. Ընդհանուր ժողովի որոշումները կարող են հսկել ընդունվել հետևյալ փոփոխություն (հարցման) միջոցով, բացառությամբ Առյուծ օրենքի 24-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 2-րդ, 3-րդ և 7-րդ կետերում նշված հարցերի: Տարեկան ընդհանուր ժողովը չի կարող անցկացվել հետևյալ կարգով փոփոխության (հարցման) միջոցով:

Ընկերության ընդհանուր ժողովի հետևյալ գումարային են Հնկերաբայան կանոնադրությամբ Առանձնակից հետևյալ կարգով՝ նիստերի գումարան և անցկացման կարգի համաձայն: Ընդ որում, ընդհանուր ժողովի որոշումները կարող են ընդունվել այնպիսի նիստով, որի ժամանակ ընդհանուր ժողովի մասնակիցները կարող են հարաբարակցվել միմյանց հետ հետափոխման, հետաձգման կամ այլ կապի միջոցով՝ իրական ժամանակի ռեժիմում: Նման նիստը հետևյալ (հարցման) կարգով անցկացված նիստ չի համարվում:

2. Ընդհանուր ժողովին մասնակցելու կրտսերն ունեն՝

1) Հնկերաբայան համարակ (Առկարական) բաժնետոմսերի Առկարականներ հանդիսացող մասնակիցները՝ իրենց սրտկանաղ ձայների քանակով, ինչպես նաև ձայնի կրտսերն ստացող մասնակցության անվանատերերը:

2) Հնկերաբայան արտակարգ բաժնետոմսերի Առկարականներ հանդիսացող բաժնետերերը՝ իրենց սրտկանաղ արտակարգ բաժնետոմսերի քանակով և անվանական արժեքի համարադասարան ձայների քանակով, ինչպես նաև այդ բաժնետոմսերի անվանատերերը՝ Օրենքով և Հնկերաբայան կանոնադրությամբ Առանձնակից դեպքերում և կարգով:

3) Հնկերաբայան մասնակից չհանդիսացող խորհրդի և գործադիր մարմնի անդամները՝ խորհրդակցական ձայնի կրտսերով:

4) Հնկերաբայան ներքին առկարակ Առարարաժամանակ անդամները՝ որպես դիտարկներ:

5) Հնկերաբայան արտակարգ առկարակ կրտսերացնող անձը՝ որպես դիտարկ (եթե նրա եզրակացությունն ստիպ է գումարային ընդհանուր ժողովի Օրակարգի կարգերում):

6) արտակարգառառ ակտուարը՝ որպես դիտարկ (եթե նրա եզրակացությունն ստիպ է գումարային ընդհանուր ժողովի Օրակարգի կարգերում):

7) Կենտրոնական բանկի լիազորված արտոնատար անձինք:

8) Հնկերաբայան կանոնադրությամբ նախատեսված այլ անձինք:

3. Ընդհանուր ժողովին մասնակցելու կրտսերն ունեցող Հնկերաբայան մասնակիցների ցուցակը կազմվում է խորհրդի Առանձնակից ստիպ, ամսվա, ամսաթվի դրությամբ՝ Հնկերաբայան մասնակիցների ռեգիստրի ստիպների հիման վրա:

4. Ընդհանուր ժողովին մասնակցելու կրտսերն ունեցող Հնկերաբայան մասնակիցների ցուցակը կազմվում ստիպին, ամսվա, ամսաթվի չեն կարող Առանձնակից ամսվա վաղ, քան ընդհանուր ժողով գումարելու մասին որոշման ընդունումը և ամսվա ու, քան ընդհանուր ժողովի գումարակից 45 Օր առաջ:

5. Եթե ընդհանուր ժողովը գումարելում է հետևյալ փոփոխությամբ, ապա դրան մասնակցելու կրտսերն ունեցող Հնկերաբայան մասնակիցների ցուցակը կազմվում ստիպին, ամսվա, ամսաթվի Առանձնակից են ընդհանուր ժողովի գումարան օրակից ստիպին 35 Օր առաջ:

6. Հնկերաբայաններն իրենց մասնակիցների ընդհանուր ժողովի անցկացման մասին Կենտրոնական բանկին ծանուցում են դրա անցկացումից ոչ ու, քան 15 Օր առաջ:

7. Ընդհանուր ժողովին մասնակցելու կրտսերն ունեցող Հնկերաբայան մասնակիցների ցուցակը կազմվում համար բաժնետոմսերի անվանատերը սրտոտիք է ցուցակը կազմվում ստիպին, ամսվա, ամսաթվի ստիպներ սրտանաքել այն անձանց մասին, որոնց շահերը ներկայացնելու նպատակով նա սնՕրինում է բաժնետոմսերը:

8. Ընդհանուր ժողովին մասնակցելու կրտսերն ունեցող Հնկերաբայան մասնակիցների ցուցակը պետք է ստիպներ սրտանաքել Հնկերաբայան յարաբանչյուր մասնակցի անվան (անվանման), գումարելու (բնակություն) վայրի և Հնկերաբայան կանոնադրական կապիտալում նրան սրտկանաղ մասնակցության մասին: Բաժնետիրական ընկերության՝ ընդհանուր ժողովին մասնակցելու կրտսերն ունեցող մասնակիցների ցուցակում կանոնադրական կապիտալում բաժնետիրաջը սրտկանաղ մասնակցության մասին ստիպները պետք է լինեն ըստ բաժնետոմսերի տեսակների և դասերի:

9. Ընդհանուր ժողովին մասնակցելու կրտսերն ունեցող Հնկերաբայան մասնակիցների ցուցակը պետք է ժողովի անցկացումից ստիպին 10 Օր առաջ սրտանաքելի Հնկերաբայան այն մասնակիցներին, որոնք գրանցված են Հնկերաբայան մասնակիցների ռեգիստրում:

10. Հնկերաբայան մասնակցի սրտանաքել Հնկերաբայանը սրտոտիք է նրան սրտանաքել տեղեկանք՝ ընդհանուր ժողովին մասնակցելու կրտսերն ունեցող մասնակիցների ցուցակում նրա ընդգրկման մասին:

11. Ընդհանուր ժողովին մասնակցելու կրտսերն ունեցող Հնկերաբայան մասնակիցների ցուցակում փոփոխություններ կարող են կատարվել միայն ցուցակը կազմվում ընդացումն թույլ սրտից Առկարակներն ուղղելու կամ դրանում չընդգրկված Հնկերաբայան

մասնակիցների խախտումը իրավունքները և Օրինական շահերը վերականգնելու նպատակով:

Հոդված 26.

Խորհուրդը և խորհրդի ձևախորանը

1. Խորհուրդն իրականացնում է Հնկերության գործունեության ընդհանուր դեկլարացիան՝ սույն Օրենքով խորհրդի իրավասությունը վերադրված հարցերի Աստիճաններում:

2. Հնկերության խորհուրդը պետք է կազմված լինի ստնվագն 5 և ստալլեագույնը 13 անդամից:

3. Խորհրդի անդամներն ընտրվում են սարեկան ընդհանուր ժողովում Հնկերության ներկա մասնակիցների կողմից, իսկ Հնկերության խորհրդի անդամի լիազորությունների վարժառնկետ դարձրեցնան դեպքում՝ սրտտեղիք ընդհանուր ժողովում Հնկերության ներկա մասնակիցների կողմից՝ Օրենքով և Հնկերության կանոնադրությամբ Աստիճանված կարգով:

4. Ընդհանուր ժողովին Հնկերության խորհրդի անդամների թեկնածուների վերաբերյալ առաջարկություններ կարող են ներկայացնել Հնկերության մասնակիցները, ինչպես նաև խորհուրդը (բացառությամբ ստաջին անգամ խորհրդի ձևախորանն դեպքի):

5. Հնկերության այն մասնակիցները, որոնք ընդհանուր ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող մասնակիցների ցուցակը կազմելու Օրվա դրությամբ տիրապետում են Հնկերության տեղաբաշխված փվեարկող բաժնետանԱերի 10 և ավելի ստկումին, իրավունք ունեն ստանց ընտրության ընդգրկվելու խորհրդի կազմում կամ դրանում նեանակելու իրենց ներկայացուցչին:

6. Հնկերության այն մասնակիցները, որոնք ընդհանուր ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող մասնակիցների ցուցակը կազմելու Օրվա դրությամբ տիրապետում են Հնկերության տեղաբաշխված փվեարկող բաժնետանԱերի մինչև 10 ստկումին, կարող են միախորվել և Հնկերության տեղաբաշխված փվեարկող բաժնետանԱերի 10 և ավելի ստկումը հասնակելու դեպքում, ստանց ընդհանուր ժողովի կողմից ընտրության, ընդգրկել իրենց ներկայացուցչին խորհրդի կազմում:

Սույն մասի ստաջին սրաբեղադրամբ նեված ձևով ներկայացուցչի ընդգրկումը խորհրդում հնարավոր է միայն Հնկերության մասնակիցների խնքի Ատեղծնան մասին հանարատանխտն սրայմանագրի սակայության և այդ սրայմանագրի վերաբերյալ ընդհանուր ժողովին տեղեկացնելու դեպքում:

Սույն մասի երկրորդ սրաբեղադրամբ նեված սրայմանագիրը պետք է սրաբանակի հետևյալ սրայմաններն ու տեղեկությունները՝

1) Հնկերության միախորվող մասնակիցների վերաբերյալ տվյալներ, ներառյալ՝ նրանց սրտկանող Հնկերության տեղաբաշխված փվեարկող բաժնետանԱերի քանակը:

2) միախորվող մասնակիցների կողմից առաջարկվող խորհրդի անդամի թեկնածուի վերաբերյալ Աույն Օրենքի 84-րդ հոդվածով Աստիճանված տեղեկությունները:

3) նեում այն մասին, որ սրայմանագիրը կնքվում է ստնվագն մեկ ստրի ժամկետով և մինչև այդ ժամկետի ստկողը վտովխնան կամ լուծնան եերսկա չէ:

4) միախորվող մասնակիցների հայեցարությամբ՝ այլ սրայմաններ:

Պայմանագրի սրտնեները սրտանադրվում են ընդհանուր ժողովի բողոր մասնակիցներին՝ ընդհանուր ժողովի կայացնան, իսկ հետևկա կարգով փվեարկության դեպքում՝ լրացրած փվեարթերթիկներն Հնկերության կողմից ընդունվելու հասնար Աստիճանված ժամկետի վերջին Օրվանից ստնվագն 30 Օր ստաջ:

7. Հնկերության կանոնադրական կրայխտողում վտբր մասնակցություն ունեցող մասնակիցներն իրավունք ունեն իրենց շտեղը ներկայացնող ներկայացուցչին ընդգրկելու Հնկերության խորհրդի կազմում:

Սույն մասի կլլրտանն ստունով Հնկերության կանոնադրական կրայխտողում վտբր մասնակցություն ունեցող մասնակից է հանարվում տվյալ Հնկերության տեղաբաշխված փվեարկող բաժնետանԱերի 10 ստկումից սրտկումին սիրտպետող այն մասնակիցը, որը չի կնքել Աույն հոդվածի 6-րդ մասում նեված սրայմանագիրը:

Հնկերության կանոնադրական կրայխտողում վտբր մասնակցություն ունեցող մասնակիցների միամանկան ներկայացուցչիչը պետք է առաջադրվի նրանց կողմից և ընդգրկվի խորհրդի կազմում՝ ստանց ընդհանուր ժողովի կողմից ընտրության:

Հնկերության կանոնադրական կրայխտողում վտբր մասնակցություն ունեցող մասնակիցների ներկայացուցչի ընտրությանը մասնակցում են միայն ընդհանուր ժողովի նիստին ներկա վտբր մասնակցություն ունեցող մասնակիցները կամ նրանց ներկայացուցչիչները, թեկուզ դրանց թիվը կազմի մեկ: Հնկերության կանոնադրական կրայխտողում վտբր մասնակցություն ունեցող մասնակիցների ներկայացուցչի ընտրությանը չեն մասնակցում Աույն հոդվածի 6-րդ մասում նեված սրայմանագիրը կնքած Հնկերության մասնակիցները:

Հնկերության կանոնադրական կրայխտողում վտբր մասնակցություն ունեցող մասնակիցների ներկայացուցչի ընտրության, առաջադրան և Հնկերության խորհրդում ընդգրկման կարգը Աստիճանված է կանոնադրությամբ: Հնդ դրում, Հնկերության կանոնադրական կրայխտողում վտբր մասնակցություն ունեցող մասնակիցների առաջադրած ներկայացուցչի մասին Օրենքով սրտանջող տեղեկատվությունը խորհուրդը ներկայացնում է ընդհանուր ժողովի բողոր մասնակիցներին՝ ընդհանուր ժողովի կայացնան, իսկ հետևկա կարգով փվեարկության դեպքում՝ լրացրած փվեարթերթիկներն Հնկերության կողմից ընդունվելու հասնար Աստիճանված ժամկետի վերջին Օրվանից ստնվագն 30 Օր ստաջ:

Հարկած 27.

Խորհրդի անդամները

1. Խորհրդի անդամները չպետք է միայնաց հետ վախկադակցված լինեն: Խորհրդի անդամները և սույալ Ընկերության գործադիր մարմնի անդամները չեն կարող լինել միայնաց հետ վախկադակցված անձինք:

2. Ընկերությունը սրարտատիր է խորհրդի սանհանած կարգով և պայմաններով վարձատրել կամ վախհատուցել խորհրդի անդամներին՝ նրանց կատարած աշխատանքի կամ պաշտոնավարման համար:

3. Խորհրդի անդամների պաշտոնավարման ժամկետը Ասանհանու է ընդհանուր ժարվը և չի կարող մեկ տարուց սրվառ լինել:

Հարկած 28.

Խորհրդի նախագահը

1. Խորհրդի նախագահին ընտրան է խորհուրդը՝ խորհրդի անդամների կարմից:

2. Խորհրդի նախագահը՝

- 1) կարմակերարան է խորհրդի աշխատանքները.
- 2) գունարան և նախագահան է խորհրդի նիստերը.
- 3) կարմակերարան է խորհրդի նիստերի արձանագրադադուններին վարանը.
- 4) նախագահան է Ընկերության ընդհանուր ժարվան.
- 5) կարմակերարան է խորհրդին կից հանձնաժարվների աշխատանքը:

Հարկած 29.

Խորհրդի կրավառադադունները

1. Խորհրդի կրավառադադուններն են՝

1) Ընկերության գործուներադան հիմնական ուրրադադուններին պաշուանը, ներառյալ՝ Ընկերության հեաանկարային գրադադուն և գործարար ծրագրերի հաստատուանը.

2) ընդհանուր ժարվի սարելկան և պաասեդոյ նիստերի գունարանը, Օրավարգի հաստատուանը, ինչպեա նան դրանց գունարան և անցկադան կարմակերարան հետ կարված նախարարադադունական աշխատանքների կրավառադան սարահաղանը.

3) Ընկերության գործադիր մարմնի անդամների, պատախանատա ախառարի, ախառարային ստարաբաժանան աշխատակիցների նեանսկանը, նրանց լրագրադադունների վարաժամկետ դարաբեդուանը և վարձարադան պայմանների հաստատուանը.

4) Ընկերության ներքին հակարադան Ասանարադանների Ասանհանուանը, Ընկերության ներքին առաղիսի դեղաղարի և անդամների նեանսկանը, ներքին առաղիսի սարելկան աշխատանքային ծրագրի հաստատուանը, ներքին առաղիսի դեղաղարի և անդամների լրագրադադունների վարաժամկետ դարաբեդուանը և վարձարադան պայմանների հաստատուանը.

5) Ընկերության սարելկան ծախսերի նախահաղաղի ու կրասարարանին հաստատուանը.

6) Ընկերության կարմակերարան կատուցվածքի և աշխատատեղերի հաստատուանը.

7) Ընկերության կանանաղաղան կրավառաղի աղեղադուանը, եթե կանանաղաղադանը կամ ընդհանուր ժարվի պաշուանը նրան սրված է պաղիսի լրագրադադուն.

8) Շանարաբաժինների վհարան վերաբեդյալ ընդհանուր ժարվին առադարկադուններին ներկայադուանը, սար թիւան՝ Շանարաբաժինների յարաբանչյար վհարան համար Շանարաբաժիններ Ասանաղու կրավառաղի ուներալ Ընկերության մասնակիցների ցադակի կարնանը, որան պետք է ընդգրկվեն Ընկերության այն մասնակիցները, որանք ընդգրկվել են Ընկերության մասնակիցների ուեեսարուան՝ Ընկերության սարելկան ընդհանուր ժարվին մասնակցեղու կրավառաղի ուներալ մասնակիցների ցադակը կարմեղու Օրավաղադադունը.

9) Ընկերության սարելկան վինանսական հաղեղաղադունների նախնական հաստատուանը և ընդհանուր ժարվին ներկայադուանը.

10) Ընկերության արասաղին առաղիսն կրավառադան աղան ընդհանուր ժարվի հաստատուանը ներկայադուանը.

11) Ընկերության արասաղին առաղիսն կրավառադան աղան վհարան չաղի Ասանհանուանը.

12) Ընկերադունում կրավառադան առաղիսարան կամ այլ Աստագաններից բադանսրաված թեդադունների վեդադանն ուրված միչադանաներին նախաձեղանան ու դրանց կրավառադան վերահակուանը.

13) Ընկերության կարվից սարահաղաղան գործուներադան կրավառադան սանհանաղ ներքին կրավառան ախեղի ընդունանը.

14) Ընկերության սարաձային և ինքնարաղյն կատուցվածքային Ասարաբաժանանների կանանաղադադունների հաստատուանը, Ընկերության ինքնարաղյն կատուցվածքային Ասարաբաժանանների միչը գործարադային սարատկանադադունների բաշխանը.

15) Առյն Օրեներին 24-րդ հարվածի 2-րդ մասին 2-րդ, 10-րդ, 13-16-րդ կետերով նախատեսված հարցերին ներկայադուան ընդհանուր ժարվի բնարկանը.

16) Ընկերության սրարատամներին և այլ արժեղթթերի սեղաբաշխան մասին պաշուան ընդունանը.

17) Ընկերության սրահասարային և այլ կանանաղադունների Օգտագործուանը.

18) Հնկերաբայան մասնագետներին, ներկայացուցչություններին և հիմնարկներին Ատերծունը:

19) Հնկերաբայան հաշվապահական հաշվառման բարձրակարգության՝ հաշվապահական հաշվառում վարելու և ֆինանսական հաշվետվություններ կարգելու նպատակով կիրառվող Ակզումներին, հիմններին, եղանակներին, կանոններին, ձևերին և ներքին իրավական ակտերին Ասանանունը:

20) Օրենքով և Հնկերաբայան կանոնադրությամբ նախատեսված այլ դրույումներին ընդունունը:

2. Սույն հարկածի 1-ին մասում թվարկված հարցերով դրույումներին ընդունունը վերապահվում է խորհրդի բացավիկ իրավասությանը և չի կարող վախճանցվել Հնկերաբայան կաստիպանուն այլ մարմիններին կամ այլ անճանց:

3. Ասանվազն ստրին մեկ խորհուրդին իր նիստում պետք է քննարկի արտաքին առաքիտն իրականացնող անճի հաշվետվությունը (նունակ ղեկավարությունը), ինչպեք նուն քննարկի և անկրաճեռություն ղեպքում վերանայի Հնկերաբայան քարճունեության հիմնական աղորությունները, ազանավարությունն ու ներքին իրավական այլ ակտերը:

4. Ասանվազն ետամայակը մեկ խորհուրդը պետք է քննարկի Հնկերաբայան ներքին առաքիտի Աստրաբաճանունն, քարճաքի սնՕրենին (սնՕրինություն) և գլխավոր հաշվապահի, պատասխանատու ակտուարի (ակտուարային ստրաբաճանունն ղեկավարի) հաշվետվությունները՝ իր Ասանունն կարգով և ճևով:

Հարկած 30.

խորհրդի նիստերը

1. խորհրդի նիստերը պետք է գումարվեն սունվազն ետանայակը մեկ:

2. խորհրդի նիստերին գումարան և անցկացնուն կարգը Ասանունվում է կանոնադրությամբ:

3. խորհրդի նիստերը գումարում է խորհրդի նախագահը՝ իր, խորհրդի անդամի, Հնկերաբայան քարճաքի սնՕրենին (սնՕրինություն), ներքին առաքիտի Աստրաբաճանունն ղեկավարի, Հնկերաբայան արտաքին առաքիտն իրականացնող անճի, Կենտրոնական բանկի, ինչպեք նուն Հնկերաբայան ֆվեարկող բաճնետամերի 5 կամ ավելի սակնա ունեցող մասնակցի (մասնակցներին) գաղվոր պոտանջով:

4. խորհրդի նիստերը կարող են գումարվել հետակա կարգով՝ Հնկերաբայան կանոնադրությամբ Ասանունված հետակա կարգով՝ նիստերին գումարան և անցկացնուն կարգի հասնճանց: խորհուրդը կարող է դրույումներ ընդունել այնպիսի նիստում, որի ճանունակ խորհրդի նիստի բողոր մասնակցները կարող են հարորակցվել միայնց հետ հետախոսային կաղի, հետաստակաղի կամ կաղի այլ միջանցներով՝ իրական ճանունակի ուճիանուն: Նանն նիստը հետակա (հարցնուն) կարգով անցկացված նիստ չի հասնարվուն: Սույն Օրենքին 29-րդ հարկածի 1-ին մասին 3-րդ, 4-րդ, 10-րդ և 14-րդ կետերում նեված, ինչպեք նուն Հնկերաբայան հետանկարային գարգանուն կամ գարճարոր ճրագրի հաստատունը, խորհրդի նախագահի ընտրության հարցերը չեն կարող լուճվել խորհրդի հետակա նիստերին ճանունակ:

5. խորհրդի նիստերին ֆվորունը Ասանունվում է Հնկերաբայան կանոնադրությամբ, բաց չի կարող խորհրդի անդամներին կեքից պոկնա լինել: խորհրդի դրույումներն ընդունվում են նիստին ներկա խորհրդի անդամներին ճայներին պարգ մեճանսնությունը, եթե Ասույն Օրենքով այլ բուն նախատեսված չէ, կամ կանոնադրությամբ կամ ընդհանուր ճարղի հաստատուն խորհրդի կանոնակարգով ճայներին ավելի մեճ քանակ նախատեսված չէ:

6. Քվեարկության ճանունակ խորհրդի յորաքաննյուր անդամ ունի միայն մեկ ճայն: Ճայնի և ֆվեարկության իրավունքի վախճանցումն այլ անճի (այդ թվում՝ խորհրդի այլ անդամին) չի թույլատրվուն: Ճայներին հաղիսարության ղեպքում խորհրդի նախագահին ճայնը պաքիչ է, եթե կանոնադրությամբ այլ բուն նախատեսված չէ:

7. խորհրդի նիստերին բողոր հարցերին քննարկունը կարող է տեղին ունենող միայն քարճաքի սնՕրենին պարտաղի մասնակցությամբ, բացսությունը Հնկերաբայան քարճաքի սնՕրենին լիարգություններին վարճանկետ դարարեցնուն, ինչպեք նուն նրա վարճարություն պայմաններին վերաբերող հարցերին: Գարճաքի սնՕրենը խորհրդի նիստերին մասնակցում է խորհրդակցական ճայնի իրավունքով:

8. խորհրդի նիստերն արճանագրվում են: Նիստի արճանագրությունը կարնվում է նիստի ավարտից հետո՝ 10-Օրյս ճանկետուն: Արճանագրությունում նեվում են՝

- 1) նիստի գումարան ստրին, ամիսը, ամարթղը, ճանը և վայրը:
- 2) նիստին մասնակցած անճինք:
- 3) նիստի Օրակարգը:
- 4) ֆվեարկության դրված հարցերը, ինչպեք նուն ֆվեարկության պայքանքները՝ ըստ նիստին մասնակցած յորաքաննյուր խորհրդի անդամին:

5) ֆվեարկության դրված հարցերին վերաբերող խորհրդի անդամներին և խորհրդի նիստին մասնակցող այլ անճանց կարճիքները:

6) նիստում ընդունված դրույումները:

9. խորհրդի նիստի արճանագրությունն Աստրագրում են նիստին մասնակցող բողոր անդամները, որանք և պատասխանատվություն են կրում արճանագրությունում սակա տեղեկություններին քեսություն և հաղիսարության հասնար:

10. Խորհրդի նիստերը վարում է խորհրդի նախագահը, որն Աստուծոյն է նիստում ընդունված որոշումները: Խորհրդի նախագահը պատասխանատու է կրում որոշման մեջ ստիպ տեղեկությունների հավանական համար:

Հարված 31.

Խորհրդի կից հանձնաժողովները

1. Խորհրդին իր աշխատանքն ապրանքատես կազմակերպելու նպատակով կարող է Աստուծոյն հանձնաժողովներ: Հանձնաժողովներն իրավասությունները և գործունեության կարգը սահմանվում են խորհրդի որոշումով:

2. Խորհրդի կից հանձնաժողովներում կարող են ընդգրկվել խորհրդի անդամները և Հնկեայան այլ ղեկավարներ կամ աշխատակիցներ:

3. Խորհրդի կից հանձնաժողովների որոշումներն ունեն խորհրդակցական բնույթ:

Հարված 32.

Խորհրդի անդամի լիազորությունների վարժանկետ դադարեցման հիմքերը

1. Հնկեայան ժողովի կողմից խորհրդի անդամի լիազորությունները վարժանկետ դադարեցվում են իր դիմումի համաձայն կամ էթե՝

1) նա դատարանի՝ Օրինական ռժի մեջ մտած վնաս վնասվել է անգործունակ կամ Աստուծոյն գործունակ:

2) նրա պատասխանատվության ընթացքում ի հայտ են եկել այնպիսի հանգամանակներ, որոնց ռժով օրենքի համաձայն նրան արգելվում է լինել Հնկեայան ղեկավար:

3) մեկ տարվա ընթացքում բացակայել է խորհրդի նիստերի սովորական 1/4-ից անհարգելի պատճառներով կամ ընդհանուր անհամար (ներառյալ՝ հարգելի և անհարգելի բացակայությունները) նիստերի սովորական կեսից:

4) օրինական ռժի մեջ մտած վնաս կամ դատարանի գործընթացի ֆինանսական, բանկային, հարկային, մաքսային, սուսպանային, տնտեսական, իրավական ոլորտներում պատճառներ վարելու կառավարից:

5) մահացել է:

2. Խորհրդի անդամի լիազորությունները վարժանկետ կարող են դադարեցվել նաև լիազորությունների մնացած ժամանակահատվածի, իսկ էթե այդ ժամանակահատվածը մեկ տարեց ավելի է, ապա մեկ տարվա համար Աստուծոյն վարժանկետ Հնկեայան կողմից նրան վախճանագրելու պայմանով:

Հնկեայան ղեկավարներն ունեն խորհրդի անդամի պատճառից ազատված անձից դատարան կարգով հետ պահանջելու Աստուծոյն մասին առաջին արդարությանը նրան վախճանագրված վարժանկետները՝ դատարանում ապացուցելով խորհրդի անդամի կողմից պատճառական պարտականությունների թերացման (չկատարման կամ ոչ պատճառ կատարման) վաճառը:

Հարված 33.

Հնկեայան գործադիր տնօրենը, տնօրինությունը

1. Հնկեայան ընթացիկ գործունեության ղեկավարումն իրականացնում է գործադիր տնօրենը, իսկ Հնկեայան կանոնադրությանը նախատեսված դեպքում՝ տնօրինությունը: Գործադիր տնօրենը կարող է ունենալ տեղակալներ: Հնկեայան գործադիր տնօրենը (տնօրինություն անդամները) նշանակվում է (են) խորհրդի կողմից, իսկ գործադիր տնօրենի տեղակալները՝ խորհրդի կողմից՝ գործադիր տնօրենի ներկայացմամբ: Հնկեայան տնօրինության կառուցվածքը Աստուծոյն է Հնկեայան կանոնադրությամբ:

2. Եթե կանոնադրությանը նախատեսված է տնօրինություն ունենալ, ապա կանոնադրությանը պետք է հաստատվեն Աստուծոյն գործադիր տնօրենի և տնօրինության իրավասությունները:

3. Տնօրինությունը գործում է կանոնադրության, ինչպես նաև խորհրդի համաձայն՝ Հնկեայան ներքին իրավական ակտերի հիման վրա, որոնք Աստուծոյն են տնօրինության նիստերի հրավիրման ու անցկացման ժամկետներն ու կարգը, ինչպես նաև նրա կողմից որոշումների ընդունման կարգը:

4. Տնօրինության կառուցվածքում արտադիր ընդգրկվում են Հնկեայան գործադիր տնօրենը, նրա տեղակալը (տեղակալները), գլխավոր հաշվապահը:

5. Տնօրինության նիստերը վարում է գործադիր տնօրենը: Տնօրինության նիստերն արձանագրվում են: Տնօրինության նիստերի արձանագրությունները ներկայացվում են խորհրդին, ներքին առաջին, Հնկեայան արտաքին առաջին իրականացնող անձին՝ նրանց պահանջով: Նիստի արձանագրությունը կազմվում է նիստի ակտից հետո՝ 10-օրյա ժամկետում: Նիստի արձանագրությունում նշվում են՝

1) նիստի գումարան տարին, ամիսը, ամսաթիվը, ժամը և վայրը:

2) նիստին մասնակցած անձանց անունները:

3) նիստի Օրակարգը:

4) Բյուջայի արձանագրության դրված հարցերը, ինչպես նաև Բյուջայի արձանագրության արձանագրությունը՝ ըստ նիստին մասնակցած տնօրինության յուրաքանչյուր անդամի:

5) Բյուջայի արձանագրության դրված հարցերի վերաբերյալ տնօրինության անդամների և տնօրինության նիստին մասնակցող այլ անձանց

կարծիքները:

6) նիստում ընդունված որոշումները:

6. Տնօրինության նիստի արձանագրությունն Ատարագքում են նիստին մասնակցող բոլոր անդամները, որոնք և արտասխանատվություն են կրում արձանագրությունում առկա տեղեկությունների հավանականության համար:

7. Տնօրինության նիստերը կազմակերպում և վստահ է գործադիր տնօրենը, որն Ատարագքում է նիստի որոշումները:

Գործադիր տնօրենը արտասխանատվություն է կրում որպեսզի մեջ առկա տեղեկությունների հավանականության համար:

8. Ընկերության գործադիր տնօրենը, որպես իր բացառիկ իրավաւորություն, ներկայացնում է Ընկերությունը Հայաստանի Հանրապետությունում և Օտարերկրյա պետություններում, Ընկերության անունից կնքում է գործարքներ, գործում է Ընկերության անունից առանց լիազորագրի, սակայն է լիազորագրեր:

9. Ընկերության գործադիր տնօրենը կամ տնօրինությունը՝

1) խորհրդի համատեղմանն է ներկայացնում խորհրդի կողմից համատեղող ներքին իրավական ակտերը, ինքնուրույն Ատարագքում ներկայացնում են Ընկերության կազմակերպական կառուցվածքը:

2) տնօրինում է Ընկերության գալիք, այդ թվում՝ ֆինանսական միջոցները, իր իրավաւորության Աստիճաններում արձանագրում է կրողները, կրողները, սակայն է կատարման համար արգելադրել ցուցումներ և վերահսկում դրանց կատարումը:

3) աշխատանքի է ընդունում և աշխատանքից ազատում Ընկերության աշխատակիցներին:

4) Ընկերության աշխատակիցների նկատմամբ կիրառում է խրախուսման և կարգապահական արտասխանատվության միջոցներ:

5) սարքավորում է ընդհանուր ժողովի և խորհրդի որոշումների կատարումը:

6) կրողներին է Ընկերության կանոնադրությամբ, ինչպես նաև խորհրդի Աստիճանում իրավական ակտերի շրջանակներում նախատեսված՝ Ընկերության ընթացիկ գործունեության դեկլարացիան հետ կապված այլ իրավաւորություններ:

10. Այն կարգերը, որոնք Օրենքով կամ կանոնադրությամբ չեն Աստիճանվել որպես ընդհանուր ժողովի, խորհրդի, ներքին առկա Ատարագքում կամ արտասխանատու ակտերի իրավաւորությունը արտոկանոս, արտոկանում են գործադիր տնօրենի (տնօրինության) իրավաւորությունը:

11. Գործադիր տնօրենը (տնօրինությունը) խորհրդին պարբերաբար, բայց ոչ ավել, քան եռամսյակը մեկ, ներկայացնում է իր գործունեության վերաբերյալ հաշվետվություններ՝ խորհրդի Աստիճանում կարգով:

12. Գործադիր տնօրենի (տնօրինության) իրավաւորությունը ենթակա կարգերով որոշումների ընդունումը չի կարող վստահեցվել Ընկերության կառավարման այլ մարմիններին, ներքին առկա, գլխավոր հաշվապահին, արտասխանատու ակտերին կամ այլ անձի:

Բացառությամբ առկա մասում սահմանված անձանց, գործադիր տնօրենի լիազորությունները արտաքին կերպով ժամանակավորապես (ինչպես օրը չգերազանցող ժամկետով) կարող են վստահեցվել այլ անձի, եթե վերջինս համապատասխանում է Կենտրոնական բանկի կառավարի իրավական ակտերով Ընկերությունների գործադիր տնօրենների համար սահմանված մասնագիտական համապատասխանության և որակավորման չափանիշներին:

13. Խորհրդի կողմից գործադիր տնօրենի լիազորությունները վարժառնկետ դադարեցվում են իր դիմումի համաձայն, կամ եթե՝

1) նա դադարում է Օրինական ռժի մեջ մտած վնասվել է անգործունակ կամ Աստիճանակալ գործունակ:

2) նրա արատախանության ընթացքում ի հայտ են եկել այնպիսի համաճարմներ, որոնց ռժով օրենքի համաձայն նրան արգելվում է լինել Ընկերության գործադիր տնօրեն կամ այլ դեկլարացիա:

3) օրինական ռժի մեջ մտած վնասվել կամ դատախանակ գլխավոր է ֆինանսական, բանկային, կարգային, մաքսային, առևտրային, տնտեսական, իրավական ոլորտներում արատներ վարելու իրավաւորացի:

4) մահացել է:

14. Գործադիր տնօրենի լիազորությունները վարժառնկետ կարող են դադարեցվել նաև լիազորությունների մնացած ժամանակահատվածի, իսկ եթե այդ ժամանակահատվածը մեկ սալուց ալելի է, ապա մեկ սալուց համար Աստիճանված աշխատավարձը Ընկերության կողմից նրան վստահառուցելու պայմանով:

Ընկերությունն իրավաւորում է գործադիր տնօրենի արատներից ազատված անձից հետ արտահանելու Առկա մասի առաջին արգելադրությամբ նրան վստահառուցված աշխատավարձը՝ դատարանում արգելադրելով գործադիր տնօրենի կողմից արատներական արատախանությունների թերացման (չկատարման կամ ոչ արատներ կատարման) վստահ:

Հարված 34.

Ընկերության գլխավոր հաշվապահը

1. Ընկերության գլխավոր հաշվապահը կամ նման արատախանություններ իրավաւորացնող անձը (այսուհետ՝ գլխավոր հաշվապահ) իրավաւորացնում է «Հաշվապահական հաշվառման մասին» Հայաստանի Հանրապետության Օրենքով գլխավոր հաշվապահի համար Աստիճանված իրավաւորները և արատախանությունները:

2. Գլխավոր հաշվապահին նշանակում է խորհուրդը՝ գործադիր տնօրենի (տնօրինության) ներկայացմամբ:

3. Գլխավոր հաշվապահի իրավազեկները և պարտավորությունները չեն կարող վախճանվել որևէ այլ կառավարման մարմնի կամ պաշտոնատար անձի, բացառությամբ սույն մասով սահմանված դեպքի: Բացառությամբ սույն օրենքի 33-րդ հոդվածի 12-րդ մասի առաջին պարբերությունով սահմանված անձանց, գլխավոր հաշվապահի լիազորությունները պատճառ կերպով ժամանակավորապես (իննուսու օրը չգերազանցող ժամկետով) կարող են վախճանվել այլ անձի, եթե վերջինս համապատասխանում է Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով Հնդկությունների գլխավոր հաշվապահների համար սահմանված մասնագիտական համապատասխանության և որակավորման չափանիշներին:

4. Գլխավոր հաշվապահն առնվազն եռամսյակը մեկ խորհրդի և գործադիր տնօրենի (տնօրենություն) է ներկայացնում ֆինանսական հաշվետվություն՝ խորհրդի համաձայնությամբ և բովանդակությամբ:

5. Գլխավոր հաշվապահը պատասխանատվություն է կրում Հնդկության հաշվապահական հաշվառման վարման, դրա վիճակի և հավանականության, ստրեկտիկ հաշվետվության, ֆինանսական և վիճակագրական հաշվետվություններն օրենքներով և այլ իրավական ակտերով սահմանված պետական կառավարման մարմիններին ժամանակին ներկայացնելու, ինչպես նաև Հնդկության մասնակիցներին, պարտատերերին և մասնաձև գանձվածային լրատվության մյուս միջոցներին Հնդկության մասին սրտանայր ֆինանսական տեղեկությունների հավանականության համար՝ օրենքին, այլ իրավական ակտերին և Հնդկության կանոնադրությունը համապատասխան: Սույն մասում նշված հաշվետվությունների պատրաստման, ներկայացման կամ հրատարակման համար գլխավոր հաշվապահի պատասխանատվությունը չի ստորաձևվում Հնդկության պատասխանատու ակտուարի կողմից օրենքով սահմանված հաշվետվությունների պատրաստման, ներկայացման, հրատարակման վրա: Հնդկության այն հաշվետվությունները, որոնք պարունակում են ստրեկտիկ տեղեկատվություն, որի պատրաստման, ներկայացման կամ հրատարակման համար պատասխանատու են գլխավոր հաշվապահն ու պատասխանատու ակտուարը, ստորագրում են այդ երկու պաշտոնատար անձինք:

Հոդված 35.

Ներքին առաքիլը

1. Ներքին առաքիլի դեկլարարին և անդամներին նշանակում է խորհուրդը: Ներքին առաքիլի անդամ չեն կարող լինել Հնդկության կառավարման մարմինների անդամները, այլ դեկլարարներ ու աշխատակիցներ, ինչպես նաև գործադիր մարմնի անդամների կամ գլխավոր հաշվապահի հետ վախճանված անձինք:

2. Ներքին առաքիլը, խորհրդի համաձայնությամբ կանոնակարգի համաձայն՝

1) հսկողություն է իրականացնում Հնդկության ընթացիկ գործունեության և դիսկրետի նկատմամբ:

2) հսկողություն է իրականացնում գործադիր մարմնի, գլխավոր հաշվապահի, սուպերֆային և կառուցվածքային

Ստորաբաժանումների, պատասխանատու ակտուարի ու ակտուարային ստորաբաժանման կողմից օրենքների, այլ իրավական ակտերի և Հնդկության ներքին իրավական ակտերի, գործադիր մարմնին կամ գլխավոր հաշվապահին սրված հանձնարարականների կատարման նկատմամբ:

3) եզրակացություններ և առաջարկություններ է ստղիս խորհրդի ներկայացրած, ինչպես նաև Աելիական նախաձեռնությամբ առաջադրված հարցերի վերաբերյալ:

3. Ներքին առաքիլի իրավաբանություններին վերաբերող հարցերը չեն կարող վախճանվել Հնդկության կառավարման մարմինների կամ այլ անձանց լուծմանը:

4. Յուրաքանչյուր ստղիս խորհուրդը հաստատում է ներքին առաքիլի ստրեկտիկ ծրագիրը:

5. Տարեկան ծրագրին առնվազն պետք է ներառվի՝

1) այն ոլորտները, որտեղ պետք է իրականացվի առաքիլատարական ստուգում:

2) սահմանված ոլորտներում առաքիլատարական դիտարկման բովանդակության նկարագրությունը:

6. Ներքին առաքիլի դեկլարարը խորհրդին (պատճենը՝ գործադիր մարմնին) է ներկայացնում հետևյալ հաշվետվությունները՝

1) հերթական՝ ստրեկտիկ ծրագրով սահմանված ստուգումների արդյունքների մասին:

2) պատահելիք, եթե բացակայում է ներքին առաքիլի կանոնակարգված կարծիքով էական խախտումներ: Հնչ պահ, եթե

խախտումները հետևանք են գործադիր մարմնի, գլխավոր հաշվապահի կամ խորհրդի գործարարությունների կամ անգործության, սույն հաշվետվությունը ներկայացվում է անմիջապես խորհրդի նախագահին:

7. Ներքին առաքիլի դեկլարարի հաշվետվությունը պետք է առնվազն պարունակի հետևյալ տեղեկությունները՝

1) առաքիլատարական դիտարկման նկարագրությունը:

2) դիտարկման արդյունքում բացակայում խախտումներն ու թերությունները և դրանց վերացման վերաբերյալ առաջարկված միջոցառումները:

3) հայտնաբերված խախտումների և թերությունների վերացման մասին ներքին առաքիլի եզրակացությունը:

8. Սույն մասով նախատեսված դեպքերում հաշվետվությունները ներկայացվում են խախտումը հայտնաբերելուց առավելագույնը հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում:

9. Ներքին առաքիլն օրենքների, այլ իրավական ակտերի խախտումներ բացակայող դեպքում պարտավոր է դրանք ներկայացնել խորհրդին, իսկ պատճենը՝ Կենտրոնական բանկին:

10. Հնդկությունում վերստուգիչ հանձնաժողով չի ստեղծվում:

1. Ընկերության պատասխանատու ակտուարին նշանակում է խորհուրդը:

2. Ընկերության պատասխանատու ակտուարը՝

1) ստուգում է սպանախաղաղակարգի հաշիվարկան և տեխնիկական պահուստների ձևախորան համապատասխանությունը առ այն օրենքի և այլ իրավական ակտերի պահանջներին:

2) պարզում է, թե սպանախաղաղակարգը սպանախաղաղության պայմանագրերից բխող պարտավորությունների կատարումը հաշիվարկան սպանախաղաղակարգի և ձևախորան պահուստներով:

3) հաշիվարկան է սպանախաղաղակարգի սակագները, սպանախաղաղակարգի, ինչպես նաև սպանախաղաղակարգ, կենսաթոշակի և անուխի գումարները:

4) հաշիվարկան է Ընկերության կողմից առ այն օրենքի 4-րդ բաժնով սահմանված պահանջների պահպանումը:

5) պարտատու, ներկայացնում կամ հրապարակում է Օրենքներով և այլ իրավական ակտերով սահմանված այն հաշիվարկանները, որոնք ունեն հետևյալ բախտարկությունը՝

ա. տեխնիկական պահուստների հաշիվարկան սկզբունքներն պարտադրող հաշիվարկան,

բ. Ընկերության պահուստների, պահուստներին համարժեք ակտիվների և սպանախաղաղության պայմանագրերից բխող պարտավորությունների համարժեքությունն պարտադրող հաշիվարկան,

գ. սպանախաղաղակարգի (սպանախաղաղակարգի սակագների) բախտար լինելն պարտադրող հաշիվարկան,

դ. առ այն օրենքով և այլ իրավական ակտերով սահմանված Ընկերության սոնտեսական նպաստիվների վատացի մեծությունն պարտադրող հաշիվարկան:

3. Գործադիր մարմինը պարտավոր է պատասխանատու ակտուարին տրամադրել իր լիազորություններն իրականացնելու համար անհրաժեշտ տեղեկություններ:

4. Պատասխանատու ակտուարը պարտավոր է ետանդակը մեկ խաղաղիկ ներկայացնել հաշիվարկան:

5. Եթե պատասխանատու ակտուարը (ակտուարային աստղաբաժանման ղեկավարը) իր լիազորություններն իրականացնելիս բացահայտել է, որ սպանախաղաղակարգի չեն հաշիվարկել, իսկ տեխնիկական պահուստները չեն ձևախորվել առ այն օրենքով և այլ իրավական ակտերով սահմանված կարգով, և դրա պայմանում սպանախաղաղության պայմանագրերից բխող պարտավորությունների կատարումը դրվել է վտանգի սույն, ապա պատասխանատու ակտուարն այդ մասին պետք է անհապաղ, բայց ոչ ավելի, քան իրեն օրվա ընթացքում գրավոր տեղեկացնի խորհրդին, գործադիր մարմնին և Կենտրոնական բանկին:

6. Ընկերության ստրեկան հաշիվարկանը պետք է ներառի պատասխանատու ակտուարի հաշիվարկանը և սպանախաղաղակարգի և տեխնիկական պահուստների՝ առ այն օրենքով սահմանված կարգով հաշիվարկան լինելու մասին եզրակացությունը:

Գ Լ ՈՒ Խ 6

ԱՐՏԱՔԻՆ ԱՌԻԴՏԸ

Հարված 37.

Ֆինանսատնտեսական գործունեության սուբեկտն առաջիկա

1. Ընկերության ֆինանսատնտեսական գործունեությունը յուրաքանչյուր տարի պետք է ենթարկվի առաջիկա՝ առաջիկա իրականացնող անձի կողմից: Կենտրոնական բանկի նպաստով իրավական ակտերով կարող են սահմանվել Ընկերությունների ֆինանսատնտեսական գործունեության առաջիկա իրականացնող անձին ներկայացվող այն չափանիշները, որոնց համապատասխանելու դեպքում առաջիկա իրականացնող անձը կարող է առաջիկայական ծառայություն մատուցել Ընկերությանը:

2. Ընկերության առաջիկա ցանկացած ժամանակ կարող է կրավարվել խորհրդի կողմից՝ Ընկերության միջոցների հաշիվին:

3. Ընկերության ֆինանսատնտեսական գործունեության Աստղաբաժնի առաջիկա իրականացնող անձի կողմից կարող է իրականացվել նաև Ընկերության՝ փլեպրիզ բաժնետոմսերի առկայի 5 տոկոսի Աելակամոտեր հանդիսացող մասնակիցների պահանջով: Այդ դեպքում առաջիկա իրականացնող անձին ընտրում, նրա հետ պայմանագրի են կնքում, նրա ծառայությունների դիմաց վերադառնում են առաջիկա պահանջով մասնակիցները: Ընդ որում, առ այն մասում նշված անձին կարող են Ընկերությունից պահանջել իրենց կատարած ծախսերի հատուցում, և Ընկերությունը պարտավոր է հատուցել դրանք, եթե այդ առաջիկա ընդհանուր ժողովի կամ խորհրդի որոշումը պարզապես է եղել Ընկերության համար:

4. Ընկերության առաջիկա իրականացնող անձի հետ կնքվող պայմանագրում, բացի առաջիկայական եզրակացություն կազմելու պարտավորության ամրագրումից, պետք է նախատեսվի նաև առաջիկայական հաշիվարկան (նախկին Ընկերության ղեկավարության) կազմում:

5. Ընկերությունն առաջիկա իրականացնող անձին հետ կնքվող պայմանագրում պետք է նախատեսվի նաև իր կողմից Կենտրոնական բանկին ներկայացվող հաշիվարկանների պահանջարկատուության Աստղաբաժնի, տեխնիկական պահուստների,

հիմնական տնտեսական նպատակներին պահանջներին, տեխնիկական պահանջներին համարժեք ակտիվների տեղաբաշխման՝ առյժ ռեզիմի և Կենտրոնական բանկի նպատակով իրավական ակտերում սահմանված պահանջներին համապատասխանության մասին:

6. Առաջնություն ստաբիլ իրականացնելու ընթացքում Հնկեդառյան ֆինանսական վիճակի՝ իր կարծիքով էական վատթարացման վտանգեր, ինչպես նաև ներքին համակարգերի (այդ թվում՝ ներքին հսկողության համակարգի) թերություններ հայտնաբերելու դեպքում առաջին իրականացնող անձը պարտավոր է դրանց մասին անհապաղ, բայց ոչ ուշ, քան ինքն աշխատանքային օրվա ընթացքում տեղյակ պահել Կենտրոնական բանկին:

7. Կենտրոնական բանկը կարող է Հնկեդառյանը սրբազան չարս առևտրի ընթացքում կառավարել առաջին իրականացնող անձի և <http://www.azdarar.am> հասցեում գտնվող Հայաստանի Հանրապետության կառավարության ծանուցումների պրոստոնական ինտերնետային կայքում կառավարվել Հնկեդառյան ֆինանսական հաշվետվությունները և առաջին իրականացնող անձի եզրակացությունը:

8. Առաջնության եզրակացությունը և հաշվետվությունը Հնկեդառյանը Կենտրոնական բանկ պետք է ներկայացնի մինչև տվյալ ֆինանսական տարվան հաջորդող տարվա մայիսի 1-ը:

9. Կենտրոնական բանկի պահանջով առաջին իրականացնող անձը պարտավոր է Կենտրոնական բանկ ներկայացնել Հնկեդառյան առաջին վերաբերյալ անհրաժեշտ վաճառքային, նույնիսկ եթե դրանք առևտրային, բանկային, ապահովագրական կամ այլ գաղտնիք կազմեն: Սույն մասով սահմանված պարտավորությունների չկատարման համար առաջին իրականացնող անձը կրում է օրենքով սահմանված պատասխանատվություն:

10. Հնկեդառյան առաջին իրականացնող անձը եզրակացություն է ներկայացնում նաև՝

1) Հնկեդառյան տեխնիկական պահանջներին համարժեքության մասին:

2) առյժ ռեզիմի և Կենտրոնական բանկի նպատակով իրավական ակտերում սահմանված՝ Հնկեդառյան տնտեսական նպատակներին պահանջներին համապատասխանության մասին:

3) Հնկեդառյան տեխնիկական պահանջներին համարժեք ակտիվների տեղաբաշխման՝ առյժ ռեզիմի և Կենտրոնական բանկի նպատակով իրավական ակտերում սահմանված պահանջներին համապատասխանության մասին:

4) Հնկեդառյան ներքին առաջին փորձառնության, ներքին հսկողության համակարգի՝ առյժ ռեզիմի և Կենտրոնական բանկի նպատակով իրավական ակտերում սահմանված պահանջներին համապատասխանության մասին:

5) Հնկեդառյան ներքին տեղեկատվական համակարգի ակադեմիայի կամ որակի մասին:

6) Կենտրոնական բանկ ներկայացվող հաշվետվությունների ամբողջականության ու հավաստիության մասին:

11. Կենտրոնական բանկի և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության լիազորված պետական կառավարման մարմնի համատեղ նպատակով իրավական ակտերում կարող են առաջին իրականացնող անձի համար սահմանվել առաջինի և առաջնության եզրակացության ձևեր և բովանդակությունը վերաբերյալ ստավել մանրամասն պահանջներ:

12. Կենտրոնական բանկը կարող է պահանջել առաջին իրականացնող անձին սող լրացուցիչ բացատրություններ և պարզաբանումներ՝ իր եզրակացության և հաշվետվության վերաբերյալ:

13. Եթե առաջնության եզրակացությունը և (կամ) հաշվետվությունը կազմվել են առյժ ռեզիմի, այլ օրենքներով և իրավական ակտերում սահմանված պահանջներին խախտումով, կամ առաջինը չի իրականացրել օրենքներով և այլ իրավական ակտերում սահմանված կարգով, ապա Կենտրոնական բանկը կարող է չընդունել այն և պահանջել Հնկեդառյան հաշվի առաջին իրականացնող այլ անձի կողմից նոր առաջին:

(37-րդ հոդվածը վավի 19.03.12 ՀՕ-142-Ն)

Բ Ա Տ Ի Ն 3

ՀՆԿԵԴՐՈՒԹՅԱՆ ԳԻԱՆՑՈՒՄԸ ՈՒ ԼԻՑԵՆԶԱՎՈՐՈՒՄԸ, ԱՊԱՀՈՎԱԳԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՌՈՒՅԹՆԵՐԻ ՊԱՏՎԻՐԱԿՈՒՄԸ

Գ Լ ՈՒ Խ 7

ԱՊԱՀՈՎԱԳԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՌՈՒԹՅԱՆ ԼԻՑԵՆԶԻԱՆ

Հոդված 38.

Ապահովագրական փորձառնության լիցենզիան

1. Ապահովագրական փորձառնության լիցենզիան (այսուհետև առյժ հարվածում՝ լիցենզիա) Կենտրոնական բանկի կողմից ստվող ապահովագրական փորձառնության իրականացնելու թույլտվությունը հավաստող վաճառքային է:

2. Լիցենզիան անժամկետ է: Այն չի կարող Օտարվել, գրավադրվել կամ վախճանվել:

3. Լիցենզիայում նախատեսվում է լիցենզիայի համարը, սող ու ամսաթիվը, լիցենզիայի սահմանված Հնկեդառյան լրիվ ֆիրմային անվանումը, գրանցման համարը, ապահովագրության տեսակը (ներքին) և դրան (երբ):

4. Լիցենզիայի միասնական ձևը սահմանվում է Կենտրոնական բանկի նպատակով իրավական ակտերում:

5. Լիցենզիան կարող է ուժը կորցրած համարվել Կենտրոնական բանկի խոչընդոտող դրանում: Օրենքով սահմանված դեպքերում և կարգով:

6. Լիցենզիայի տեր կորցրած հանաչվելու դեպքում պետք է ետոյա ժամկետում Հնկերաբնական կառվից վերադարձվի Կենտրոնական բանկ:

7. Լիցենզիայի կորստի դեպքում Հնկերաբնական այդ մասին անհապաղ, բայց ոչ ավելի, քան հինգ օրվա ընթացքում հայտնում է Կենտրոնական բանկին: Հնկերաբնական դիմումով Կենտրոնական բանկը ստանալով ժամկետում Հնկերաբնականը սրտանալու է Լիցենզիայի կրկնօրինակը:

8. Ապահովագրական գործունեության Լիցենզավորման ընթացակարգը Աստիճանական է Առաջ օրենքով և Կենտրոնական բանկի նախատվով կրավական ակտերով:

Հոդված 39.

Ապահովագրական գործունեության Լիցենզիայի գործարարությունը

1. Ապահովագրական գործունեության Լիցենզիայի ստանալու է առաջ օրենքի 7-րդ հոդվածով սահմանված՝ մեկ կամ մի քանի դասերով կամ ենթադասերով ապահովագրական գործունեություն կրականացնելու համար:

2. Հնկերաբնական ու օտարերկրյա ապահովագրական Հնկերաբնական՝ Հայաստանի Հանրապետության ստարածքում գրանցված մասնաճյուղի ապահովագրական գործունեություն կարող է կրականացնել միայն ապահովագրության այն դասերով և ենթադասերով, որոնց համար ստացել է Լիցենզիան:

3. Հնկերաբնականը կարող է միաժամանակ կրականացնել կյանքի ապահովագրություն և կյանքի վերատարածակագրություն կամ ոչ կյանքի ապահովագրություն և ոչ կյանքի վերատարածակագրություն:

4. Հնկերաբնականը չի կարող միաժամանակ կրականացնել 7-րդ հոդվածում նշված կյանքի և ոչ կյանքի ապահովագրության դասերով ապահովագրական գործունեություն:

5. Վերատարածակագրական ընկերությունը կարող է միաժամանակ կրականացնել կյանքի և ոչ կյանքի վերատարածակագրություն:

6. Ոչ կյանքի ապահովագրության որոշակի դասերի գծով Լիցենզիա ունեցող Հնկերաբնական ասանց լրացուցիչ Լիցենզավորման կարող է կրականացնել այլ դասի ապահովագրական դասի լրացուցիչ ապահովագրություն, եթե այդ ապահովագրական դասը վերաբերում է Լիցենզավորված դասով ապահովագրված ապահովագրության օբյեկտին, և այդ ապահովագրության դասին ու ապահովագրության օբյեկտին ապահովագրված են միևնույն ապահովագրության պայմանագրով:

Առաջ մասի դասայինները չեն սպառնում առաջ օրենքի 7-րդ հոդվածի երկրորդ մասի 14-րդ (վարկի ապահովագրություն), 15-րդ (էրաճիվի սրտանալում) և 17-րդ (դատական և արտադատական ծախսերի ապահովագրություն) կետերով սահմանված դասերով կրականացվող ապահովագրական գործունեության վրա, բացառությամբ եթե դատական և արտադատական ծախսերի ապահովագրությունը հանդիսանում է առաջ օրենքի 7-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 6-րդ (ջրային վտանգապայթուցների ապահովագրություն), 12-րդ (ջրային վտանգապայթուցների (նաև բեռնավթապայթուց) օգտագործումից բխող արտադրատեսակային ապահովագրություն) և 18-րդ (աջակցության ապահովագրություն) կետերով սահմանված դասերով կրականացվող ապահովագրության լրացուցիչ ապահովագրություն:

7. Կյանքի ապահովագրություն կրականացնելու Լիցենզիա ունեցող Հնկերաբնականը կարող է կրականացնել նաև առաջ օրենքի 7-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին (դժբախտ պատահապահներից ապահովագրություն) և 2-րդ (աստղաբնական ապահովագրություն) կետերով սահմանված դասերով ապահովագրություն, եթե դրանք համարվում են իր հիմնական գործունեությունը և բխում են կյանքի ապահովագրության պայմանագրերի սպառարկումից:

8. Արգելվում է ասանց Կենտրոնական բանկի կառվից սրտանալված Լիցենզիայի ապահովագրական, վերատարածակագրական կամ ապահովագրական բրոքերային գործունեության կրականացումը:

Հոդված 40.

Հնկերաբնական գրանցումը և Լիցենզավորումը

1. Հնկերաբնական պետական գրանցման և Լիցենզավորման համար նրա հիմնադիրները Կենտրոնական բանկի Աստիճանած ձևով, կարգով և բովանդակությամբ Կենտրոնական բանկ են ներկայացնում՝

1) գրանցման և Լիցենզավորման դիմում:

2) Հնկերաբնական գործարար ծրագիրը:

3) Հնկերաբնական հիմնադիրների ժողովի համատարած Հնկերաբնական կանոնադրությունը՝ 6 օրինակից:

3.1) Հնկերաբնական Ֆիրմային անվանման գրանցման հայտ, որին ներկայացվող սրտանջները, դրա հետ ներկայացվող վաստաբորքերի ցանկը, ինչպես նաև հայտի հնարակնան ու Ֆիրմային անվանման և դրա վտակայությունների գրանցման հետ կապված հարաբերությունները կարգավորվում են Կենտրոնական բանկի և Հայաստանի Հանրապետության կրտավարության լրագր պայմանի կառվից համատեղ սահմանված կարգով:

4) Հնկերաբնական մասնակիցների ցանկը՝ նշելով նրանց անունը (անվանումը), բնակության (գրանվելու) վայրը, տեղաբաշխվելիք բաժնեմասերի անվանական արժեքը և քանակը, Հնկերաբնական կանոնադրական կառվարություն մասնակցության չափը:

5) Հնկերաբնական հիմնադիրների ժողովի որոշումը՝ Հնկերաբնական դեկլարացիան նշանակելու մասին:

6) Հնկերաբայան դեկալարների գործունեության (աշխատանքային, ուսանական, գործարար) մասին տեղեկանք, նրանց վավերացված ստացագրությունների նմուշները.

7) դեկալարների և պատասխանատու ակտուարների ակայության դեպքում որակավորման վկայականների պատճենները.

8) Հնկերաբայան կանոնադրական կապիտալում նշանակված մասնակցություն ունեցող անձանց նշանակված մասնակցության նախնական համաձայնություն ստանալու համար առյժմի 17-րդ հարվածով ու Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական այլ ակտերով սահմանված վառարարությունները.

9) Հնկերաբայանում նշանակված մասնակցություն ունեցող իրավաբանական անձանց համար՝ նախարար ելեմ ստորագրող ֆինանսական հաշվետվությունները և դրանց վերաբերյալ անկախ ակայության կողմից նշանակված մասնակցությունները.

10) Հնկերաբայանում նշանակված մասնակցություն ունեցող անձանց և նրանց հետ վախճարակցված անձանց ցանկը.

11) ակտուարական գործառնությունների պատվիրակման պայմանագրերի նախագծերը, եթե այդպիսի ակտուար են.

12) Հնկերաբայան գործունեության կանոնակարգերի նախագծերը.

13) պետական սուբսիդի վերաբերյալ անհրաժեշտ.

14) Հնկերաբայան կանոնադրական կապիտալը Կենտրոնական բանկում կամ Հայաստանի Հանրապետության ստանդարտ գործող Հնկերաբայան հետ չվավերացված որևէ բանկում բացված կոտակային հաշվին մուծումը համապատասխան.

15) Հնկերաբայան գործունեության ստանդարտ Կենտրոնական բանկի սահմանած չափանիշներին համապատասխանելու մասին հայտարարություն.

16) Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված այլ վառարարություններ:

2. Կենտրոնական բանկը կարող է պահանջել լրացուցիչ տեղեկություններ, որոնք անհրաժեշտ են գնահատելու առյժմի հարվածի 1-ին մասում նշված տեղեկատվության համապատասխանությունը:

3. Կենտրոնական բանկին իր նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված դեպքերում կարող է բացառություններ սահմանել առյժմի հարվածի 1-ին մասում նշված վառարարություններից օտարերկրյա Հնկերաբայանների մասնաճյուղերի, օտարերկրյա ոչ ռեզիդենտ նշանակված նախնականներին և դեկալարների վերաբերյալ:

5. Եթե առյժմի հարվածով սահմանված դիմումը ներկայացվելուց հետո ներկայացված տեղեկությունների մեջ կատարվել են վավերացումներ, ստորադասարաններ և ներկայացվել նաև վավերացված տեղեկությունները՝ մինչև Կենտրոնական բանկի կարմից գրանցվելու և լիցենզիա ստանալուց հետո կամ գրանցումը և լիցենզիայի ստանալուց մերժվելու մասին որոշման կայացումը:

6. Հնկերաբայանների գրանցման և լիցենզիայի ստանալուց հետո, պահանջվող վառարարությունների ձևը և բովանդակությունը, ներկայացման կարգը սահմանվում են Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով:

(40-րդ հարվածը լրաց. 08.06.09 ՀՕ-144-Ն, վավեր. 19.03.12 ՀՕ-142-Ն)

Հարված 41.

Գրանցման և լիցենզիայի մասին որոշումը

1. Կենտրոնական բանկը որոշում է ընդունում Հնկերաբայան գրանցման և լիցենզիա ստանալուց մասին, եթե ներկայացված վառարարությունները և տեղեկությունները համապատասխանում են առյժմի օրենքին, այլ օրենքներին և իրավական ակտերին, և սակայն չեն Հնկերաբայան գրանցման և լիցենզիայի ստանալուց մասին առյժմի օրենքով սահմանված մերժման կիսմերժումները:

2. Կենտրոնական բանկը ստանալուց հետո գրանցման և լիցենզիայի ստանալուց մասին որոշումը կայացվելու պահից՝ հնգօրյա ժամկետում, գրանցման վկայականը և լիցենզիան հանձնել Հնկերաբայանը:

3. Կենտրոնական բանկը գրանցում և լիցենզիայի ստանալուց հետո Հնկերաբայանը կամ մերժում է գրանցումը և լիցենզիայի ստանալուց հետո Հնկերաբայանի կողմից դիմումը ներկայացվելու պահից 30-օրյա ժամկետում, որի ընթացքում Կենտրոնական բանկի որոշումը կարող է կասեցվել ոչ ավելի, քան 30 օրով՝ Կենտրոնական բանկի կողմից պահանջվող որոշակի տեղեկություններ ստանալու համար: Եթե նշված ժամկետում Կենտրոնական բանկը որոշում չի ընդունում գրանցման և լիցենզիայի ստանալուց մերժման կամ գրանցման և լիցենզիայի վերաբերյալ, ստոր լիցենզիան համարվում է սղված, իսկ Հնկերաբայանը՝ գրանցված:

4. Կենտրոնական բանկին Հնկերաբայան գրանցման մասին որոշում ընդունելուց հետո՝ հնգօրյա ժամկետում, այդ մասին ծանուցում է իրավաբանական անձանց գրանցման իրավաբանացումը պետական լիցենզիայի մարմին՝ վերջինիս կողմից Հնկերաբայան գրանցման մասին համապատասխան գրասենյակում կատարելու համար:

5. Կենտրոնական բանկում գրանցվելու պահից Հնկերաբայանը ձեռք է բերում իրավաբանական անձի կարգավիճակ:

Հարված 42.

Գրանցման և լիցենզիայի մասին որոշումը

Կենտրոնական բանկը կարող է մերժել Հնկերաբայան գրանցումը և լիցենզիայի ստանալուց, եթե՝

1) ներկայացվել են կեղծ կամ թերի վառարարություններ, կամ ներկայացված վառարարություններում պատասխանվել են անարժանանալի կամ կեղծ տվյալներ:

2) գործարար ծրագրին համապատասխան՝ հաշվարկված ակտուարական ստանդարտները (ակտուարական սակագներ) և պատասխանները բավարար չեն Հնկերաբայան կողմից ակտուարական ստանդարտներից պայմանագրերից բխող պատասխանությունների կատարման

համար.

3) Հնկերաշրջան դեկտիպոները չեն բախարհարում առյն օրենքով և Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված պահանջները.

4) Հնկերաշրջումը չի բախարհարում առյն օրենքով և այլ իրավական ակտերով սարստիպցական գործունեության իրականացման համար սահմանված պահանջները.

5) Հնկերաշրջան կանոնադրությունը հակասում է օրենքին.

6) Հնկերաշրջան կանոնադրության կամ գործունեության կանոնակարգերի պայքները հեզգիտ և բախարհարանչադի հատակ չեն, ինչի պատճառով կարող են վստահվել Հնկերաշրջան բնականոն գործունեությունը կամ սարստիպցիներին շահերը.

7) Հնկերաշրջումը չունի Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված պահանջներին համարարտադրանալ անկարժեշտ սարածք կամ տեխնիկական հագեցվածություն.

8) Կենտրոնական բանկը մերժել է կամ մերժում է Հնկերաշրջան կանոնադրական կառիստղում նշանակալից մասնակցություն ձեռք բերելու նախնական համաձայնություն ստանալու դիմումներին թեկուզ մեկը.

9) ներկայացված գործարար ծրագիրը չի համարարտադրանալ առյն օրենքով կամ Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված պահանջներին.

10) Կենտրոնական բանկի հիմնադրված կարծիքով գործարար ծրագիրն անկարատեսական է, կամ գործելով ծրագրին համարարտադրանալ՝ Հնկերաշրջումը չի կարող բնականոն սարստիպցական գործունեություն իրականացնել.

11) Կենտրոնական բանկի հիմնադրված կարծիքով Հնկերաշրջան հիմնադրներին կամ կրանց հետ վստիկարակցված անձանց գործունեությունը, ֆինանսական վիճակը, բացատական հեղինակությունը կամ ֆինանսական ուղարտում վարձատարության բացակայությունը կարող են վստահվել սարստիպցիներին, սարստիպցական անձանց կամ շահատուներին շահերը կամ իրավունքները կամ խոչընդոտել Հնկերաշրջան կարմից բնականոն սարստիպցական գործունեության իրականացմանը կամ Կենտրոնական բանկի կարմից պատճառ վերանակարության իրականացմանը.

12) չի վերալվել Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված կանոնադրական կառիստղի նվազագույն չախիլ:

Հարված 43.

Պեստիկան սուբիլը և ծառայության վնարը

Հնկերաշրջանը, օտարերկրյա Հնկերաշրջան մասնակցուն, վերատարստիպցական ընկերաշրջանը, սարստիպցական բարեկալին ընկերաշրջանը լիցենզիա սալու համար գանձվում է պեստիկան սուբիլ՝ «Պեստիկան սուբիլի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով և չախիլով:

Հարված 44.

Հնկերաշրջան գործարար ծրագիրը

1. Գործարար ծրագիրը պեստ է կարգված լինի առաջիկա երեք սարիներին համար և սարստիկանի հետևյալ տեղեկությունները՝

1) Հնկերաշրջան ներքին կարգակերտական կառուցվածքը.

2) եկամտաներին և ծախսերին հաշիարկը.

3) ֆինանսական հեռանկարային գարգացման միտումները.

4) գործունեության համար կանիտատեսիկալ շահարներին նկարագրությունը.

5) հիմնական մրցակիցներն ու մրցակցությունը դիմակալելու մեթոդները.

6) կառախարանան մեթոդներն ու հնարախար ոխակերին գնահատումը.

7) Հնկերաշրջան կամ մասնակցունի կարմից իրականացվելիք սարստիպցության յարստմանչյուր դատը և ենթարտը.

8) յարստմանչյուր դատի և ենթարտի սարստիպցության մասով գործարար կանիտատեսիկաներին սատալվ մանրատանն

նկարագրությունը.

9) վերատարստիպցության ծրագիրը.

10) տեխնիկական սրանաստներին հաշիարկան ներքին կարգերը.

11) տեխնիկական սրանաստներին համարժեք ակալիվներին տեղաբաշիտան բարձրականությունը.

12) սարստիպցալիհարներին (սարստիպցական սակագներին) չախիլը և պրանց հիմնադրումը՝ սարստիպցական սրատալիտանալու ակալադին կամ ակալադային սարստիպցանանն դեկտիպի թեկնածուի կարմից, բացատությունը առյն օրենքով և Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված կարգով հասալի վերատարստիպցալի սակագնի կիրատանն դեպիլ.

13) Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանած այլ տեղեկություններ:

Հնկերաշրջանը կարող է ներկայացնել գործարար ծրագրի վերաբերյալ նաև այլ տեղեկություններ:

2. Գործունեության ընթացում Հնկերաշրջանը պեստ է Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված կարգով, ձևով և ժամկետներում Կենտրոնական բանկի ներկայացնի գրանցման և լիցենզիարանն ընթացում ներկայացված գործարար ծրագրի իրականացման վերաբերյալ հաշիարկություն:

3. Հնկերաշրջանները սարստիպի են Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակալով սահմանված կարգով, ձևով և

ժամկետներում Կենտրոնական բանկի ներկայացնել էրեք տարվա գործունեության գործարար ծրագիրը և դրանում կատարվող վավարարությունները:

Հոդված 45.

Լիցենզիան ուժը կորցրած ֆանաչելը

1. Կենտրոնական բանկի խորհուրդին Ընկերության, սարքավազակալի բաժնեդատի ընկերության լիցենզիան, օտարերկրյա Ընկերության՝ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող մասնահյուսի գրանցումն ուժը կորցրած է ֆանաչում լուծարման, վերականգնակերպման (բացի վերականգնակերպումից), սնանկացման և օրենքով սահմանված այլ հիմքերով:

2. Կենտրոնական բանկի խորհուրդը սույն օրենքով սահմանված դեպքերում, որպես Ընկերության կազմից իրավական ակտերի խախտումներ թույլ տալու համար կիրառվող պատասխանատվության միջոց, կարող է ուժը կորցրած ֆանաչել Ընկերության լիցենզիան:

Գ Լ ՈՒ Խ 8

ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ՝ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԱԾՔԱԶԻՆ ԱՏՈՐԱԲԱԺԱՆՈՒՄՆԵՐԻ ԲԱՑՈՒՄԸ

Հոդված 46.

Ընկերության մասնահյուսուղը և ներկայացուցչությունը

1. Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող Ընկերությունը կարող է Հայաստանի Հանրապետության տարածքում բացել մասնահյուսուղ և ներկայացուցչություն՝ սույն օրենքով և այլ իրավական ակտերով սահմանված կարգով:

2. Ընկերության մասնահյուսուղը Ընկերության՝ իրավաբանական անձի կարգավիճակ չափեցող և Ընկերության գտնվելու վայրից դուրս գտնվող առանձնացված Ատորաբաժանում է, որը գործում է Ընկերության կազմից տրված լիազորությունների սահմաններում և նրա անունից սարքավազակալի գործունեություն է կրականացնում: Մասնահյուսուղը կարող է սարքավազակալի գործունեություն կրականացնել միայն սարքավազակալից այն դրուստով, որի համար լիցենզիա է ստացել Ընկերությունը:

3. Ընկերության ներկայացուցչությունն Ընկերության՝ իրավաբանական անձի կարգավիճակ չափեցող և Ընկերության գտնվելու վայրից դուրս գտնվող առանձնացված Ատորաբաժանում է, որը ներկայացնում է Ընկերությունը, ուսումնասիրում է ֆինանսական շուկան, Ընկերության անունից կնքում է պայմանագրեր, կրականացնում է համանուն այլ գործառնություններ:

Ներկայացուցչությունն սարքավազակալի գործունեություն կրականացնելու իրավունք չունի:

4. Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող Ընկերության՝ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում Ատեղծվող մասնահյուսուղը գրանցվում էն Կենտրոնական բանկի կազմից՝ ներկայացնելով Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված ձևով ու բովանդակությամբ հետևյալ վավարարությունները՝

1) Ընկերության խորհրդի որոշումը կամ արձանագրությունից բաղկած՝ մասնահյուսուղ բացելու մասին:

2) Ընկերության միջնորդագիրը:

3) մասնահյուսուղի կանոնադրությունը:

4) Ատեղծվող մասնահյուսուղի դեկլարացիայի գործունեության վերաբերյալ տեղեկանք՝ Կենտրոնական բանկի Աստիճանած ձևով:

5) Ատեղծվող մասնահյուսուղի գործարար ծրագիրը՝ Կենտրոնական բանկի Աստիճանած ձևով:

6) մասնահյուսուղին տարածք տրամադրելու, ինչպես նաև մասնահյուսուղի տեխնիկական հագեցվածությունը Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով Աստիճանված չափանիշերի համարատեսակով սահմանված մասին հայտարարություն:

7) Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով Աստիճանված այլ վավարարություն և տեղեկատվություն:

5. Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող Ընկերության՝ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում Ատեղծվող ներկայացուցչությունը գրանցելու համար Ընկերությունը Կենտրոնական բանկ է ներկայացնում՝

1) Ընկերության միջնորդագիրը:

2) Հայաստանի Հանրապետությունում ներկայացուցչություն ստեղծելու վերաբերյալ Ընկերության կառավարման իրավասու մարմնի որոշումը:

3) ներկայացուցչության կանոնադրությունը:

4) Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով Աստիճանված այլ վավարարություն:

6. Սույն հոդվածով նախատեսված միջնորդագիրը և արձանագրությունը վավարարությունները կարող են ընդհատվել 30-օրյա ժամկետում, Կենտրոնական բանկը գրանցում է մասնահյուսուղը կամ ներկայացուցչությունը և սույն է գրանցման վկայական, իսկ գրանցումը մերժելու դեպքում մերժման հիմքերի մասին հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում տեղեկացնում է Ընկերությանը:

7. Կենտրոնական բանկը մասնահյուսուղի կամ ներկայացուցչության գրանցման մասին որոշումն ընդունելուց հետո՝ հիմա՝ հիմա ժամկետում, այդ մասին ծանուցում է իրավաբանական անձանց գրանցումն իրականացնող պետական լիազորված մարմնին՝ վերջինիս

կարվից մասնաճյուղի կամ ներկայացուցչություն գրանցման մասին համապատասխան գրասույն կառավարելու համար:

8. Կենտրոնական բանկը կարող է մերժել Հնկերաչայան՝ Հայաստանի Հանրապետության ստարածքում Ատեղծիլոյ մասնաճյուղի գրանցման միջնորդագրություն, եթե՝

1) ներկայացված վաճառքի գրքում պարտավորվել են անարժանահավաստ կամ կեղծ սոլյալներ:

2) ներկայացված վաճառքի գրքում թերի են:

3) Հնկերաչայան մասնաճյուղի ստարածքում կամ տեխնիկական հագեցվածությունը չի համապատասխանում Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերում Աստիճանական պահանջներին:

4) Հնկերաչայան մասնաճյուղի ղեկավարների մասնագիտական գիտելիքները կամ որակավորումը չեն համապատասխանում Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերում Աստիճանական չափանիշներին:

5) մասնաճյուղի գրանցման վաճառքի գրքում Կենտրոնական բանկի ներկայացնելու պահին նախարար մեկ ստարվա ընթացքում Հնկերաչայանը խախտել է հիմնական սնունդական նորմատիվները, կամ մասնաճյուղի բացումը կհանգեցնի Հնկերաչայան ֆինանսական վիճակի վատթարացմանը:

6) մասնաճյուղի ներկայացված գործարար ծրագրեր կամ ծրագրում վախճառքայինները չեն համապատասխանում առյն օրենքում կամ Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերում տանտնական պահանջներին:

7) Կենտրոնական բանկի հիմնադրված կարծիքով մասնաճյուղի գործարար ծրագրեր կամ ծրագրում վախճառքայիններն անհրատետական են կամ, գործելով ծրագրին համապատասխան, Հնկերաչայան մասնաճյուղը չի կարող բնականոն ապահովագրական գործունեություն կրակահանգնել:

8) մասնաճյուղի գրանցման վաճառքի գրքում Կենտրոնական բանկի ներկայացնելու պահին Հնկերաչայան գործունեության ցուցանիշներին անհավաստականը ցածր է Կենտրոնական բանկի տանտնած չափից:

9. Կենտրոնական բանկը կարող է մերժել Հնկերաչայան՝ Հայաստանի Հանրապետության ստարածքում Ատեղծիլոյ ներկայացուցչություն գրանցման միջնորդագրություն, եթե՝

1) ներկայացված վաճառքի գրքում պարտավորվել են անարժանահավաստ կամ կեղծ սոլյալներ:

2) ներկայացված վաճառքի գրքում կեղծ են կամ թերի:

3) Կենտրոնական բանկի հիմնադրված կարծիքով ներկայացուցչության բացումը կհանգեցնի Հնկերաչայան ֆինանսական վիճակի վատթարացմանը:

4) ներկայացուցչության գրանցման վաճառքի գրքում Կենտրոնական բանկի ներկայացնելու պահին Հնկերաչայան գործունեության ցուցանիշներին անհավաստականը ցածր է Կենտրոնական բանկի տանտնած չափից:

10. Մասնաճյուղերի և ներկայացուցչությունների գործունեության դադարեցման (ներառյալ՝ ժամանակավոր դադարեցման) կարգը և պայմանները Աստիճանական են Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերում: Կենտրոնական բանկը կարող է թույլ չտալ դադարեցնել կամ ժամանակավորապես դադարեցնել մասնաճյուղերի և ներկայացուցչությունների գործունեությունը՝ Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերում Աստիճանական դեպքերում և պայմաններում:

Հարված 47. Օտարերկրյա Հնկերաչայան՝ Հայաստանի Հանրապետության ստարածքում մասնաճյուղի և ներկայացուցչության գրանցումը

1. Օտարերկրյա Հնկերաչայանը կարող է Հայաստանի Հանրապետության ստարածքում ստեղծել մասնաճյուղ՝ այն գրանցելով Կենտրոնական բանկում՝ առյն օրենքում և Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերում տանտնական կարգով:

2. Օտարերկրյա Հնկերաչայան՝ Հայաստանի Հանրապետության ստարածքում ստեղծիլոյ մասնաճյուղի գրանցման համար օտարերկրյա Հնկերաչայանը Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերում տանտնական ձևով, կարգով և բովանդակությամբ պետք է ներկայացնի հետևյալ վաճառքի գրքում՝

1) մասնաճյուղի գրանցման դիմում:

2) Հայաստանի Հանրապետությունում մասնաճյուղ ստեղծելու վերաբերյալ օտարերկրյա Հնկերաչայան կառավարման իրավասու մարմնի որոշումը:

3) կառավարման իրավասու մարմնի կարվից հաստատված մասնաճյուղի կանոնադրությունը՝ 6 օրինակից:

4) մասնաճյուղի գործունեության կանոնակարգերը, եթե այդպիսիք սովոր են:

5) օտարերկրյա Հնկերաչայան գրանցման երկրի օրենսդրության համաձայն՝ Հնկերաչայան գրանցման վկայականը, կանոնադրության կամ այլ հիմնադր վաճառքի գրքում, լիցենզիան, ինչպես նաև դրանց նստարկական կարգով վաճառքից հայերեն թարգմանությունը:

6) օտարերկրյա Հնկերաչայան վերջին երեք տարիների միջազգային հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներին համապատասխան կարգված ֆինանսական հաշվետվությունները և դրանց վերաբերյալ անկախ առաջիկայական եզրակացությունները:

7) օտարերկրյա Հնկերաչայան կանոնադրական կապիտալում նշանակալից մասնակցություն ունեցող անձանց վերաբերյալ տեղեկանքներ:

8) մասնաճյուղի գործարար ծրագրեր:

9) Հայաստանի Հանրապետությունում մասնաճյուղ ստեղծելու թույլտվություն սուղու կամ չստարկելու մասին օտարերկրյա Հնկերաբան նկատմամբ վերահսկողություն իրականացնող իրավասու մարմնի որոշումը կամ այլ վստաստարողը:

10) օտարերկրյա Հնկերաբան նկատմամբ վերահսկողություն իրականացնող իրավասու մարմնից տեղեկանք այն մասին, որ օտարերկրյա Հնկերաբանն ունի սարահալագրական գործուներություն իրականացնելու թույլտվություն և սարահալագրական գործուներություն է իրականացնում հիմնական գրանցման երկրի օրենսդրության համաձայն:

11) օտարերկրյա Հնկերաբան կատարման իրավասու մարմնի որոշումը՝ Հնկերաբան մասնաճյուղի դեկարտներ նամակելու մասին:

12) օտարերկրյա Հնկերաբան մասնաճյուղի դեկարտների գործուներության մասին տեղեկանք և նրանց վավերացրած ստարագրությունների նմուշները:

13) սարահալագրական գործուներությունից ստարվողական սրայմանագրերի օրինակները, եթե սրայվալիք սուղա են:

14) պետական սուղի վնարման սնարարագրերը:

15) հայստարաբան օտարերկրյա Հնկերաբան մասնաճյուղի գործուներության ստարածքը՝ Վենարանական բանկի նարմարով իրավական սկտեղալ սանմանված չարահիշներին համարատարահանելու մասին:

16) Վենարանական բանկի նարմարով իրավական սկտեղալ սանմանված այլ վստաստարողեր:

3. Օտարերկրյա Հնկերաբանը կարող է Հայաստանի Հանրապետության ստարածքում ստեղծել ներկայացուցչություն՝ այն գրանցելով Վենարանական բանկում՝ սուղն օրենքով և Վենարանական բանկի նարմարով իրավական սկտեղալ սանմանված կարգով:

4. Օտարերկրյա Հնկերաբան՝ Հայաստանի Հանրապետության ստարածքում ստեղծվող ներկայացուցչության գրանցման համար օտարերկրյա Հնկերաբանը Վենարանական բանկի նարմարով իրավական սկտեղալ սանմանված ձևով և բովանարակրթամբ պետք է ներկայացրի հետևյալ վստաստարողերը՝

1) ներկայացուցչություն գրանցելու վերաբերյալ դիմումը:

2) Հայաստանի Հանրապետությունում ներկայացուցչություն ստեղծելու վերաբերյալ օտարերկրյա Հնկերաբան իրավասու մարմնի որոշումը:

3) ներկայացուցչության կանոնարաբանը՝ 6 օրինակից:

4) օտարերկրյա Հնկերաբան գրանցման երկրի օրենսդրության համաձայն՝ սարահալագրական ընկերաբան գրանցման վկայականի, կանոնարաբան կամ այլ հիմնարկի վստաստարողերի և սարահալագրական գործուներության լիցենզիայի՝ նստարական կարգով վավերացրած սրահիշները՝ հայերեն լեզվով:

5) օտարերկրյա Հնկերաբան վերջին երեք սարվների միջագային հաշվարահանական հաշվահաման ստանարարտերին համարատարահան կարգված փնմանական հաշվետարաբանները և սրանց վերաբերյալ սնկախ ստարվարական եզրակացուրանները:

6) օտարերկրյա Հնկերաբան կանոնարաբան կարվարաղում նամակարլից մասնակրթություն ուներող սնմանց վերաբերյալ տեղեկանքը:

7) Հայաստանի Հանրապետությունում ներկայացուցչություն ստեղծելու թույլտվություն սուղու կամ չստարկելու մասին օտարերկրյա Հնկերաբան նկատմամբ վերահսկողություն իրականացնող իրավասու մարմնի որոշումը կամ այլ վստաստարողը:

8) օտարերկրյա Հնկերաբան նկատմամբ վերահսկողություն իրականացնող իրավասու մարմնից տեղեկանք այն մասին, որ օտարերկրյա Հնկերաբանն ունի սարահալագրական գործուներություն իրականացնելու լիցենզիա և սարահալագրական գործուներություն է իրականացնում հիմնական գրանցման երկրի օրենսդրության համաձայն:

9) Վենարանական բանկի նարմարով իրավական սկտեղալ սանմանված այլ վստաստարողեր:

5. Վենարանական բանկը որոշում է ընարում օտարերկրյա Հնկերաբան մասնաճյուղի կամ ներկայացուցչության գրանցման մասին, եթե ներկայացրած վստաստարողերը և տեղեկարաբանները համարատարահանում են սուղն օրենքին, այլ օրենքներին և իրավական սկտեղին, և սուղա չեն օտարերկրյա Հնկերաբան մասնաճյուղի կամ ներկայացուցչության գրանցման՝ սուղն օրենքով սանմանված մերժման հիմքերը:

6. Վենարանական բանկը սրարտարի է սուղն հարվածի 5-րդ մասով սանմանված որոշումը կարացնելու սրահից՝ հնգօրյա ժամկետում, գրանցման վկայականը հանձնել օտարերկրյա Հնկերաբանը:

7. Վենարանական բանկը գրանցում է օտարերկրյա Հնկերաբան մասնաճյուղը կամ ներկայացուցչությունը կամ մերժում է գրանցումը՝ օտարերկրյա Հնկերաբան կարվից դիմումը ներկայացնելու սրահից 30-օրյա ժամկետում, որի ընարագը Վենարանական բանկի որոշմամբ կարող է կանցրվել ոչ սովելի, հան 30 օրով՝ Վենարանական բանկի կարվից սրանմաղալ որոշակի տեղեկարաբաններ ստանողու համար: Եթե նեղված ժամկետում Վենարանական բանկը որոշում չի ընարում գրանցման և լիցենզիայի սրահարարման մերժման կամ գրանցման և լիցենզիայի սրահարարման վերաբերյալ, սարա մասնաճյուղը համարվում է գրանցված:

8. Վենարանական բանկն օտարերկրյա Հնկերաբան մասնաճյուղի կամ ներկայացուցչության գրանցման մասին որոշում ընարանելուց հետո՝ հնգօրյա ժամկետում, այդ մասին ծանուցում է իրավաբանական սնմանց գրանցումն իրականացնող պետական լրագրարած մարմնին՝ վերջինիս կարվից օտարերկրյա Հնկերաբան մասնաճյուղի կամ ներկայացուցչության գրանցման մասին համարատարահան գրահամ կատարելու համար:

9. Վենարանական բանկը կարող է սրանմաղալ լրացուցիչ տեղեկարաբաններ, որոնք սնկարաժեշտ են գնահատել սուղն հարվածի 2-

րդ և 4-րդ մասերում նշված տեղեկատվության համառոտությունը:

10. Կենտրոնական բանկին իր նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված դեպքերում կարող է բացառություններ սահմանել առյև հարկածի 2-րդ և 4-րդ մասերում նշված վառարարությունները:

Հարված 48. Օտարերկրյա Հնկերություն՝ Հայաստանի Հանրապետության ստարածքում մասնաճյուղի և ներկայացուցչության գրասենյան դիմումի մերժման հիմքերը

1. Կենտրոնական բանկը մերժում է օտարերկրյա Հնկերության մասնաճյուղի՝ Հայաստանի Հանրապետության ստարածքում գրասենյակ, եթե՝

1) ներկայացվել են կեղծ կամ թեթի վառարարություն, կամ ներկայացված վառարարությունն պատասխանվել են անարժանանալի կամ կեղծ տվյալներ:

2) հաշվարկված ապահովագրական (ապահովագրական տակազները) և սրահատները բավարար չեն օտարերկրյա Հնկերության կարմից ապահովագրության պայմանագրերից բխող պարտավորությունների կատարման համար:

3) օտարերկրյա Հնկերության մասնաճյուղի դեկլարացիան չեն բավարարում առյև օրենքով կամ Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված պահանջները:

4) օտարերկրյա Հնկերությունը կամ Հայաստանի Հանրապետության ստարածքում ստեղծվող մասնաճյուղը չի բավարարում առյև օրենքով և այլ իրավական ակտերով ապահովագրական գործունեության կրթականացման համար սահմանված պահանջները:

5) օտարերկրյա Հնկերության մասնաճյուղի կանոնադրությունը հակասում է օրենքին:

6) օտարերկրյա Հնկերության մասնաճյուղի կանոնադրության կամ գործունեության կանոնակարգերի դրույթները հեզբիտ և բավականաչափ հասակ չեն, ինչի պատճառով կարող են վստահվել օտարերկրյա Հնկերության մասնաճյուղի բնականոն գործունեությունը կամ ապահովությունների, ապահովագրված անձանց կամ շահատուների շահերը:

7) օտարերկրյա Հնկերության մասնաճյուղը չունի Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված պահանջներին համապատասխանող անկառաժեշտ ստարած կամ տեխնիկական հագեցվածություն:

8) ներկայացված գործարար ծրագիրը չի համապատասխանում առյև օրենքով կամ Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված պահանջներին:

9) Կենտրոնական բանկի հիմնադրված կարծիքով գործարար ծրագրին անհրատեսական է, կամ գործելով ծրագրին համապատասխան՝ օտարերկրյա Հնկերության մասնաճյուղը չի կարող բնականոն ապահովագրական գործունեություն կրթականացնել:

10) Կենտրոնական բանկի հիմնադրված կարծիքով օտարերկրյա Հնկերության նշանակալից մասնակիցների կամ նրանց հետ վախկապակցված անձանց գործունեությունը, ֆինանսական դիրքը, հեղինակությունը կամ վարձատրությունը կարող են վստահել ապահովությունների, ապահովագրված անձանց կամ շահատուների շահերը կամ խոչընդոտել օտարերկրյա Հնկերության մասնաճյուղի բնականոն ապահովագրական գործունեության կրթականացմանը կամ Կենտրոնական բանկի կարմից պատճառ վերանայություն կրթականացմանը:

11) Կենտրոնական բանկի հիմնադրված կարծիքով Հնկերության հիմնական գործունեության երկրի ապահովագրական հատվածի վերանայություն համար պատասխանատու մարմինը, պատճառ և միջազգային չափանիշներին համապատասխան, վերանայություն չի կրթականացնում տվյալ պետությունում գրանցված Հնկերությունների գործունեության նկատմամբ, կամ տվյալ պետությունը Կենտրոնական բանկին հնարավորություն չի ընձեռում վերանայություն կամ պատճառ վերանայություն կրթականացնելու Ատեղծվելի մասնաճյուղի նկատմամբ:

12) Հայաստանի Հանրապետության ստարածքում մասնաճյուղ Ատեղծելու դեպքում Հնկերությունը չի ապացուցում մասնաճյուղ բացելու անկառաժեշտությունը կամ Կենտրոնական բանկի հիմնադրված կարծիքով ծրագրավորում է շրջանառել հանցավոր հանարարության ձեռք բերված միջոցներ:

2. Կենտրոնական բանկը մերժում է օտարերկրյա Հնկերության ներկայացուցչության՝ Հայաստանի Հանրապետության ստարածքում գրասենյակ, եթե՝

1) ներկայացվել են կեղծ կամ թեթի վառարարություն, կամ ներկայացված վառարարությունն պատասխանվել են անարժանանալի կամ կեղծ տվյալներ:

2) օտարերկրյա Հնկերության ներկայացուցչությունը հակասում է օրենքին:

3) Հայաստանի Հանրապետության ստարածքում ներկայացուցչություն Ատեղծելու դեպքում Հնկերությունը չի ապացուցում ներկայացուցչություն բացելու անկառաժեշտությունը կամ Կենտրոնական բանկի խորհրդի կարծիքով ծրագրավորում է օժանդակել հանցավոր հանարարության ձեռք բերված միջոցների շրջանառությանը:

գործառնությունը կրակահանգները.

7) մասնաճյուղ կամ ներկայացուցչություն ստեղծելու վերաբերյալ նախնական համաձայնություն ստանալու վաճառքային Վեճակահանման բանկի ներկայացուցչու աբախին նախադարձ մեկ սարքի ընթացքում Հնկերությունը խախտել է հիմնական սնունդական նորմատիվները թեթևագ մեկը, կամ մասնաճյուղի կամ ներկայացուցչության բացումը կհանգեցնի Հնկերության՝ Վեճակահանման բանկի Ասանանված չափանիշներով ֆինանսական վիճակի վատթարացմանը:

Գ Լ ՈՒ Խ 10

ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳԴԱՆՑՈՒՄԸ

Հարված 51.

Փոխախոյաններին գրանցումը

1. Հայաստանի Հանրապետության ստորաճյուղում գործող Հնկերությունները և Օտարերկրյա Հնկերություններին մասնաճյուղերն ու ներկայացուցչությունները սրբապատկար են Վեճակահանման բանկի գրանցմանը ներկայացնել հետևյալ փոխախոյանները՝ դրանք տեղի ունենալուց հետո՝ ստանոթյա ժամկետում՝

1) Հնկերության կամ Օտարերկրյա Հնկերության մասնաճյուղի կամ ներկայացուցչության կանոնադրությունում կատարված փոխախոյանները.

2) ղեկավարների կազմում (բացառությամբ կառուցվածքային Աստղաբաժանումների ղեկավարների) կատարված փոխախոյանները.

3) Օրենքով կամ Վեճակահանման բանկի կրավական ակտերով Ասանանված այլ փոխախոյաններ:

2. Վեճակահանման բանկը սրբապատկար է վերահիշյալ փոխախոյաններին գրանցման համար Վեճակահանման բանկի նորմատիվ կրավական ակտերով Ասանանված վաճառքային Աստղաբաժանումն աբախից՝ 30-օրյա ժամկետում, գրանցել Առյն հարվածի 1-ին մասով նախատեսված փոխախոյանները կամ մերժել գրանցումը:

3. Վեճակահանման բանկը գրանցում է փոխախոյանները, եթե դրանք չեն հակասում Օրենքներին կամ այլ կրավական ակտերին և ներկայացրել են Վեճակահանման բանկի նորմատիվ կրավական ակտերի սրբաճանչներին համապատասխան:

4. Փոխախոյանները՝ գրանցման ներկայացնելու կարգը և ձևը Ասանանված են Վեճակահանման բանկի նորմատիվ կրավական ակտերով:

5. Առյն օրենքով և Վեճակահանման բանկի նորմատիվ կրավական ակտերով նախատեսված փոխախոյաններն ուժի մեջ են մտնում Վեճակահանման բանկի կարվից դրանք գրանցելու աբախից:

6. Հայաստանի Հանրապետության ստորաճյուղում գործող Հնկերությունները կանոնադրական կառուցված չափի փոխախոյանները ղեկավար Վեճակահանման բանկում կամ Հայաստանի Հանրապետությունում գործող Հնկերության հետ չխախտարկյալում որևէ սուսարային բանկում բացում են կուսակալին հաշիվ: Կուսակալին հաշիվի միջոցները Աստղաբաժան են Վեճակահանման բանկի կամ սուսարային բանկի կարվից, և Հնկերությունը չի կարող տիրապետել, տնՕրինել և Օգտագործել այդ միջոցները մինչև Առյն հարվածով Ասանանված կարգով Վեճակահանման բանկում փոխախոյանները գրանցելը:

7. Վեճակահանման բանկին իր կարվից սարքառախոյան ընկերության ֆիլիալին անվանման փոխախոյան գրանցման աբախից հիևգ առխոստանալին օրիս ընթացքում այդ մասին տեղեկացում է կրավաբանական անձանց գրանցման պետական լիսգրարված մարմնին՝ սարքառախոյան ընկերության ֆիլիալին անվանման փոխախոյան մասին համապատասխան գրասում կատարելու համար:

(51-րդ հարվածը լրաց. 08.06.09 ՀՕ-144-Ն)

Հարված 52.

Գրանցման անվավեր հանաչելը

Վեճակահանման բանկում գրանցվող վաճառքը համաստաղ Վեճակահանման բանկի խոբարդի կամ նախագահի պառումը Վեճակահանման բանկի խոբարդի կամ նախագահի պառումը կարող է անվավեր հանաչվել, եթե Հնկերությունը մասնաճյուղ, ներկայացուցչություն կամ Առյն Օրենքով Ասանանված փոխախոյանները գրանցելու կամ Հնկերության ղեկավարների որակավորման, մասնախոյան համապատասխանության վիսյակն Աստղաբաժան կամ Առյն Օրենքով Ասանանված այլ ղեկավարում Վեճակահանման բանկ է ներկայացրել կեղծ կամ անարժանատիստ վաճառքային կամ տեղեկություններ:

Գ Լ ՈՒ Խ 11

ԱՊՍՀՈՎԱԳԻՍԿԱՆ ԳՈՐԾԱՌՈՒՅԹՆԵՐԻ ՊՍՏՎԻՐԱԿՈՒՄԸ

Հարված 53.

Սարքառախոյան գործառայիններին սրատվիրական սրայնանագիլը

1. Ապրանվագքական գործառույթների պատվիրակման պայմանագրով Հնկերաւթյունը աւչն հարիւծի 2-րդ մասան նււիւծ իր գործառույթներից որւււ մէկի, դրանց մի մասի կամ բոլորի կատարոււր կարող է որաւււի ժամկետով կամ անժամկետ պատվիրակւ այլ իրավաբանական անձանց (այաււետ՝ կոնորագււււներ):

2. Ապրանվագքական գործառույթների պատվիրակման պայմանագրով կարող են պատվիրակվել Հնկերաւթյան հետևյալ գործառույթները՝

- 1) ապրանվագքական միջնորդային գործունւււթյան հետ կարված ապրանվագքական գործակալաւթյան ծաայաւթյանները.
- 2) ներադրանների կամ ակտիւների կատարոււր.
- 3) ապրանվագքաւթյան պայմանագրերից բխող վնասների գնահատման, վախհատուցման կամ վնասի վերականգնման գործերի վարոււր.
- 4) հաւիարանական հաւախման վարոււր.
- 5) ապրանվագքական օբյեկտի արժէքի գնահատոււր.
- 6) ակտուարի գործառույթները.
- 7) Կենտրոնական բանկի նորմատիւ իրավական ակտերով սահմանված այլ գործառույթներ:

3. Ապրանվագքական գործառույթների պատվիրակման պայմանագրով գործառույթների պատվիրակման դէպքում Հնկերաւթյունն սարանալիւրների և երարդ անձանց աւջն պատալիտանալաւթյուն է կրոււ ապրանվագքական գործառույթների պատվիրակման պայմանագրով կոնորագււււրին պատվիրակված գործառույթների չկատարման կամ ոչ պատւան կատարման համար:

4. Ապրանվագքական գործառույթների պատվիրակման պայմանագիրը պէտք է ներալի՝

- 1) ապրանվագքական գարննիքի հետ կարված կոնորագււււրի պարտականաւթյուններն ու պատալիտանալաւթյունը.
- 2) կոնորագււււրի անվերադարս և անհետկրնչէլի համաձայնաւթյունն իր նկատմամբ Հնկերաւթյուն, նրա աալիտն իրականացնող անձի և Կենտրոնական բանկի կողմից վերանկարաւթյուն, ստուգումներ, վերստուգումներ, աաւննալիաւթյուններ իրականացնէլ ու դրանց հետ կարված տեղեկաւթյանների սղանաղման մալին.
- 3) կոնորագււււրի պատալիտանալաւթյունը գործառույթների չկատարման կամ ոչ պատւան կատարման համար.
- 4) կոնորագււււրի կողմից գործառույթների կատարման բարէլիւրաւթյան չալանիււրների մանրամասն նկարագիրը.
- 5) պայմանագրի լււծման կարգը.
- 6) կոնորագււււրին պատվիրակված գործառույթների իրականացման նկատմամբ Հնկերաւթյան վերանկարաւթյան կարգը և պայմանները:

Հարված 54.

Ապրանվագքական գործառույթների պատվիրակման նախնական թույլտաւթյունը

1. Ապրանվագքական գործառույթների պատվիրակման պայմանագրով գործառույթների պատվիրակման համար Հնկերաւթյունը պէտք է Կենտրոնական բանկից նախաղէս սասնա թույլտաւթյուն:

2. Կենտրոնական բանկի թույլտաւթյունն ստանալու համար Հնկերաւթյունը պէտք է Կենտրոնական բանկի տաննամաձ ձևով, կարգով ու բալիւրաւթյամբ Կենտրոնական բանկ ներկայացնի հետևյալ վաասաղթերն ու տեղեկաւթյանները՝

- 1) տեղեկաալաւթյուն կոնորագււււրի իրավական կարգալիւրանի մալին.
- 2) կոնորագււււրի վերջին երէք սարալա ֆինանսական հաւալիտաւթյունները և դրանց վերաբէլյալ անկալի աալիտալական եղալիտաւթյանները, բացաաւթյամբ այն դէպքի, երբ կոնորագււււրը հանղիտանում է աալիտ իրականացնող անձ.
- 3) տեղեկաալաւթյուն այն գործառույթներնների մալին, որանք վախտնցլոււ են սղանալաւթյան գործառույթների պատվիրակման պայմանագրով.
- 4) Կենտրոնական բանկի սահմանած այլ տեղեկաւթյաններ:

3. Ապրանվագքական գործառույթների պատվիրակման պայմանագրի կնքման թույլտաւթյունն ստանալու կարգը և պայմանները սահմանվում են Կենտրոնական բանկի նորմատիւ իրավական ակտերով:

4. Կենտրոնական բանկը կարող է չթույլտարել գործառույթների պատվիրակմանը, եթէ աւչն օրէնքի 53-րդ հարվածի 2-րդ մասան նււիւծ գործառույթներից որւււ մէկը, դրանց մի մասը կամ բոլորն այլ անձին վախտնցման հետևանքով՝

- 1) Կենտրոնական բանկի հիւննալիւրված կարծիքով կարող են վտանգվել ապրանվագքական, ապրանվագքված անձանց կամ շահաաւների շահերը.
- 2) Կենտրոնական բանկի հիւննալիւրված կարծիքով անհնարին կրաւնա Հնկերաւթյան նկատմամբ պատւան վերանկարաւթյան իրականացումը.
- 3) չեն սղանալնվել աւչն օրէնքի 53-րդ հարվածի 4-րդ մասան նււիւծ ապրանվագքական գործառույթների պատվիրակման պայմանագրի սղաննջները:

Հարված 55.

Պատվիրակված ապրանվագքական գործառույթների նկատմամբ վերանկարաւթյունը

Հնկերաւթյան նկատմամբ աւչն օրէնքով և այլ օրէնքներով սահմանված վերանկարաւթյան, ստուգման, վերստուգման, աաւննալիաւթյանների իրականացման վերաբէլյալ դրաւթյանը սարածլոււ են նաև կոնորագււււրների վրա՝ պատվիրակված

գործառայությունների կրթականացման մասով:

Հարված 56.

Ապրանքագրական գործառայությունների պատվիրակման պայմանագրի դադարումը

1. Եթե Հնկեդաշխուհու բացահայտում է, որ կոնտրագենտի գործառայությունները խախտում կամ կարող են խախտել առյուծ օրենքի, այլ օրենքների և կրթական ակտերի կամ ապրանքագրական գործառայությունների պատվիրակման պայմանագրի պահանջները, ապա նա պարտավոր է կոնտրագենտից պահանջել անմիջապես վերացնել խախտումը: Եթե Հնկեդաշխուհու պահանջից հետո՝ երեսուրյա ժամկետում (եթե Հնկեդաշխուհու կարմից ավելի կարմ ժամկետ սահմանված չէ), կոնտրագենտը չի վերացնում խախտումը, ապա Հնկեդաշխուհու կարող է միակողմանի լուծել ապրանքագրական գործառայությունների պատվիրակման պայմանագիրը:

2. Ապրանքագրական գործառայությունների պատվիրակման պայմանագրի՝ առյուծ հարվածով նախատեսված լուծումը կարող է պահանջել նաև Կենտրոնական բանկը, եթե կոնտրագենտը թույլ է տվել օրենքների և այլ կրթական ակտերի խախտումներ, և դրանք կարող են վտանգել ապրանքագրական, ապրանքագրված անձանց և շահատերերի շահերը: Կենտրոնական բանկի պահանջը պարտավոր է կարմերի համար և պետք է կատարվի Կենտրոնական բանկի սահմանած ողջամիտ ժամկետում և կարգով:

Բ Ա Ժ Ի Ն 4

ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԿՎԱՏԱՄԲ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐՆ ՈՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՆՈՐՄԱՏԻՎՆԵՐԸ

Գ Լ ՈՒ Խ 12

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՈՒՅԹՆԵՐ

Հարված 57.

Որակերի կառավարումը

- 1. Հնկեդաշխուհու կր գործունեության ընթացքում պետք է ունենա ըստ յուրաքանչյուր ապրանքագրական ստեղծված, դրան, ենթադրաբար ստանձնած պարտավորությունների ծավալի և դրաների համարժեք կապիտալ:
- 2. Հնկեդաշխուհու պարտավոր է գործել այնպես, որ կր կարմից կրթականացվող ապրանքագրական բոլոր կամ առանձին ստեղծված, դրաներից, ենթադրաբար և ակտիվների տեղաբաշխումից ու կատարումից բխող դրաները չզբաղվեն առյուծ օրենքով և այլ կրթական ակտերով սահմանված սահմանափակումներով:
- 3. Հնկեդաշխուհու պարտավոր է գործել այնպես, որ կր ստանձնած սուր և հետագայ բոլոր պարտավորությունների կատարման համար ունենա բավարար կրթվելի միջոցներ գործունեության ցանկացած սրահին:
- 4. Առյուծ օրենքով կամ Կենտրոնական բանկի նորմատիվ կրթական ակտերով սահմանված դրաների կատարման պահանջները բավարարելու համար Հնկեդաշխուհու ստեղծված նորմատիվները և տեխնիկական պահանջները պետք է հաշվարկված լինեն առյուծ օրենքով և Կենտրոնական բանկի նորմատիվ կրթական ակտերով սահմանված կարգով:

Գ Լ ՈՒ Խ 13

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԵՎ ԱՅԼ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՆՈՐՄԱՏԻՎՆԵՐԸ

Հարված 58.

Հիմնական տնտեսական նորմատիվները

- 1. Կենտրոնական բանկը կարող է սահմանել Հնկեդաշխուհու գործունեության հետևյալ տնտեսական նորմատիվները՝
  - 1) Հնկեդաշխուհու կանոնադրական և ընդհանուր կապիտալների նվազագույն չափերի նորմատիվները.
  - 2) Հնկեդաշխուհու վնասակարության նորմատիվները.
  - 3) Հնկեդաշխուհու կապիտալի համարժեքության նորմատիվները.
  - 4) Հնկեդաշխուհու կրթվելիության նորմատիվները.
  - 5) Հնկեդաշխուհու տեխնիկական պահանջներին համարժեք բոլոր և առանձին վերցված ակտիվների նորմատիվները.
  - 6) ստանձնած ապրանքագրական մեկ դրանի առավելագույն չափի նորմատիվը.
  - 7) ստանձնած ապրանքագրական խառնուրդի դրանի առավելագույն չափի նորմատիվը.
  - 8) մեկ վախճանի, խառնուրդի վախճանների գծով դրանի առավելագույն չափը (չափերը).
  - 9) Հնկեդաշխուհու հետ վախճանարկված անձանց, անձի գծով դրանի առավելագույն չափը (չափերը).
  - 10) պարտաբաշխի սնորհման նորմատիվը:
- 2. Հիմնական տնտեսական նորմատիվները սահմանափակվելու, հաշվարկման կարգը, հաշվարկման մասնակցող և հաշվարկից նվազեցվող ստորերի կարգը սահմանվում են Կենտրոնական բանկի նորմատիվ կրթական ակտերով: Ընդ որում, դրանք կարող են սահմանվել ըստ ապրանքագրական ձևերի, ստեղծված, դրաների ու ենթադրաբար:

3. Հիմնական տնտեսական նպանտվյալները սրբաթափար են և պետք է նայեր լինեն Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող միևնույն տեսակի, դատի կամ ենթարտուի սարանտվագարարան իրատկանացնեղու լիցենզիա ունեցող բողար Հնկեղարարանների հանար, բացարարարանը հար Ատեղծվող Հնկեղարարանների հանար Ատանանվող՝ Աույն հարվածի 1-ին մաղի 1-ին կետող նախատեղավաղ կաննարարարան և ընդհանար կարվիսողների նվարագարյն չարիղի կիաննական տնտեսական նարանտվյալների, ինչպեղ հաղ աույն օրեննար կամ այղ օրեննեղարող նախատեղավաղ այղ դեղեղերի:

4. Կենարանական բանկը կարող է աաաննին Հնկեղարարան հանար Ատանանեղ աղեղի խիԱտ կիաննական տնտեսական նարանտվյալներ, եղեղ սղյող Հնկեղարարան գարնուղարարան ցուցանիղենեղի աղիաղի գնաղաղարանը ցարը է Կենարանական բանկի աաանանաղ ցուցանիղենեղի աղիաղի գնաղաղարանի նվարագարյն չարիղ, սղյող Հնկեղարարան Ֆիաննական ցուցանիղենեղն էղարաներն վարարարողեղ են, կամ սղյող Հնկեղարարանը գարնուղարարան է ծաղիղուղ բարնար ողիԱկարարարան ունեցող պարանեղարան: Աղղ դեղեղուղ խարացնող հարան ուղի մեղ է մտնուղ Կենարանական բանկի խարարղի դարանարը աաանանղաղ աղջաղիղ ժաղիղետուղ:

5. Կենարանական բանկի կարվից կիաննական տնտեսական նարանտվյալների ոեղիանը խԱսարցնեղու դեղեղուղ կիաննական տնտեսական նարանտվյալներն ուղի մեղ են մտնուղ ընդուղանն պաղիղ պեղ աղիԱ հետաղ, եղեղ Աույն Օրեննեղ այղ բան չի Ատանանուղ:

(58-րղ հարղաղը լրացղ, վաղի 18.05.10 ՀՕ-64-Ն)

Հարղաղ 59. Հնդհանար կարվիսողը

1. Հնդհանար կարվիսողն Հնկեղարարան կիաննական (աաաղհարղիղ) և լրացուղիչ (եղկարարարղիղ) կարվիսողների հանարագարանարն է:

2. Հիաննական (աաաղհարղիղ) կարվիսողղի սարղերն են կաննարարարան կարվիսողը, չբաղիղաղ ժաղարղը (վնարը) և Կենարանական բանկի նարանտղղ իրաղիարան աղիղեղաղ աաանանղաղաղ այղ սարղերը:

3. Լրացուղիչ (եղկարարարղիղ) կարվիսողղի սարղերը Աաանանղիղան են Կենարանական բանկի նարանտղղ իրաղիարան աղիղեղաղ: Նարանտղղիղների հաղիարղիղան նարատղղաղ Կենարանական բանկը կարող է Աաանանղաղիղեղ լրացուղիչ (եղկարարարղիղ) կարվիսողղի մաղնականարարանն ընդհանար կարվիսողղի հաղիարղիղան:

4. Կենարանական բանկի նարանտղղ իրաղիարան աղիղեղաղ կարող է աաաննին նախատեղաղ ընդհանար կարվիսողղի նվարագարյն չարղիղ նարանտղղ հաղ աղիարանտղղարան բարեղերղիղ և իրաղիարանական աղնն հանղիարացող գարնուղղաղների հանար:

Հարղաղ 60. Կաննարարարան կարվիսողղի և ընդհանար կարվիսողղի նվարագարյն չարղ

1. Կենարանական բանկը Աաանանուղ է Հնկեղարարանների կաննարարարան կարվիսողղի և ընդհանար կարվիսողղի նվարագարյն չարղերը՝ դարանղի գարանղերղի ձաղ: Կենարանական բանկը կարող է վեղանարեղ Հնկեղարարանների կաննարարարան կարվիսողղի կամ ընդհանար կարվիսողղի նվարագարյն չարղերը, բարց ոչ հանղիղ, հան սարղին մեղ:

2. Կենարանական բանկն Հնկեղարարանների կաննարարարան կարվիսողղի կամ ընդհանար կարվիսողղի նվարագարյն չարղերը վեղանարեղղիԱ Աաանանուղ է հաղ աղի ժաղիղեղ, դղի ընդարցնուղ Հնկեղարարանները սրբաթաղիղ են լրացնեղ կաննարարարան կարվիսողղի կամ ընդհանար կարվիսողղի նվարագարյն վեղանարղաղ չարղերը, ընդ դարան՝ այղ ժաղիղեղ չի կարող մեղ սարարց պաղիԱ լինեղ:

3. Կենարանական բանկը կարող է Աաանանեղ հար Ատեղծվող Հնկեղարարանների ընդհանար կարվիսողղի այղ նվարագարյն չարղ՝ դարանղի գարանղի ձաղ: Կենարանական բանկը կարող է վեղանարեղ հար Ատեղծվող Հնկեղարարանների ընդհանար կարվիսողղի նվարագարյն չարղ, բարց ոչ հանղիղ, հան սարղին մեղ:

Հարղաղ 61. Վհարանաղարարան նարանտղղիղերը

1. Հնկեղարարանների վհարանաղարարան նարանտղղիղերն են՝

1) ոչ կրանեղի սարանտղղարարան և վեղաղարանտղղարարարան դեղեղուղ՝ սարանտղղարարանղիղերղի մեղարղաղ հաղիարղիղան վհարանաղարարան պրաննղղաղ մեղարարան աաանանղիղիղ հարարեղարանղարարանն ընդհանար կարվիսողղիղ կամ դղաղ աաաննին սարղերղին:

2) ոչ կրանեղի սարանտղղարարան և վեղաղարանտղղարարարան դեղեղուղ՝ սարանտղղարարան հարաղարանղերղի մեղարղաղ հաղիարղիղան վհարանաղարարան պրաննղղաղ մեղարարան աաանանղիղիղ հարարեղարանղարարանն ընդհանար կարվիսողղիղ կամ դղաղ աաաննին սարղերղին:

3) կրանեղի սարանտղղարարան և վեղաղարանտղղարարարան դեղեղուղ՝ մարղեղաղիղիղիղան պրանաղտղերղի մեղարղաղ հաղիարղիղան վհարանաղարարան պրաննղղաղ մեղարարան աաանանղիղիղ հարարեղարանղարարանն ընդհանար կարվիսողղիղ կամ դղաղ աաաննին սարղերղին:

4) կրանեղի սարանտղղարարան և վեղաղարանտղղարարարան դեղեղուղ՝ ողիարղիղիղ կարվիսողղի մեղարղաղ հաղիարղիղան վհարանաղարարան պրաննղղաղ մեղարարան աաանանղիղիղ հարարեղարանղարարանն ընդհանար կարվիսողղիղ կամ դղաղ աաաննին սարղերղին:

2. Աղարանտղղարարան սարղերղ սեղանղերղիղ, դարղերղի և ենղարարանղերղի հանար աաանանղաղ վհարանաղարարան նարանտղղիղերը կարող են լինեղ ինչպեղ աույն հարղաղի 1-ին մաղաղ ուղաղ նարանտղղիղերը, այնպեղ էղ հարանց սարղերղ հանղարարարանը:

Հարղաղ 62. Կարվիսողղի հանարղեղեղարարան նարանտղղիղերը

Կապիտալի համարժեքության նորմատիվներն են՝

- 1) ընդհանուր կապիտալի և ռիսկոյալ կապիտալի ակտիվների գումարների միջև Աստիճանային հարաբերակցությունը.
- 2) հիմնական կապիտալի և ռիսկոյալ կապիտալի ակտիվների գումարների միջև Աստիճանային հարաբերակցությունը.
- 3) ընդհանուր կապիտալի և ռիսկոյալ կապիտալի ակտիվների ու վնասառևակության պահանջվող մեծության հանրագումարների միջև աստիճանային հարաբերակցությունը.

4) հիմնական կապիտալի և ռիսկոյալ կապիտալի ակտիվների ու վնասառևակության պահանջվող մեծության հանրագումարների միջև աստիճանային հարաբերակցությունը:

Հարված 63.

Իրացվելիության նորմատիվները

Իրացվելիության նորմատիվներն են՝

- 1) բարձր իրացվելի ակտիվների և վնասման եկրակա պարտավորությունների մեծության միջև աստիճանային հարաբերակցությունը (ընդացիկ իրացվելիություն).
- 2) բարձր իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր պարտավորությունների (ներառյալ՝ տեխնիկական պատաստները) կամ բարձր իրացվելի ակտիվների և տեխնիկական պատաստների մեծության միջև աստիճանային հարաբերակցությունը (ընդհանուր իրացվելիություն):

Հարված 64.

Տեխնիկական պատաստներին համարժեք ակտիվների նորմատիվները

Տեխնիկական պատաստներին համարժեք ակտիվների նորմատիվներն են՝

- 1) բարձր կամ տեխնիկական պատաստների առանձին տեսակներին համարժեք ակտիվների թույլատրելի կազմն ու կառուցվածքը.
- 2) բարձր ակտիվների, ակտիվների ստացված խնդիր, բարձր պարտավորությունների, պարտավորությունների առանձին խնդիր, մեկ պարտավորանի գծով ակտիվների և բարձր տեխնիկական պատաստների, տեխնիկական պատաստների առանձին տեսակների միջև աստիճանային հարաբերակցությունները:

Հարված 65.

Ստանձնած ապահովագրական մեկ ռիսկի առավելագույն չափի նորմատիվը

Ստանձնած ապահովագրական մեկ ռիսկի առավելագույն չափի նորմատիվը Հնկեդառայան ստանձնած ապահովագրական մեկ ռիսկի գծով պարտավորության և ընդհանուր կապիտալի միջև աստիճանային հարաբերակցությունն է:

Հարված 66.

Ստանձնած ապահովագրական խոշոր ռիսկերի առավելագույն չափի նորմատիվը

Ստանձնած ապահովագրական խոշոր ռիսկերի առավելագույն չափի նորմատիվը Հնկեդառայան ստանձնած ապահովագրական խոշոր ռիսկերի գծով պարտավորությունների և ընդհանուր կապիտալի միջև աստիճանային հարաբերակցությունն է:

Հարված 67.

Հասուկ սնուտական նորմատիվները

1. Ապահովագրական համակարգի կայունությունն ապահովելու նպատակով Կենտրոնական բանկը կարող է ստատիստիկ դեպքերում Աստիճանային հասուկ սնուտական նորմատիվներ՝ մինչև վեց ամիս տևողությամբ:

2. Կենտրոնական բանկը հասուկ սնուտական նորմատիվները գործառնության մեջ է դնում այնպիսի ժամկետում, որը հնարավորություն կտա Հնկեդառայաններին իրենց գործունեությունը համապատասխանեցնել Աստիճանային նորմատիվների պահանջներին:

Հարված 68.

Ակտիվների հնարավոր կորուստների պատաստները

Հնկեդառայանների նորմատիվների հաշվարկն իրականացնելու նպատակով Կենտրոնական բանկը Հայաստանի Հանրապետության կառավարության լիազորված պետական կառավարման մարմնի կողմից համառոտ կարող է աստիճանային Հնկեդառայանների ակտիվների դատարարման և հնարավոր կորուստների պատաստների ձևավորման և Օգտագործման կարգեր:

Գ Լ Ռ Խ 14

ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՄԱՆ

Հարված 69.

Տեխնիկական պատաստները

1. Հնկեդառայանը պարտավոր է ապահովագրության պայմանագրերից ծագող պարտավորությունները կատարելու և հնարավոր

վրակերը ծածկելու նպատակով ձևավորել տեխնիկական պահուստներ:

2. Ընկերությունը պարտավոր է ձևավորել հետևյալ տեխնիկական պահուստները՝

1) չվառասկած ապահովագրավիստների պահուստ.

2) բռնումների և գեղջերի պահուստ.

3) պահանջների պահուստ, այդ թվում՝

ա. ներկայացված, սակայն չվիստված պահանջների պահուստ,

բ. տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջների պահուստ.

4) հավասարակշռման պահուստ.

5) մաթեմատիկական պահուստ.

6) Կենսագրական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված այլ տեխնիկական պահուստներ:

3. Բացի առյև իսկ հարվածի 2-րդ մասում նշված պահուստներից, Ընկերությունը կարող է Կենսագրական բանկի համաձայնությամբ ձևավորել նաև այլ պահուստներ:

4. Սույն հարվածի 2-րդ և 3-րդ մասերով սահմանված պահուստների հաշվարկման սկզբունքները, մեթոդները, կարգը, հաշվարկման մասնակցող և հաշվարկից նվազեցվող տարրերի կարգը սահմանվում են Կենսագրական բանկի և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության լիազորված պետական կառավարման մարմնի կողմից համաձայն ընդունված նորմատիվ իրավական ակտերով: Ընդ որում, զրամբ կարող են սահմանվել ըստ ապահովագրության տեսակների, դասերի ու ենթաբաժանի:

5. Տեխնիկական պահուստները պարտավոր են, և զրամբ ձևավորման կարգը պետք է նույնը լինի Հայաստանի Հանրապետության ստորաձևով գործող միևնույն տեսակի, դասի կամ ենթաբաժանի ապահովագրության կրթականացնելու լիցենզիա ունեցող բոլոր Ընկերությունների համար, բացառությամբ Օրենքով նախատեսված դեպքերի:

6. Կենսագրական բանկի կողմից տեխնիկական պահուստների ձևավորման ռեժիմը խնամակալից է պետքում տեխնիկական պահուստների ձևավորման նոր պահանջներն ուժի մեջ են մտնում ընդունման պահից 90 օր հետո, եթե տվելի ուժ ժամկետ նախատեսված չէ Կենսագրական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով:

7. Կենսագրական բանկի կողմից տեխնիկական պահուստների ձևավորման ռեժիմը մեղմացնելու դեպքում տեխնիկական պահուստների ձևավորման նոր պահանջներն ուժի մեջ են մտնում Կենսագրական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված պահից:

Հարված 70.

Չվառասկած ապահովագրավիստների պահուստը

Չվառասկած ապահովագրավիստների պահուստն ապահովագրավիստների այն մասն է, որը նախատեսված է ծածկելու համար հաշվետու ժամանակաշրջանին հաջորդող ժամանակաշրջանում ապահովագրության պայմանագրերից բխող բոլոր պարտավորությունները:

Հարված 71.

Բռնումների և գեղջերի պահուստը

Բռնումների և գեղջերի պահուստը ձևավորվում է այն գումարի չափով, որն ապահովադիրն իրավասու է ստանալու ապահովագրության պայմանագրով նախատեսված դեպքում, և որը բխում է՝

1) ապահովադիր կարմից վիստված ապահովագրավիստներից ձևավորվող ակտիվների կառավարման արքայադրում ստացված Կառավարչից Կառավարչի Կառավարչի կողմից կամ այլ իրավունքներ բռնում ձեռք բերելու իրավունքից.

2) ապահովագրավիստների մասնակի նվազեցման (գեղջման) իրավունքից:

Հարված 72.

Պահանջների պահուստը

1. Պահանջների պահուստը ձևավորվում է Ընկերության գնահատված կամ կանխատեսված՝ ապահովագրության պայմանագրերից բխող այն պարտավորությունների չափով, որոնք ստացվել են մինչև հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջը և չեն բավարարվել հաշվետու ժամանակաշրջանի ակտիվներով:

2. Պահանջների պահուստը ներառում է մինչև հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջն ապահովագրության ներկայացված, սակայն չվիստված պահանջների գծով պարտավորությունները ծածկելու համար պահուստը և մինչև հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջը տեղի ունեցած, սակայն հաշվետու ժամանակաշրջանում ապահովագրության չներկայացված պահանջների գծով պարտավորությունները ծածկելու համար պահուստը:

Հարված 73.

Հավասարակշռման պահուստը

Հավասարակշռման պահուստը ձևավորվում է Ընկերության վնասների համախառնության և չափերի էական ստատիստիկները ժամանակի մեջ հավասարեցնելու նպատակով:

Հարված 74.

Մաթեմատիկական պահուստը

1. Մաթեմատիկական պահեստը ձևավորվում է կյանքի արտադրության արդյունաբերության բնույթի և հնարավորության արագ արդարացումները ծածկելու համար:

2. Մաթեմատիկական պահեստները հաշվարկվում են ակտուարային գնահատման միջոցով՝ հաշվի առնելով Հնկերաբանության ստանդին արտադրության արդյունաբերության բնույթի և հնարավորության արագ արդարացումները, ներառյալ՝

- 1) երաշխավորված վնասները, որոնք արտադրության կրողներն ունեն ստանալու:
- 2) բնուսները, որոնք արտադրության անհատական կամ արտադրողների հետ միասին կրողներն ունեն ստանալու՝ անկախ բնուսների ձևից:
- 3) այլ կրողները, որոնցից արտադրության արդյունաբերության հիման վրա օգտվում է արտադրողը:
- 4) արդատար վնասները, ներառյալ՝ կրողների վնասները:

Գ Լ ՈՒ Խ 15

ՎԵՐԱԱՊՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՈՒ ՀԱՄԱՏԵՂ ԱՊՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԵՆԿԱՅԱՅՎՈՂ ՊԱՀԱՆՋԵՐԸ

Հարված 75.

Վերաարտադրման արդարականությունը

1. Հնկերաբանը պարտավոր է վերաարտադրել ստանձնած արտադրական դիմի այն մասը, որը, համաձայն ստավելագույն ծածկույթի սղուսակի, գերազանցում է Հնկերաբան կողմից իր անունից կնքված արտադրության արդյունաբերության գծով ստանձնած արդարացումների գումարը:

2. Աստվելագույն ծածկույթի սղուսակով Հնկերաբանը ստանում է արտադրության յուրաքանչյուր դասի և ենթադասի մասով Հնկերաբան կողմից ստանձնվող արտադրական դիմի ստավելագույն չափը:

3. Կենսաբանական բանկը կապող է ստանձնել արտադրության ստանձին դասերով Հնկերաբան կողմից ստանձնվող արտադրական դիմի ստավելագույն ծածկույթի հաշվարկի, դրա սկզբունքների և մեթոդների նկատմամբ:

Հարված 76.

Վերաարտադրության ստրեկան ծրագիրը

1. Հնկերաբանը պարտավոր է յուրաքանչյուր ֆինանսական ստրաժ համար ընթացել վերաարտադրման ստրեկան ծրագրի, որը պետք է ներառվի՝

- 1) արտադրության յուրաքանչյուր դասի գծով սեղանական մասնակցության չափը:
- 2) ստավելագույն ծածկույթի սղուսակը:
- 3) արտադրական ստանձին դիմի գծով վնասի առաջացման հավանականության գնահատման չափանիշներն ու կարգը:
- 4) Կենսաբանական բանկի նորմատիվ կրողական ակտերով ստանձնված այլ տեղեկություններ:

2. Սույն հարվածի 1-ին մասի 1-ին կետով ստանձնված հաշվարկները կատարելիս Հնկերաբանը պետք է հաշվի առնի՝

- 1) հիմնական տնտեսական նորմատիվների մեծությունները:
- 2) գործունեության ծախսը՝ ըստ արտադրության տեսակների, դասերի ու ենթադասերի:
- 3) ստացված արտադրողները՝ ըստ արտադրության տեսակների, դասերի ու ենթադասերի:
- 4) արտադրության ստանձին դասերում և ենթադասերում շեղումներով արդյունավորված հոգսումները:
- 5) Կենսաբանական բանկի նորմատիվ կրողական ակտերով ստանձնված այլ գործոններ:

3. Վերաարտադրության ստրեկան ծրագրի բովանդակությունը և ներկայացման կարգը ստանձնվում են Կենսաբանական բանկի նորմատիվ կրողական ակտերով:

Հարված 77.

Վերաարտադրողի նկատմամբ պահանջները

1. Հնկերաբաններն իրավունք ունեն վերաարտադրելու ստանձնած արտադրական դիմերը Կենսաբանական բանկի կողմից ստանձնված չափանիշների համաձայն՝ չարգելված և (կամ) հուսովի համարվող վերաարտադրողների մաս:

2. Վերաարտադրողներին չարգելված և հուսովի համարվելու չափանիշները ստանձնվում են Կենսաբանական բանկի նորմատիվ կրողական ակտերով:

3. Կենսաբանական բանկը կապող է հաս. արգելել Հնկերաբանն Օգտվել սույն հարվածի 1-ին մասի համաձայն՝ հուսովի և չարգելված համարվող կոնկրետ վերաարտադրողի ծառայություններից, եթե իր կարծիքով սլյալ վերաարտադրողը գտնվում է ծանր ֆինանսական վիճակում, կամ սլյալ վերաարտադրողի մաս դիմի վերաարտադրողները վստահում է կամ կապող է վստահել արտադրողների, արտադրողի անձանց կամ շահատուների շահերը:

Հարված 78.

Համատեղ արտադրության ստանձնավորումները

Հնկերաբաններին արգելվում է համատեղ արտադրության արդյունաբերությամբ արտադրել ստանձնած արտադրական

ովակի այն մտաբ, որը, համաձայն աստվելագրային ծածկաչրի արյուսակի, գերագանցում է Հնկերայրյան կողմից ասանձնամ սրարսավիրայրյունների գումարը՝ սարսավագրայրյան սրայմանագրերի գծով:

Գ Լ ՈՒ Խ 16

ՀնկերոՒԹՅԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՆԿԱՏՄԱՄԻ ԱՅԼ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐ

Հարկամ 79.

Հնկերայրյունների գործամայրյունները

1. Հայաստանի Հանրապետայրյան սարածխում գործող Հնկերայրյունները, դրանց մանամայրյան օրենքներով և այլ կրավակյան ակտերով սանանկված կարգով կարող են կրակամացնել սարսավագրակյան գործամայրյունից թիտղ կամ դրու հետ ուրակկարեն կարկած հետևյալ գործամայրյունները՝

1) ներքնել և կասավարել Հնկերայրյան միջոցները աւյն օրենքով և Կենդանակյան բանկի նարանակով կրավակյան ակտերով թույլատրված ակտիվներում և սանանկացավերով:

2) կրակամացնել կր, ինչպետ հան օրենքով սանանկված այլ անձանց ակտիվների և սրարսավիրայրյունների կասավարումը:

3) կրակամացնել աձանցյալ ֆինանսակյան գործիքներով գործամայրյունները, եթե դրանք օգտագործվում են սարսավագրայրյան սրայմանագրերից թիտղ սրարսավիրայրյունների կասարման ղակկերը ձածկելու համար՝ կրաված վայտարժեքի, սակրասպրայրյունների վայտարայրյունից թիտղ և այլ ղակկերի հետ:

4) գնանատել սարսավագրակյան ղակկերը:

5) ստանձնել և օտարել աւբագոցկայի սրայրնում սարսավագրայի սելակրանայրյանն անցած գայքը և այլ կրավակները:

6) բացանայրյակ սարսավագրակյան սրատանարի սասաջանան սրայմանները և սրատանները:

7) գնանատել սարսավագրակյան սրատանարի հետևանքով սասաջանան վնանների և սարսավագրակյան հատուցման և սարսավագրայրյան սրայմանագրից թիտղ այլ վնարումների չարկը:

8) գնանատել սարսավագրայրյան օրյելկի արժեքը:

9) կրակամացնել միջոցստաններ՝ ուրկված սարսավագրակյան սրատանարների կանկտարգելմանը, դրանց սրայրնում հնարակր վնանների նկագերմանը, այլ միջոցստանները ֆինանսակրելու նարատակով ձևակրել միջոցներ:

10) սարսավագրայրյան սրայմանագրի գործարայրյան ընրագրում սարսավագրայրյան սրայմանագրով նայտանակված լինելու դեպքում Աստգել սարսավագրակված նրայրակյան արժեքների սրանարմանան վնանը և ղերայրյունների հայտնաբերման դեպքում սրանանջել դրանց վերացումը՝ Ասանանկելով հիմնակր ժանկետներ:

11) ստերձել և սրատարկել հանայրարների վերաբերյալ սեղելակրակյան հանակարգ:

2. Կենդանակյան բանկի կր նարանակով կրավակյան ակտերով կարող է թույլատրել Հնկերայրյուններին կրակամացնելու աւյն օրենքով ուրակկարեն չնայտանակված գործամայրյուն կամ գործամայրյուններ, եթե դրանք թիտղ են կամ ուրակկի կրաված են սարսավագրակյան գործամայրյուն կամ աւյն մատով նայտանակված գործամայրյունների հետ, և եթե դրանք թույլատրելը չի հակրատում աւյն օրենքի նարատակներին և չի վտանգում սարսավայրկրների, սարսավագրակված անձանց կամ շանատանների շաները:

3. Հնկերայրյունները կարող են կնքել հարամացկրակրակյան ցանկացած գործարք, որն անկրածետ կամ նարատականարմար է կրեքց՝ Աւյն Օրենքով և Կենդանակյան բանկի նարանակով կրավակյան ակտերով թույլատրված գործամայրյունն կրակամացնելու համար: Հնկերայրյունները չեն կարող կրակամացնել սրատայրյան, սանկային, բանկային ու վարկային կարնակերարայրյան գործամայրյուն, եթե աւյն Օրենքով և դրու հիման վրա ընրակրված նարանակով կրավակյան ակտերով այլ բան Ասանանկված չէ:

Հարկամ 80.

Ինկետակրյան (ներպրամային) գործամայրյունը

1. Հնկերայրյունները կարող են կրակամացնել ինկետակրյան (ներպրամային) գործամայրյուն՝ կրեքց անակից և հասկին բաժնետաներ, սրարատաներ և ներպրամային այլ արժեքրթեր գնել կամ այլ կերպ ձեռք բերել, օտարել:

2. Ասանց Կենդանակյան բանկի նայտանակյան համանայրյուն՝ Հնկերայրյանն արգելվում է սրակրակ գործարքներ կամ գործամայրյուններ կրակամացնել, որանց սրայրնում՝

1) Հնկերայրյան մանակցայրյունը մեկ այլ անձի կաննայրյան կրակրատում կկարմի 5 սակրա և սղելի:

2) Հնկերայրյան մանակցայրյունը մեկ անձի կաննայրյան կրակրատում կգերագանցի սղյալ Հնկերայրյան ընրանար կրակրատի 15 սակրաը:

3) Հնկերայրյան մանակցայրյունը բղոր անձանց կաննայրյան կրակրատներում գերագանցում է սղյալ Հնկերայրյան ընրանար կրակրատի 35 սակրաը:

Կենդանակյան բանկի նայտանակյան համանայրյունը սրանանջվում է յարամանչար սրն նար գործարքի կամ գործարքների կնքման համար, որի (սրանց) սրայրնում Հնկերայրյան մանակցայրյունը մեկ այլ կամ միևնույն անձի կաննայրյան կրակրատում

կգերազանցի 10, 20 կամ 50 սովորը:

3. Ընկերությունը առյև հարյուրի 2-րդ մասով ստանանված այլ անձանց կանոնադրական կառավարման մասնակցություն ձեռք բերելիս սույն անձանց հաշվեկշիռները համախմբում է իր հաշվեկշիռում՝ Կենտրոնական բանկի նպատակով իրավական ակտերով ստանանում կարգով:

4. Կենտրոնական բանկը «Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով ստանանված կարգով և սրբանանկերով վերահսկողություն է իրականացնում այն անձանց նկատմամբ, որոնց հաշվեկշիռները առյև հարյուրի 2-րդ մասով ստանանված կարգով Ընկերությունը միախառնում է իր հաշվեկշիռում (համախմբված հաշվեկշիռ):

5. Կենտրոնական բանկը, առյև հարյուրի 2-րդ մասով ստանանված դեպքերում, նախատեսվող գործարքի վերաբերյալ նախնական համաձայնություն սույն մասին դիմումը քննարկում է երեսնորդ ժամկետում և որոշում է ընդունում համաձայնություն սույն վերաբերյալ, եթե նախատեսվող գործարքը համառոտելի է Ընկերության ֆինանսական վիճակի հետ, կնարարի ֆինանսական շահույթում սույն Ընկերության գործունեության գարգուցմանը և չի հակասում օրենքով և Կենտրոնական բանկի ստանանում պահանջներին:

6. Օտարերկրյա պետությունում գործող ֆինանսական կազմակերպությունում առյև հարյուրի 2-րդ մասով ստանանված մասնակցություն ձեռք բերելու կամ մասնակցությամբ ֆինանսական կազմակերպություն ստեղծելու դեպքում Կենտրոնական բանկը կարող է մերժել նախնական համաձայնություն սույն դիմումը, եթե օտարերկրյա պետությունում գործող ֆինանսական կազմակերպությունում այդպիսի մասնակցություն ձեռք բերելը կամ նման մասնակցությամբ ֆինանսական կազմակերպություն ստեղծելը չի համապատասխանում առյև օրենքով կամ Կենտրոնական բանկի նպատակով իրավական ակտերով ստանանված պահանջներին, Կենտրոնական բանկի կիսնախարարի կողմից սույն պետությունում ֆինանսական կազմակերպության վերահսկողության համար պատասխանատու մարմին(ներ)ը, սրաշահում և միջազգային չափանիշներին համապատասխան, վերահսկողություն չի իրականացնում սույն պետությունում գրանցված ֆինանսական կազմակերպության գործունեության նկատմամբ, կամ սույն պետությունը Կենտրոնական բանկին հնարավորություն չի ընձեռում վերահսկողության կամ սրաշահում վերահսկողություն իրականացնելու այդպիսի մասնակցությամբ ֆինանսական կազմակերպության գործունեության նկատմամբ:

7. Սույն հարյուրի 2-րդ մասով նախատեսված նախնական համաձայնությունը չի պահանջվում, եթե մեկ այլ անձի կանոնադրական կառավարման մասնակցություն Ընկերությանն է անցել Ընկերության նկատմամբ տանձնառու և չկատարված սրբանախարարությունների դիմաց: Նման կարգով ձեռք բերված մասնակցություն Ընկերությունը պետք է օտարի հնարավոր կարգ ժամանակամիջոցում, բայց վեց ամսից ոչ ուշ: Կենտրոնական բանկը, հաշիվ ստնելով այժմեայի օրենքով սույն պետությունում սկսվող իրավիճակը, ինչպես նաև սույն Ընկերության ֆինանսական վիճակը, կարող է հիշյալ բաժնեմասերն առավել բարենպաստ պայմաններով օտարելու նպատակով առյև մասով ստանանված ժամկետը երկարաժամկետ ևս վեց ամսով:

Սույն մասով ստանանված ժամկետում Ընկերության կողմից հիշյալ մասնակցությունը չօտարվելու դեպքում, Կենտրոնական բանկը կարող է պարտադրել սույն Ընկերությանն այլ մասնակցության ձեռքբերման պայմաններում կորստի համաձայն և անվիջուպետ իրացնել այն, ինչպես նաև Ընկերության նկատմամբ հետևանքներ ստեղծել՝ խախտման յուրաքանչյուր օրվա համար՝ սույն մասնակցության անվանական արժեքի մինչև մեկ սովորի չափով:

Հոդված 81.

Ընկերության և համախառնների հարաբերությունները

1. Հայաստանի Հանրապետության ստարածքում գործող Ընկերությունը և օտարերկրյա Ընկերություն՝ Հայաստանի Հանրապետության ստարածքում գործող մասնահյուսվող սրբանախարար երկու կողմից սրբանախարարության սրբանախարար կնքելը՝

1) համախառնի հայտնել իրենց գտնվելու վայրը և հետախոսանանապար, կազմակերպության ձևը, իսկ եթե սրբանախարարություն իրականացվում է մասնահյուսվող միջոցով՝ մասնահյուսվողի հասցեն, հետախոսանանապար:

2) վերահսկող մարմնի հասցեն և հետախոսանանապար:

3) համախառնի հայտնել սրբանախարարության այն տեսակները, որոնցով Ընկերությունը կնքում է սրբանախարարության սրբանախարար և հարևան կատարել լիցենզիայի համապատասխան գործունեությամբ զբաղվելու կրթական սույն կետին:

4) սրբանախարարության սրբանախարար ձևակերպել այնպես, որ այն համապատասխանի համախառնի կողմից սրբանախարարան երթուղի ուղիների բնույթին և ծածկի պահանջներին:

5) համախառնի գրավոր ներկայացնել և բանավոր բացատրել սրբանախարարության սրբանախարար բաղադրիչի հարևան սրբանախարարները:

6) համախառնի գրավոր ներկայացնել սրբանախարարության սրբանախարար ստացուցման դեպքում սրբանախարարության հատուցման կարգն ու սրբանախարարները:

7) իրականացնել «Ավտոստանադարային միջոցների օգտագործումից բխող սրբանախարարության սրբանախարար սրբանախարարության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով նախատեսված այլ սրբանախարարություններ:

2. Ընկերության և համախառնների փոխհարաբերությունները կրան են սրբանախարարային բնույթ:

3. Ընկերությունը սրբանախարար է իր գործունեության այնպիսի կանոններ ստանանել, որ սրբանախարար սրբանախարարների համար հավասար սրբանախարար և բացառվի շահերի բախումը, մասնախարարներ:

1) մեկ համախոսքի նկատմամբ Հնկեաբայան Աստանձնած սրբատոխարությունները չհակասեն մեկ այլ համախոսքի նկատմամբ նրա Աստանձնած սրբատոխարություններին:

2) Հնկեաբայան դեկախարների և աշխատակիցների շահերը չհակասեն Հնկեաբայան համախոսքի նկատմամբ Հնկեաբայան Աստանձնած սրբատոխարություններին:

4. Հնկեաբայաններին արգելվում է որպես համախոսքի հետ սարսաղակցության սրբանազար կնիքում սրբանազարի (բանախոս կամ գրախոս ձևով)՝ տվյալ համախոսքին այլ ապահովագրական ծառայությունների մատուցումը բացառապես իր կամ իր մատնանուստ անձի կողմից:

5. Հնկեաբայանը սրբատոխար է համախոսքների սրահանջով վերջինիս ներկայացնել կրասրբական երջակա տեղեկությունները, բացառությամբ Օրենքով նախատեսված դեպքերի:

6. Սույն հարվածով Աստանձնած սրահանջները խոստովանելու, ինչպես նաև ակնհայտ կերպ կամ սարսաղակցություն տեղեկություններ սրահանջելու համար Հնկեաբայանը սրահանջվածություն է կրում Օրենքով Աստանձնած կարգով:

(81-րդ հարվածը լրաց. 18.05.10 ՀՕ-64-Ն)

Հարված 82.

Հնկեաբայան հետ կապված անձանց հետ գործարքները

1. Հնկեաբայան հետ կապված անձանց հետ կնքվող գործարքները չեն կապող վերջիններիս համար ստավի բարեկարգ սրբաններ (այդ թվում՝ գործարք կնքելու հնարավորություն, սակայն, սարսաղակցական գումար և այլն) նախատեսել, բայց Հնկեաբայան հետ կապված անձ չհամարվող այլ անձանց հետ կնքված հույսահանգ գործարքները: Հնկեաբայան հետ կապված անձանց հետ գործարքները կնքվում են Հնկեաբայան կողմից համարադրված գործարքների կնքման համար նախատեսված ներքին ընթացակարգերի սրահանջմամբ: Հնկեաբայան հետ կապված անձանց հետ Աստանձնած խոստովանելու կնքված գործարքներն առ ոչինչ են:

2. Սույն Օրենքի խնամքով՝ Հնկեաբայան հետ կապված անձանց թվին են դասվում՝

1) Հնկեաբայան դեկախարները:

2) Հնկեաբայան կապիտալում նշանակալից մասնակցություն ունեցող անձինք:

3) Աստանձնած 1-ին և (կամ) 2-րդ կետերում նշված անձանց հետ վախճակակցված և (կամ) համագործակցող անձինք:

4) Հնկեաբայան հետ վախճակակցված անձինք:

Հարված 83.

Ազատ մրցակցության սահմանափակման արգելումը

Հնկեաբայաններին արգելվում է այնպիսի գործարքներ կնքել, որոնք ուղղված են կամ հանգեցնում են Հնկեաբայանների միջև ազատ ստեղծական մրցակցության սահմանափակմանը, կամ որոնց հետևանքով Հնկեաբայանը, նրա հետ վախճակակցված և համագործակցող անձինք Հայաստանի Հանրապետության սարսաղակցական շուկայում ձեռք են բերում գերիշխող դիրք, կամ որը նրանց հնարավորություն է ստալիս կանխարգելելու սույն օրենքի 79-րդ հարվածով սահմանված գործունեության և գործունեությունների կամ դրանցից թեկուզ մեկի շուկայական սակագներն ու սրբանները: Սույն սահմանափակումը չի սարսաղակցում Հնկեաբայան վրա, եթե նա հնարավորություն ունի կանխարգելելու վերահիշյալ գործունեության կամ գործունեությունների որոշակի տեսակի շուկայական սակագները գուտ այն սրահանջով, որ տվյալ գործունեությունը կամ գործունեությունն իրականացնում է միայն տվյալ Հնկեաբայանը:

Հարված 84.

Տեղեկատվությունը և դրա կրասրբականը

1. Հայաստանի Հանրապետության սարսաղակցական գործող Հնկեաբայանները սրբատոխար են մատուցելու ունենալ գործող ինտերնետային կայք:

2. Հայաստանի Հանրապետության սարսաղակցական գործող Հնկեաբայանները, դրանց մատնանջուղելը սրբատոխար են իրենց ինտերնետային կայքում հրատարակել՝

1) ֆինանսական հաշվետվությունները (տարեկան վերջին տարեկան և վերջին ետամյայային) և հաշվետվությունների վերաբերյալ արտաքին առաջին եզրակացության արտահանը: Հնր որում, Հնկեաբայանները սրբատոխար են սույն կետում նշված ֆինանսական հաշվետվությունները հրատարակել նաև մտնուլում:

2) տարեկան ընդհանուր ժարվի գումարման մասին հայտարարությունը: Հնր որում, Հնկեաբայանները սրբատոխար են տարեկան ընդհանուր ժարվի գումարման մասին հայտարարությունը հրատարակել նաև մտնուլում:

3) շահաբաբաթիները վերաբերում մասին որոշումների արտահանները, ինչպես նաև Հնկեաբայան շահաբաբաթիային ֆարմակաբանությունը Աստանձնած սկսելի արտահանները՝ դրանց սակայության դեպքում:

4) Հնկեաբայանում նշանակալից մասնակցություն ունեցող մասնակիցների մասին տեղեկատվություն՝ նրանց անունը (անվանումը), Հնկեաբայանում նրանց ունեցած մասնակցության չափը (բացառությամբ այն անաղթակի նշանակալից

մասնակցությունն ունեցող անձանց, որոնք չունեն Հնկեղաբայան կանոնադրական կապիտալում մասնակցություն), նախորդ ստորվա ընթացքում նրանց և նրանց հետ վտխարակցված անձանց հետ Հնկեղաբայան կինգս ապահովագրության սրբանախագրերի վերաբերյալ սկսյալ ներ, այդ թվում՝ ապահովագրության օբյեկտը, ապահովագրական գումարը և ապահովագրական սակագինը:

5) խորհրդի, գործադիր մարմնի անդամների ցանկը և անձնական սկսյալ ները (անուրը, ազգանունը, ծննդյան ամսաթիվը, կենսագրությունը) խորհրդի անդամների, գործադիր սնՕրեկի և գլխավոր հաշվապահի՝ նախորդ ստորվա ընթացքում Հնկեղաբայանից Աստցված ամբողջ վարձատրության (ներսոյալ՝ սրբազատությունների, Հնկեղաբայան համար որոշակի աշխատանք կատարելու դիմաց վնարների, աշխատավարձին հավասարեցված այլ եկամուտների) չափը, նրանց և նրանց հետ վտխարակցված անձանց հետ Հնկեղաբայան կինգս ապահովագրության սրբանախագրերի վերաբերյալ սկսյալ ներ, այդ թվում՝ ապահովագրության օբյեկտը, ապահովագրական գումարը և ապահովագրական սակագինը:

6) առյն մասի 1-5-րդ կետերում նշված տեղեկություններից բացի, Կենդանական բանկը կապալ է սրաննջել Հնկեղաբայաններից իրենց ինտերնետային կայքում, մտնուլում կամ գանգվածային լրատվության այլ միջացներով Կենդանական բանկի նարմատիվ իրավական ակտերով Ասանանված համախախտությունը և կապով կրատարակել նուս այլ տեղեկություններ, բացառությամբ առևտրային, ապահովագրական կամ այլ գաղտնիք կազմող տեղեկությունների:

7) Հնկեղաբայանները սրբատար են կրատարակել Առյն մասի 1-5-րդ կետերում նշված տեղեկությունների մեջ տեղի ունեցած վտխարակցությունները՝ դրանք տեղի ունեցող Օրվան հաջորդող 10 աշխատանքային Օրվա ընթացքում:

8) Հնկեղաբայանները սրբատար են իրենց ինտերնետային կայքում և ստանձին գրքույկի կամ համարակառնյան համար հասանելի այլ ձևով (Հնկեղաբայան գլխամասային գրամեկնարում, Հնկեղաբայան մասնահյուղերում և ներկայացուցչություններում) կրատարակել Օրվան կարվածքով թարմացված տեղեկություններ՝ իրենց կաղմից ստացարկվող ապահովագրական ծառայությունների վերաբերյալ՝ ըստ ապահովագրության տեսակների, դատերի և ենթարտերի, այդ թվում՝ ապահովագրության սրբանները և ստացարկվող ապահովագրական սակագները:

3. Հնկեղաբայանները սրբատար են Ֆինանսական ստորվա ակտերից հետո՝ 120-օրյա ժամկետում, մտնուլում կրատարակել ստալիտարական եզրակացությունը, ստերկան Ֆինանսական հաշվետվությունը, իսկ մինչև յուրաքանչյուր ետամայակին հաջորդող ամսվա 15-ը կրատարակել իրենց ետամայակային Ֆինանսական հաշվետվությունը: Հնկեղաբայանները սրբատար են Ֆինանսական հաշվետվությունները կրատարակել նուս ստանձին գրքույկի կամ համարակառնյան համար հասանելի այլ ձևով (Հնկեղաբայան գլխամասային գրամեկնարում, Հնկեղաբայան մասնահյուղերում և ներկայացուցչություններում):

4. Հնկեղաբայանը սրբատար է նուս ցանկացած անձի սրաննջով կրան սրտնապել՝

1) Հնկեղաբայան պետական գրանցման վրայակառնի և Հնկեղաբայան կանոնադրության սրտեները:

2) բաժնետոմսերի բաց բաժանարարագրության դեպքում՝ Հնկեղաբայան բաժնետոմսերի թարարկման ազրագրի սրտեները:

3) Հնկեղաբայան թարարկման սրբատոմսերի և այլ սրժերթերի կրատարակային տեղաբաշխման դեպքում՝ սրժերթերի ռուկան կապովորող Օրենները և այլ իրավական ակտերով սանանված տեղեկությունները:

4) Առյն հարվածի 1-ին մասում նշված տեղեկությունները կամ վաասադրթերի սրտեներները:

Առյն մասում նշված տեղեկությունների սրանապրան համար գանձվող վնարը չի կապալ ակելի լինել դրանց սրտրամտման և (կամ) վաստային առաքման համար սրիտծ վաստացի ծախսերից:

Հնկեղաբայանը սրբատար է իր գլխամասային գրամեկնարում, Հնկեղաբայան մասնահյուղերում և ներկայացուցչություններում տեսանելի վայրում, Առյն մասում նշված տեղեկությունների Աստցման հնարակառնյան և այդ տեղեկությունների Աստցման կապելի, վայրի և ժամանակի մասին վտիցներ հայտարարություն:

5. Կենդանական բանկի նարմատիվ իրավական ակտերով կապալ է Ասանանվել Առյն հարվածում նշված տեղեկությունների կրատարակման (սրանապրան) կապգ:

6. Հնկեղաբայան յուրաքանչյուր մասնակից իրավունք ունի Հնկեղաբայանից անվնար Աստանուլ Հնկեղաբայան վերջին ստերկան հաշվետվության և սրտախին առալիտի եզրակացության սրտեներները:

7. Հնկեղաբայան տեղաբաշխված ֆլետարկող բաժնետոմսերի 2 և ավելի տուկախին տկրատետող յուրաքանչյուր մասնակցի (մասնակիցների) սրաննջով Հնկեղաբայանը կրան (կրանց) պետք է անվնար սրանապրի հետույալ տեղեկությունները, թելուգ դրանք կազմեն ապահովագրական, առևտրային կամ այլ գաղտնիք՝

1) խորհրդի, գործադիր սնՕրեկի և գլխավոր հաշվապահի վերաբերյալ Առյն հարվածում նշված տեղեկությունները:

2) խորհրդի անդամների, գործադիր սնՕրեկի և գլխավոր հաշվապահի՝ նախորդ ստորվա ընթացքում Հնկեղաբայանից Աստցված ամբողջ վարձատրության (ներսոյալ՝ սրբազատությունների, Հնկեղաբայան համար որոշակի աշխատանք կատարելու դիմաց վնարների, աշխատավարձին հավասարեցված այլ եկամուտների) չափը, նրանց և նրանց հետ վտխարակցված անձանց հետ Հնկեղաբայան կինգս ապահովագրության սրբանախագրերի վերաբերյալ սկսյալ ներ, այդ թվում՝ ապահովագրության օբյեկտը, ապահովագրական գումարը և ապահովագրական սակագինը, Հնկեղաբայանում նշանակվելից մասնակցությունն ունեցող մասնակիցների մասին տեղեկատվություն՝ նրանց անունը (անվտնունը), Հնկեղաբայանում նրանց ունեցած մասնակցության չափը (բացառությամբ այն անաղակի նշանակվելից մասնակցությունն ունեցող անձանց, որոնք չունեն Հնկեղաբայան կանոնադրական կապիտալում մասնակցություն), նախորդ ստորվա ընթացքում նրանց և նրանց հետ վտխարակցված անձանց հետ Հնկեղաբայան կինգս ապահովագրության սրբանախագրերի վերաբերյալ

սկսյալ ներքև, այդ թվում՝ ստրատեգիայի օբյեկտը, ստրատեգիայի գումարը և ստրատեգիայի ստիպելիքը:

3) Հնկեղաբայան և նրա հետ կապված անձանց միջև կնքված խառը գործարքների, ինչպես նաև այն գործարքների մասին, որոնք կնքվել են այդ տեղեկություններն Աստուծու վերաբերյալ պահանջը ներկայացնելու նախադրյալ երկու տարվա ընթացքում և կապված են Հնկեղաբայան կողմից Առյուծ Օրենքով սահմանված գործառնությունների իրականացման հետ:

4) Հնկեղաբայան կողմից Հնկեղաբայան հետ կապված անձի նկատմամբ Աստուծու պարտավորությունների մասին:

5) Հնկեղաբայան՝ միանման հարստականություն իրականացնող մասնակիցների խմբերի Ատեղծմանն ուղղված պայմանագրերի ստիպություն մասին, ինչպես նաև Հնկեղաբայան՝ այդ պայմանագրերի կարևոր հանդիսացող մասնակիցների անունները (անվանումները):

6) Հնկեղաբայան հաշվեկշիռում պարտացույց գույքի նկատմամբ Հնկեղաբայան գույքային իրավունքները հավաստող վստաստությունների, ընդհանուր ժողովի և կառավարման այլ մարմինների համատեղ՝ Հնկեղաբայան ներքին ակտերի, Հնկեղաբայան սահմանափակված Աստուծու ծանուցումների և կանոնադրությունների, Հնկեղաբայան կողմից պետական մարմիններին ներկայացվող ֆինանսական և վիճակագրական հաշվետվությունների, ընդհանուր ժողովի, խորհրդի, սոնՕրինության նիստերի արձանագրությունների, Կենտրոնական բանկի կողմից իրականացված վերստուգումների եզրակացությունների պատճենները, Կենտրոնական բանկի կողմից Հնկեղաբայան և (կամ) Հնկեղաբայան ղեկավարի նկատմամբ կիրառված արտոժամապահության վերաբերյալ Կենտրոնական բանկի որոշումների պատճենները, ներքին առաքյալի ղեկավարի կողմից խորհրդին և գործառնող սոնՕրենին (սոնՕրինությանը) ներկայացված հաշվետվությունների պատճենները:

7) այն իրավաբանական անձանց ցանկը, որոնց կանոնադրական կապիտալում Հնկեղաբայան ղեկավարները կամ նրանց հետ վստաստություններով անձինք ունեն 20 և ավելի տոկոս մասնակցություն կամ նրանց որոշումների վրա ներգործելու հնարավորություն:

Հնկեղաբայան թույլ մասնակիցներին պետք է սպասարկվեն հաշվիչ հանձնաժողովի արձանագրությունները:

Առյուծ հարվածի համաձայն՝ Հնկեղաբայան մասնակցի Աստուծու տեղեկությունները նրա կողմից չեն կարող վստաստվել այլ անձանց, ինչպես նաև դրանք չեն կարող Օգտագործվել Հնկեղաբայան գործարար համալիր պարտավորելու, Հնկեղաբայան մասնակիցների կամ համախորհրդի իրավունքներն ու Օրինական շահերը խախտելու կամ նվաստացնող այլ նպատակներով: Հավաստվող դեպքում նրանք ենթակա են պատասխանատվության՝ Օրենքով և (կամ) պայմանագրով սահմանված կարգով:

8. Խորհրդի անդամների, գործառնող սոնՕրենի, գլխավոր հաշվապահի վերաբերյալ, ինչպես նաև խորհրդի անդամների թեկնածուների վերաբերյալ Հնկեղաբայան մասնակիցներին սպասարկող տեղեկատվությունը պետք է ներառի նաև՝

1) նրանց անունը, ազգանունը, ծննդյան տարեթիվը, ամիսը, ամսաթիվը:

2) մասնագիտությունը և կրթությունը:

3) վերջին 10 տարվա ընթացքում զբաղեցրած պաշտոնները:

4) սկսյալ պատճենում (ընտրվելու) նշանակվելու տարին, ամիսը, ամսաթիվը և պատճենից ազատվելու տարին, ամիսը,

ամսաթիվը:

5) սկսյալ պատճենում վերընտրվելու քանակը:

6) Հնկեղաբայան մասնակից հանդիսացող խորհրդի անդամին, գործառնող սոնՕրենին, գլխավոր հաշվապահին կամ խորհրդի անդամի թեկնածուին և նրանց հետ վստաստություններով անձանց պատկանող՝ Հնկեղաբայան ֆվելաքիալ բաժնետոմսերի (բաժնետոմսերի, վստաստություն) քանակը:

7) տեղեկություններ այն իրավաբանական անձանց մասին, որոնցում սկսյալ անձը զբաղեցնում է ղեկավար պատճեններ:

8) վստաստությունների քանակը սկսյալ Հնկեղաբայան և Հնկեղաբայան հետ կապված անձանց հետ:

9) Հնկեղաբայան կանոնադրությամբ կամ ներքին իրավական ակտերով նախատեսված այլ սկսյալներ:

9. Հնկեղաբայաններն իրավունք չունեն իրենց գովազդներում, կրթարարական Օֆերտայում կամ իրենց անունից արված որևէ հայտարարության մեջ Օգտագործելու սպասարկմանը ոչնչացնող տեղեկություններ կամ այլ անձանց կողմից այդ Հնկեղաբայան վերաբերյալ կատարված հայտարարություններ, որոնք կարող են շոտլանդ երթուղիային տեղիք ստալ սկսյալ Հնկեղաբայան ֆինանսական վիճակի, ֆինանսական շուկայում նրա զբաղեցրած դիրքի, հեղինակության, գործարար համալիրի կամ իրավական կարգավիճակի վերաբերյալ:

10. Հնկեղաբայան կողմից Առյուծ հարվածի համաձայն կրթարարական կամ սպասարկող տեղեկությունները պետք է լինեն անբողջական և արժանատի:

Հոդված 85.

Հնկեղաբայան հաշվետվությունները

1. Հնկեղաբայանները կարճում, կրթարարական և Կենտրոնական բանկ են ներկայացնում տարեկան և ետանձարկային ֆինանսական և այլ հաշվետվություններ: Կենտրոնական բանկի նպատակով իրավական ակտերով կարող է սահմանվել հաշվետվությունների ներկայացման այլ պարբերականություն:

2. Կենտրոնական բանկ ներկայացվող հաշվետվությունների ձևերը, դրանցում ներառվող տեղեկատվությունը, ներկայացնելու կարգը և ժամկետները սահմանվում են Կենտրոնական բանկի նպատակով իրավական ակտերով:

3. Յուրաքանչյուր Հնկերաբայան Կենտրոնական բանկի նախնական իրավական ակտերով Առանձնաձևում, դեպքերում, կարգով և ժամկետներում, Ասիայի ոչ արևմտյան, քան արևելյան մեկ, սրբաբանություն է Կենտրոնական բանկի ներկայացնել՝

1) Հնկերաբայան կանոնադրական կապիտալում և անհատական մասնակցություն ունեցող իրավաբանական անձանց ֆինանսական հաշվետվությունները, տեղեկություններ՝ այդ իրավաբանական անձանց դեկլարացիաների և անհատական մասնակցություն ունեցող անձանց մասին:

2) Հնկերաբայան կանոնադրական կապիտալում և անհատական մասնակցություն ունեցող անձանց հետ վախճանակցված իրավաբանական անձանց ֆինանսական հաշվետվությունները, տեղեկություններ՝ այդ վախճանակցված իրավաբանական անձանց դեկլարացիաների և անհատական մասնակցություն ունեցող անձանց մասին:

3) Հնկերաբայան կանոնադրական կապիտալում և անհատական մասնակցություն ունեցող անձանց հայտարարություններն այն մասին, որ նրանց մասնակցություն միջոցով որևէ նոր անձ Հնկերաբայանում անուրակի և անհատական մասնակցություն ունեցող անձի կարգավիճակ ձեռք է չի բերել: Եթե այլ անձ Հնկերաբայանում ձեռք է բերել անուրակի և անհատական մասնակցություն, սակայն Հնկերաբայանը սրբաբանություն է Կենտրոնական բանկի համաձայնությունն Աստուծոց հարստությամբ այդ անձի՝ Հնկերաբայանում անուրակի և անհատական մասնակցություն ձեռք բերելու Օրվանից հետո՝ 10-Օրյա ժամկետում, Կենտրոնական բանկի ներկայացնել իր մտ անուրակի և անհատական մասնակցություն ունեցող անձանց վերաբերյալ Կենտրոնական բանկի Առանձնաձև վախճանակցություն, ինչպես նաև այն իրավաբանական անձանց վերաբերյալ վախճանակցություն (այդ թվում՝ անվանումը, գտնվելու վայրը, ֆինանսական հաշվետվությունները, տեղեկությունները դեկլարացիաների մասին, տեղեկությունները անհատական մասնակցություն ունեցող անձանց մասին), պահում Հնկերաբայանում անուրակի և անհատական մասնակցություն ունեցող անձը համընդհանուր է և անհատական մասնակցություն ունեցող անձ:

Սույն մասով Առանձնաձևում հաշվետվությունները և տեղեկություններն Հնկերաբայան ներկայացնելու սրբաբանությունը կրում են Հնկերաբայան կանոնադրական կապիտալում և անհատական մասնակցություն ունեցող անձինք:

4. Հնկերաբայան կապիտալի Կենտրոնական բանկի ներկայացվող հաշվետվությունները և այլ տեղեկությունները պետք է լինեն անբաշխական և արժանահավատ:

Հոդված 86.

Հաշվապահական հաշվառման Հնկերաբայաններում

Հնկերաբայանները ֆինանսական հաշվետվությունները կազմում և ներկայացնում են «Հաշվապահական հաշվառման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի համաձայն:

(86-րդ հոդվածը խմբ. 26.12.08 ՀՕ-228-Ն)

Բ Ա Ժ Ի Ն 5

ԱՊԱՀՈՎԱԳԳԱԿԱՆ ՄԻՋՆՈՐՊԻՑԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԸ

Գ Լ ՈՒ Խ 17

ԱՊԱՀՈՎԱԳԳԱԿԱՆ ՄԻՋՆՈՐՊԻՑԻՆ

Հոդված 87.

Ապահովագրական միջնորդությունը և դրա տեսակները

1. Ապահովագրական միջնորդային գործունեությունն իրականացվում է ապահովագրական գործակալի գործունեություն կամ ապահովագրական բրադերային գործունեություն իրականացնելու միջոցով:

2. Ապահովագրական բրադերային գործունեություն կազմում է իրականացնել միայն Կենտրոնական բանկի կապիտալի սույն օրենքով և Կենտրոնական բանկի նախնական իրավական ակտերով սահմանված կարգով ապահովագրական բրադերի լիցենզիա ստացած իրավաբանական անձը:

3. Ապահովագրական գործակալի գործունեություն կազմում են իրականացնել միայն Կենտրոնական բանկի՝ սույն օրենքով և Կենտրոնական բանկի նախնական իրավական ակտերով սահմանված կարգով միջնորդների ռեգիստրում որպես ապահովագրական գործակալ հաշվառված անձը:

4. Ապահովագրական գործակալի գործունեություններ կազմում է իրականացնել միայն սույն օրենքի 90-րդ հոդվածով սահմանված ապահովագրական գործակալի սրբաբանությունն անձը:

5. Ապահովագրական բրադերի գործունեություններ կազմում է իրականացնել միայն սույն օրենքի 90-րդ հոդվածով սահմանված ապահովագրական բրադերի սրբաբանությունն անձը:

(87-րդ հոդվածը վավ. 18.05.10 ՀՕ-64-Ն)

1. Սարսափազդեցիկ միջնորդություն են սարսափազդեցիկ բաժնեկցիները և սարսափազդեցիկ գործակալները:
2. Սարսափազդեցիկ բաժնեկցի, սարսափազդեցիկ բաժնեկցային գործունեությունից բացի, այլ գործունեություն չի կատարում իրականացնել, բացառությամբ օրենքով նախատեսված դեպքերի:

Սարսափազդեցիկ գործակալը չի կատարում միջնորդական իրականացնել սարսափազդեցիկ բաժնեկցի գործունեություն:

3. Սույն օրենքի խնամքով՝ սարսափազդեցիկ գործակալի գործունեություն իրականացնող անձն սարսափազդեցիկ գործակալ չի համարվում, եթե սարսափազդեցիկության սրբանազգիքը, որի կնքնանը միջնորդել է անձը, բախարայում է առյուծ նստով նախատեսված բոլոր սրանազգիքը միջնորդական՝

1) սարսափազդեցիկության սրբանազգիքը կյանքի սարսափազդեցիկության կամ սրտատխամատության սարսափազդեցիկության սրբանազգիքը չէ:

2) սարսափազդեցիկ գործակալի գործունեությունը տվյալ անձի կնքնան գործունեությունը չէ:

3) սարսափազդեցիկության սրբանազգիքով նախատեսված սարսափազդեցիկության սարսափազդեցիկ գործունեություն չի գերազանցում Կենտրոնական բանկի նախնախնդիր իրավական ակտերով սահմանված գումարը, և այդ սրբանազգիքի գործունեության ժամկետը (ներառյալ՝ սրբանազգիքի գործունեության ժամկետի երկարաժամկետային ժամկետը) չի գերազանցում 5 տարին:

4) սարսափազդեցիկության սրբանազգիքը կցված է մատակարարի կողմից վաճառվող և (կամ) առաջարկվող սարսափազդեցիկ կամ ծառայություններին, և սարսափազդեցիկության սրբանազգիքով սարսափազդեցիկում է՝

ա. վաճառվող և (կամ) առաջարկվող սարսափազդեցիկ կառուցի կամ վնասվածքի ռիսկը, կամ՝

բ. տվյալ մատակարարի կողմից վաճառված հանապաղատաբար կամ ծառայությունը կցված բեռի կառուցի կամ վնասվածքի կամ հանապաղատաբար կամ կտրված այլ ռիսկ, նախնախնդիր եթե սարսափազգիքը է կնքնել կամ սրտատխամատության ռիսկը, եթե դրանք կտրված են հանապաղատաբար կամ կնքնել ռիսկին:

1. Ընկերությունը կամ վերատարսափազդեցիկ ընկերությունը կատարել է օգտվել միայն այն միջնորդների ծառայություններից, որոնք հաշվառված են Կենտրոնական բանկի կողմից վարվող ռեգիստրում կամ հանրախոսում են առյուծ օրենքի 88-րդ հարվածի 3-րդ մասում նշված գործունեություն իրականացնող անձինք:

2. Սարսափազդեցիկ բաժնեկցի և սարսափազդեցիկ գործակալի միջնորդների ռեգիստրում հաշվառում և հաշվառումից համարում է Կենտրոնական բանկը:

3. Կենտրոնական բանկը, առանց Ընկերության միջնորդության, սարսափազդեցիկ գործակալին հաշվառումից կատարել է համարում միայն սարսափազդեցիկ գործակալի կողմից առյուծ օրենքի և սարսափազդեցիկ գործունեությունը կատարվող այլ իրավական ակտերի սրանազգիքը խախտելու դեպքում: Գրանցումից համարում դեպքում Կենտրոնական բանկը պետք է 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում այդ մասին ծանուցի այն Ընկերություններին, որոնք գործակալն է հանրախոսում տվյալ անձը:

4. Գրանցված սարսափազդեցիկ միջնորդների ցանկը, կրանց վերաբերյալ տվյալները պետք է հրատարակվեն Կենտրոնական բանկի ինտերնետային կայքում:

1. Սարսափազդեցիկ բաժնեկցի սրտատխամատու անձինք են համարվում գործադիր տնօրենը կամ վարչության նախագահը, վարչության անդամները, գլխավոր հաշվապահը, գործադիր տնօրենի տեղակալը, ինչպես նաև սարսափազդեցիկ բաժնեկցի կամ աշխատանքային կամ այլ բաժնեկցիական իրավահարաբերությունների մեջ գտնվող բաժնեկցի գործունեություններ իրականացնող ֆիզիկական անձը:

2. Սարսափազդեցիկ գործակալի սրտատխամատու անձինք են համարվում խորհրդի այն անդամը (անդամները) և գործադիր մարմնի կամ դրան համարժեք այլ մարմնի անդամը, որոնք սրտատխամատու են սարսափազդեցիկ գործակալի գործունեությունների համար, և սարսափազդեցիկ գործակալի գործունեություններն իրականացնող ֆիզիկական անձը:

3. Սարսափազդեցիկ միջնորդի սրտատխամատու անձ կատարել է լինել այն անձը, որը՝

1) հանապաղատաբար է Կենտրոնական բանկի սահմանած մասնագիտական հանապաղատաբար կամ կատարվող անձն չափանիշներին:

2) դատարանային կատարված հանցագործությունների համար չափի օրենքով սահմանված կարգով չհարված կամ չհամարված դատախազություն:

3) դատարանով գրված չէ ֆինանսական, սարսափազդեցիկ, բանկային, հարկային, մաքսային, առևտրային, տնտեսական, իրավական օրենքներում սրտատխամատու վարելու իրավունքից:

4) հանազված չէ Առևտրի և չափի չհարված (չներված) սրտատխամատություններ:

5) անցյալում չի կատարել այնպիսի ապագա, որը Կենտրոնական բանկի համապատասխան ռեգիստրում՝ Կենտրոնական

բանկի կարծիքով) հիմք է ստվիս կասկածելու, որ սովյալ անձը, որպես սարսափազդեցիկ միջնորդի պատասխանատու անձ, չի կարող պատահաբար կատարել սարսափազդեցիկ միջնորդի գործունեության համապատասխանող և կամ կրող գործառնությունները կարող են հանգեցնել Հնկեդառնության Անանկացմանը, Ֆինանսական վիճակի վատարագանը կամ հեղինակության և գործարար հանբառի վարկաբեկմանը:

6) Բյուսական գործով ներգրառված չէ որպես կասկածյալ, մեղադրյալ կամ անբաստանյալ:

4. Սարսափազդեցիկ միջնորդի պատասխանատու անձին ներկայացրի մասնագիտական համապատասխանության և որակառնության չախանկեները, ինչպես նաև մասնագիտական համապատասխանության ստուգման և որակառնության կարգը սանանման է Կենտրոնական բանկը:

5. Մասնագիտական անվառնություն հետևանքով պատահառնակ վնասի հատուցումն սարսափելու համար սարսափազդեցիկ միջնորդը պարասառն է կնկել պատասխանատուության սարսափազդեցիկ պայմանագրի հետևյալ պայմաններով՝

1) սարսափազդեցիկ պատահառնը պետք է ներառի մասնագիտական անվառնության հետևանքով սարսափազդեցիկ միջնորդի կողմից սարսափառնին, սարսափազդեցիկ անձին կամ շահատառնի հատուցած առկակի դրամական վնասները:

2) սարսափազդեցիկ պատասխանատուության չառն ինչպես մեկ սարսափազդեցիկ պատահառնի համար, այնպես էլ անբառն պայմանագրի համար պետք է առնկազն հառնառն լինի Կենտրոնական բանկի նարնառնի իրառնական ակառնակ սանանման ճկառնառնին:

3) սարսափազդեցիկ պայմանագրով սարսափազդեցիկ պատահառն է համարվում սարսափազդեցիկ միջնորդի միջնորդառնը կնկված սարսափազդեցիկ պայմանագրի գործառնության ճկառնում միջնորդի մեղքով ստառնացած վնասը:

6. Այն միջնորդը, որն իրականացնում է առն օրենքի 3-րդ հառնակի 12-րդ կետի «գ» ենթակետի գործառնությունները, պարասառն է սարսափել Կենտրոնական բանկի նարնառնի իրառնական ակառնակ սանանման կանոնառնական և ճկառնառն կառնառնի ճկառնառն սանանմանը՝ սարսափազդեցիկ բառների և իրառնառնական անձ հանդիսացառն սարսափազդեցիկ գործակառնի դեպքում կամ Հայաստանի Հանրապետության սարսառն գործող որևէ սանառնային բանկում բացված հառնային մասառնակ սարսափել առնկազն Կենտրոնական բանկի նարնառնի իրառնական ակառնակ սանանման ճկառնառն երառնային գոմարի սարսառնային՝ Ֆիզիկական անձ սարսափազդեցիկ գործակառնի դեպքում:

7. Սառն հառնակի 5-րդ մասով սանանման դրառնները չեն սարսառնում այն սարսափազդեցիկ գործակառնների վրա, որոնց մասնագիտական անվառնության հետևանքով պատահառնակ վնասի հատուցումն սարսափելու պատասխանատուությունն ստանձնել է Հնկեդառնությունը:

8. Սարսափազդեցիկ բառների պատասխանատու անձը չի կարող միառնանակ մասառնել սարսափազդեցիկ գործակառնի ծառնառնություններ կամ հանդիսանակ սարսափազդեցիկ գործակառնի պատասխանատու անձ: Սարսափազդեցիկ գործակառնի պատասխանատու անձը չի կարող միառնանակ մասառնել սարսափազդեցիկ բառների ծառնառնություններ կամ հանդիսանակ սարսափազդեցիկ բառների պատասխանատու անձ:

Հառնակ 91.

Սարսափազդեցիկ միջնորդային գործունեության սանանմանները

Սարսափազդեցիկ միջնորդն սարսափազդեցիկ միջնորդային գործունեություն կարող է իրականացնել միայն այն սարսափազդեցիկների հետ, որոնք ունեն Հայաստանի Հանրապետության սարսառն սարսափազդեցիկ գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա (ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության սարսառն սարսափազդեցիկ գործունեության լիցենզիա չառնացած սարսափազդեցիկների հետ՝ միայն վերաառնառնառնության գծով):

Հառնակ 92.

Առնկազնի սանանմանացված հառնառնանը

1. Սարսափազդեցիկ միջնորդը պարասառն է սարսափառնի կողմից վնարված և Հնկեդառնանը պատկանող սարսափազդեցիկները, ինչպես նաև Հնկեդառնության կողմից վնարված և վերաառնառնառնային պատկանող վերաառնառնառնառնները պետք է Հայաստանի Հանրապետությունում գործող որևէ սանառնային բանկում բացված սանանմանացված հառնային հառնակին:

2. Սարսափազդեցիկ միջնորդն իրառնակ չունի օգոսգործելու առն հառնակի 1-ին մասով սանանման միջոցներն իր կողմից իրականացրի ձեռնարկատիրական գործունեության համար և կարող է սոռնկնել դրամն, բացառնառն Հնկեդառնանը պատկանող սարսափազդեցիկներն այն Հնկեդառնանը վերաբարնկելու նարնառնակ: Սառն հառնակի 1-ին մասով սանանման միջոցները չեն մոնում միջնորդի լառնային գոռնի մեռ, իսկ պարասառների (բացառնառն Հնկեդառնանների)՝ իրենց պատկանող սարսափազդեցիկներին չառնակ) արանանցները չեն բառնարառնակ այն միջոցներին:

3. Միջնորդը պարասառն է սարսափառնի կողմից ձեռն բերված սարսափազդեցիկ պայմանագրի կամ սարսափազդեցիկ վկայագրի դիմաց միջնորդին վնարված սարսափազդեցիկները վառնացել Հնկեդառնանը կամ վերաառնառնառնային պայմանագրով կամ վկայագրով նառնառնակ ժամկետում, իսկ ժամկետ նառնառնակ չլինելու դեպքում՝ ստառնակառնը երանոռնային ժամկետում:

4. Սարսափառնի կողմից սարսափազդեցիկ պայմանագրի կամ վկայագրի դիմաց սարսափազդեցիկ գործակառնի վնարված

սարձակագրավարը համարվում է Հնկերությունը վնասված՝ անկախ այն սարձակագրական գործակալի կազմից Հնկերությունը վախճանելիս լինելու համաճարմից:

5. Եթե Հնկերությունն սարձակագրական հասուցումը կատարում է միջնորդի միջոցով, ապա Հնկերության հասուցումը համարվում է կատարված, եթե սարձակադիրը, սարձակագրված անձը կամ շահառուն ստանում են այդ հասուցումը:

Հարված 93.

Սարձակադիրների ծանուցման կարգը

Սարձակագրական սրայմանագրերի միջնորդության իրականացման նկատմամբ առյն օրենքի 95-րդ և 102-րդ հարվածներով սահմանված սրահանջների վերաբերյալ տեղեկությունը միջնորդի կազմից պետք է սրամանքովի սարձակադիրներին գրավոր, սանկազն հայերենով:

Գ Լ ՈՒ Խ 18

ԱՊՍՀՈՎԱԳԻՄԱԿԱՆ ԲՈՒՔԵՐՆԵՐԸ

Հարված 94.

«Սարձակագրական բրաբեր» բառերի օգտագործումը

1. Սարձակագրական բրաբերային գործառնետություն իրականացնելու լիցենզիա ստացած առևտրային կազմակերպության ֆիրմային անվանումը պետք է ներառի «սարձակագրական բրաբեր» և (կամ) «վերաապարձակագրական բրաբեր» բառերը:

2. «Սարձակագրական բրաբեր» և (կամ) «վերաապարձակագրական բրաբեր» բառերը, դրանց ածանցյալները, հարվածված ձևերը և թարգմանությունները կրաղ են իրենց անվանման մեջ, գրավորներում կամ այլ կերպ օգտագործել միայն սարձակագրական բրաբերային գործառնետություն իրականացնելու լիցենզիա ունեցող անձինք:

3. Սարձակագրական բրաբերային կազմակերպությունն իրավունք չունի իր ֆիրմային անվանման մեջ սարձակագրական սրայմանի բառեր օգտագործելու, որոնք կրաղ են տեղիք սող թյուր ենթացության՝ սղյալ սարձակագրական բրաբերային կազմակերպության ֆինանսական վրնակի կամ իրավական կրագրավրնակի վերաբերյալ:

Հարված 95.

Սարձակագրական սրայմանագրերի կրնման միջնորդության նկատմամբ սրահանջները

1. Նախման սարձակագրության սրայմանագրերի կրնմանը կամ նախման ուժի մեջ մտած սարձակագրության սրայմանագրերում վախճանությունների կատարումը սարձակագրական բրաբերային կազմակերպությունը սրարտադիր է՝

1) հանախոյալին հայտնել իր հասցեն, հեախոտանումարը, ինտերնետային կայքի հասցեն:

2) հանախոյալին տեղեկացնել առյն օրենքի 3-րդ հարվածի 12-րդ կետով իրեն վերադրանված լրագրությունների մասին և հայտնել, որ նա հաշվառված է սարձակագրական բրաբերային ընկերությունների ռեգիստրում:

3) հանախոյալին տեղեկացնել այն Հնկերության մասին, որի կանոնադրական կաղխաղում սարձակագրական բրաբերային ընկերությունն ունի նեանակաղից մասնակցություն, ինչպես նաև այն Հնկերության կամ դուստր Հնկերության կիմնական ընկերություն մասին, որն ունի նեանակաղից մասնակցություն սարձակագրական բրաբերային կազմակերպության կաղխաղում:

4) հանախոյալին ներկայացնել Հնկերությունների կաղմից սասջարկաղ սարձակագրության սրայմանները՝ ըստ տեսակների, դասերի և ենթարտերի:

5) սասջարկել այնպես ձևակերպված սարձակագրության սրայմանագրի, որը կհանաղատաղանի հանախոյալի կաղմից սարձակագրման ենթաղաղ ողակերի բնույթին և կծածկի դրանք:

6) հանախոյալին գրավոր ներկայացնել և բանաղոր բուցաղորել սարձակագրության սրայմանագրի բողոր սրայմանները, մասնաղորաղաղ՝ սարձակագրավրնարների չաղիը, սրայմանագրի սահմանաղակրանները և այն:

7) հանախոյալին գրավոր ներկայացնել և բանաղոր բուցաղորել սարձակագրական սրատանարի սասջարման դեաղում սարձակագրական հասուցման կարգն ու սրայմանները:

8) հանախոյալին տեղեկացնել, որ վերջինս իրավունք ունի սրահանջելու սարձակագրական բրաբերային կազմակերպությունից

կրաղարակել սարձակագրության սրայմանագրի միջնորդության համար ծաղաղություն վնարի չաղիը:

9) ստուգել սարձակագրական վկայագրի բաղխանրությունը:

10) անկրաղաղաղություն դեաղում կամ սարձակաղի սրահանջող գրնատուղ Հնկերության տրնեսաղան նարնաղակների հանաղրաղաղաղությունը առյն օրենքի սրահանջներին:

11) սարձակագրության սրայմանագրի հետ կրաղված այլ խոյակրաղաղություն սրահանքել սարձակաղի:

12) կատարել Կենտրոնական բանկի նարնաղաղ իրաղական աղտերաղ սահմանված այլ սրահանջներ:

2. Սարձակագրական բրաբերային գործառնետության իրականացման համար, բուցաղաղաղամբ վերաապարձակագրության գծով միջնորդության, սարձակագրական բրաբերները չեն կրաղ ուղրակի կամ անուղրակի դրամական կամ ոչ դրամական վաղխատուցումներ ստանաղ Հնկերություններից:

Հոդված 96. Ապրանքագրական բաժնեընկերի հաշվետվությունները, հրատարակվող տեղեկատվությունը և հաշվապահական հաշվառումը

1. Ապրանքագրական բաժնեդրույին կազմակերպությունը Կենտրոնական բանկ է ներկայացնում իր գործունեության և սրատախտանառու անձանց վերաբերյալ հաշվետվություններ: Հաշվետվությունների ձևը, տեղեկատվության կտրվածքը և ներկայացման կարգն ու ժամկետները սահմանվում են Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով:

2. Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով կարգավորվում են սահմանվել ապրանքագրական բաժնեդրույին կազմակերպությունների և նրանց սրատախտանառու անձանց վերաբերյալ հրատարակման ենթակա տեղեկատվության ցանկը, ձևերը և սրաբերականությունը:

3. Ապրանքագրական բաժնեդրույին կազմակերպությունը ֆինանսական հաշվետվությունները կազմում և ներկայացնում է «Հաշվապահական հաշվառման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի համաձայն:

(96-րդ հոդվածը խմբ. 26.12.08 ՀՕ-228-Ն)

Հոդված 97. Ապրանքագրական բաժնեդրույին գործունեության լիցենզավորումը

1. Ապրանքագրական բաժնեդրույին գործունեության լիցենզիա կարգավորվում է ստանդարտ միայն սուբյեկտի կազմակերպությունը:

2. Ապրանքագրական բաժնեդրույին գործունեության լիցենզիա ստանալու համար սուբյեկտի կազմակերպությունը Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված ձևով, բովանդակությամբ ու կարգով Կենտրոնական բանկ է ներկայացնում հետևյալ վստաստաթղթերն ու տեղեկությունները՝

1) միջնորդագիր.

2) առյուծ օրենքի 90-րդ հոդվածի 5-րդ մասով սահմանված պահանջներին համապատասխանող ապրանքագրական բաժնեդրույին կազմակերպության սրատախտանառու լիցենզիայի սրատախտանառու ապրանքագրող սրայնանագիրը.

3) սուբյեկտի կազմակերպության մասնակցների մասին տեղեկատվություն.

4) սուբյեկտի կազմակերպության իրավաբան մարմնի որոշումը՝ ապրանքագրական բաժնեդրույին կազմակերպության սրատախտանառու անձինք նշանակելու մասին.

5) ապրանքագրական բաժնեդրույին կազմակերպության սրատախտանառու անձանց գործունեության մասին տեղեկանք, դրանց վավերացված ստորագրությունների նմուշները.

6) ապրանքագրական բաժնեդրույին կազմակերպության գործունեության կանոնակարգերը.

7) ապրանքագրական բաժնեդրույին գործունեության ստարտօրը Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված չափանիշներին համապատասխանելու մասին հայտարարություն.

8) ապրանքագրական բաժնեդրույին կազմակերպության կանոնադրական կապիտալում նշանակված մասնակցություն ունեցող անձանց, նրանց անհատական տվյալների և մասնակցության չափի մասին տեղեկություններ.

9) պետական սուբսիդի վերաբերյալ անբարձրագիրը.

10) Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված այլ վստաստաթղթեր:

Հոդված 98. Ապրանքագրական բաժնեդրույին գործունեության լիցենզավորման մասին որոշումը

1. Կենտրոնական բանկի խորհուրդը որոշում է ընդունում ապրանքագրական բաժնեդրույին գործունեության լիցենզիայի սրատախտանառու մասին, եթե ներկայացված վստաստաթղթերը և տեղեկությունները համապատասխանում են առյուծ օրենքին, այլ օրենքներին և իրավական ակտերին, դրանցում ներկայացված տեղեկություններն ստույգ են և արժանատի, և սակայն չեն ապրանքագրական բաժնեդրույին գործունեության լիցենզիայի սրատախտանառու՝ առյուծ օրենքով կամ Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված մեթոդներով հիմնված:

2. Կենտրոնական բանկը սրատախտանառու է ապրանքագրական բաժնեդրույին գործունեության լիցենզիա կամ մեթոդով լիցենզիայի սրատախտանառու լիցենզիայի սրատախտանառու միջնորդագրի ներկայացման պահից՝ 30-օրյա ժամկետում, որի ընթացքը Կենտրոնական բանկի որոշումով կարող է կասեցվել ոչ ավելի, քան 30 օրով՝ Կենտրոնական բանկի կողմից պահանջվող որոշակի տեղեկություններ ստանալու համար: Եթե նշված ժամկետում Կենտրոնական բանկը որոշում չի ընդունում գրանցման և լիցենզիայի սրատախտանառու մեթոդներ կամ գրանցման և լիցենզիայի վերաբերյալ, ապա լիցենզիան համարվում է սրված, իսկ կազմակերպությունը՝ գրանցված:

3. Կենտրոնական բանկը սրատախտանառու է լիցենզիայի սրատախտանառու մասին որոշումը կայացնելու պահից հնգօրյա ժամկետում լիցենզիան հանձնել ապրանքագրական բաժնեդրույին կազմակերպությանը:

4. Կենտրոնական բանկի ապրանքագրական բաժնեդրույին գործունեության լիցենզիա սրատախտանառու մասին որոշումը կայացնելուց հետո՝ հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում, ապրանքագրական միջնորդների ռեգիստրում պետք է մուտքագրվի ապրանքագրական բաժնեդրույին կազմակերպության անվանումը, գտնվելու վայրը, գործունեության իրականացման վայրը, սրատախտանառու

դեկլարացիայի անունները, Կենտրոնական բանկի նախնական իրավական ակտերում սահմանված այլ տեղեկություններ:

5. Ապահովագրական բրաբերային գործունեության լիցենզիա ստանալու պահից 10 օրվա ընթացքում ապահովագրական բրաբերային կազմակերպությունը սրբառավոր է Կենտրոնական բանկին տրամադրել առյու օրենքի 90-րդ հաբիածի 5-րդ մասում սահմանված պահանջներին համապատասխանաո՝ արտոտոխանտոտություն ապահովագրություն սրայնանագրի սրտները:

Հոբիած 99. Ապահովագրական բրաբերային գործունեության լիցենզիայի մերժման հիմքերը

Կենտրոնական բանկի խոբիածը մերժում է ապահովագրական բրաբերային գործունեության լիցենզիայի տրամադրումը, եթե՝

1) միջնաբագրի ներկայացրած առևտրային կազմակերպությունը չի բավարարում առյու օրենքում և այլ իրավական ակտերում ապահովագրական բրաբերային գործունեության համար սահմանված պահանջները:

2) միջնաբագրի ներկայացրած առևտրային կազմակերպության դեկլարացիան չեն համապատասխանում առյու օրենքում կամ Կենտրոնական բանկի նախնական իրավական ակտերում սահմանված պահանջներին:

3) միջնաբագրի ներկայացրած առևտրային կազմակերպությունը չի ներկայացրել առյու օրենքի 97-րդ հաբիածում սահմանված փաստաթղթերը, կամ ներկայացրել են կեղծ կամ թերի փաստաթղթեր, կամ ներկայացրած փաստաթղթերում պատագրվել են անարժանատիտ կամ կեղծ տվյալներ:

4) միջնաբագրի ներկայացրած առևտրային կազմակերպության կանոնադրության կամ գործունեության կանոնակարգերի դրայթները նագրիտ և բավականաչաոի հատակ չեն, ինչի արտոնտոտ կարող են փտանգրվել ապահովայիրների, ապահովագրած անձանց կամ ռատտների ռտերը:

5) միջնաբագրի ներկայացրած առևտրային կազմակերպությունը չունի Կենտրոնական բանկի նախնական իրավական ակտերում սահմանված չափանիւներին համապատասխանաո անիրաժեռ տարածք և տեխնիկական հագեցվածություն:

Հոբիած 100. Ապահովագրական բրաբերի՝ Հայտտումի Հանրապետությունում կամ օտարերկրյա պետությունում գործող մասնադրարը և ներկայացուցչությունը

Ապահովագրական բրաբերային կազմակերպությունը կարող է Հայտտումի Հանրապետությունում կամ օտարերկրյա պետությունում մասնադրարը և ներկայացուցչություններ ստեղծել և մասնադրարի միջոցում ապահովագրական բրաբերային գործունեություն իրականացնել՝ Կենտրոնական բանկի նախնական իրավական ակտերում սահմանված կարգում ստանալով Կենտրոնական բանկի թույլտվությունը:

Գ Լ ՈՒ Խ 19

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՎԱՅՆԵՐԸ

Հոբիած 101. «Ապահովագրական գործակալ» բառերի օգտագործումը

1. «Ապահովագրական գործակալ» բառերը, դրանց աժանցյալները, հղովված ձևերը և թարգմանությունները կարող են իրենց անվանման մեջ, գովազդներում կամ այլ կերպ օգտագործել միայն ապահովագրական գործակալի գործունեություն իրականացնելու իրավունք ունեցող անձինք:

2. Ապահովագրական գործակալն իրավունք չունի իր ֆիրմային անվանման մեջ ապրակորնարուչ պնայիԱի բառեր ֕գտագործելու, որոնք կարող են տեղիք սող թյուր ենթադրություն՝ տվյալ ապահովագրական գործակալի ֆինանսական վիճակի կամ իրավական կարգավիճակի վերաբերյալ:

Հոբիած 102. Ապահովագրական սրայնանագրերի կնքման միջնաբայության նկատմամբ պահանջները

1. Նախման ապահովագրության սրայնանագրի կնքումը կամ նախման ուժի մեջ մտած ապահովագրության սրայնանագրում փոփոխությունների կատարումը, ապահովագրական գործակալը սրբառավոր է՝

1) հանավայրիկն հայտնել իր հատցեն և հեատիտատեանարը:

2) հանավայրիկն հայտնել, որ ինքը գործում է որպես ապահովագրական գործակալ, համապատասխան փաստաթղթում հավատել, որ գրանցված է ապահովագրական գործակալների ռեգիստրին, ինչպես նաև տեղեկացնել ռեգիստրում կատարված գրատումներն ապահովայրի կարմից ստագելու իրավունքի մասին:

3) հանավայրիկն տեղեկացնել այն Հնկերության կամ Հնկերությունների մասին, որի (որոնց) անունից հանդես է գալիս ապահովագրական գործակալը, ապահովագրության այն դրտերը, որոնց գծում Հնկերությունը կամ Հնկերությունները սովել է (են) ապահովագրական միջնաբայություն իրականացնելու լիագրություններ:

4) հանավայրիկն ապահովագրության սրայնանագրի կնքելու առաջարկ անել:

5) համախոչընդոտ ներկայացնել ապրանքային արտադրանքի արտադրողի, մատակարարի, մատակարարվողների չափը, արտադրողի սահմանափակումները և այլն:

6) համախոչընդոտ ներկայացնել ապրանքային արտադրողի առաջատարի անվանումը, դեպքում ապրանքային հատուցման կարգն ու արտադրողները:

7) իրականացնել Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված այլ պահանջներ:

Հոդված 103.

Ապրանքային գործակալի հաշվառման հայտը

1. Ապրանքային գործակալների ռեգիստրում հաշվառվելու կամ ռեգիստրում սովորական կարգով անվանազան փոխարկվելու համար անձը կամ ապրանքային գործակալը Կենտրոնական բանկի նորմատիվ ակտերով սահմանված կարգով, ձևով և բովանդակությամբ ներկայացնում է հետևյալ փաստաթղթերն ու տեղեկությունները՝

1) իրավաբանական անձ դիմումատուի համար՝

ա. հաշվառման դիմում,

բ. իրավաբանական անձ դիմումատուի կանոնադրությունը, կանոնադրության փոփոխությունները կամ կանոնադրությունը նոր խմբագրությամբ,

գ. իրավաբանական անձ դիմումատուի ղեկավար անձանց ցանկը, որը ներառում է նաև նրանց վերաբերյալ սովորական,

դ. Հնկերառնություն կամ ապրանքային գործակալի գործառնություններ իրականացնելու արտադրողի պատճենը, որում նշված պետք է լինեն, թե առյուծ օրենքի 3-րդ հոդվածի 12-րդ կետով սահմանված որ գործառնություններն են թույլատրված ապրանքային գործակալին, և որ ապրանքային գործակալի դատարի գծով, իսկ առյուծ օրենքի 3-րդ հոդվածի 12-րդ կետի «գ» ենթակետով սահմանված գործառնության դեպքում նաև գործակալին ապրանքային գործակալների հավաքագրման և հատուցման փոխանցման իրականացման Հնկերառնության կարմից թույլատրված չափերը,

ե. ղեկավար անձանց մասնագիտական որակավորման վկայականը,

զ. առյուծ օրենքի 90-րդ հոդվածի 5-7-րդ մասերով նախատեսված պահանջների սովորական վկայությունը վկայող փաստաթղթեր,

է. ղեկավար անձանց հայտարարությունը առյուծ օրենքի 90-րդ հոդվածի 3-րդ մասով սահմանված հիմքերի բացակայության մասին,

ը. Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված այլ տեղեկատվություն:

2) անհատ ձեռնարկատեր հայտատուի համար՝

ա. հաշվառման դիմում,

բ. անհատ ձեռնարկատեր գործակալի կամ աշխատակցի կարգաբաշխություններում գտնվող ղեկավար անձանց վերաբերյալ սովորական,

գ. Հնկերառնություն կամ անհատ ձեռնարկատեր գործակալի գործառնություններ իրականացնելու արտադրողի պատճենը, որում նշված պետք է լինեն, թե առյուծ օրենքի 3-րդ հոդվածի 12-րդ կետով սահմանված որ գործառնություններն են թույլատրված ապրանքային գործակալին որ ապրանքային գործակալի դատարի գծով, իսկ 12-րդ կետի «գ» ենթակետով սահմանված գործառնության դեպքում նաև գործակալին ապրանքային գործակալների հավաքագրման և հատուցման փոխանցման իրականացման Հնկերառնության կարմից թույլատրված չափերը,

դ. անհատ ձեռնարկատեր գործակալի կամ աշխատակցի կարգաբաշխություններում գտնվող ղեկավար անձանց մասնագիտական որակավորման վկայականները,

ե. անհատ ձեռնարկատերի և անհատ ձեռնարկատեր գործակալի կամ աշխատակցի կարգաբաշխություններում գտնվող ղեկավար անձանց՝ առյուծ օրենքի 90-րդ հոդվածի 3-րդ մասով սահմանված հիմքերի բացակայության մասին հայտարարությունը,

զ. առյուծ օրենքի 90-րդ հոդվածի 5-7-րդ մասերով նախատեսված պահանջների սովորական վկայությունը վկայող փաստաթղթեր,

է. Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված այլ տեղեկատվություն:

Հոդված 104.

Ապրանքային գործակալի հաշվառման մասին որոշումը

1. Կենտրոնական բանկը որոշում է ընդունում ապրանքային գործակալին ապրանքային գործակալների ռեգիստրում հաշվառելու մասին, եթե ներկայացված փաստաթղթերը և տեղեկությունները համապատասխանում են առյուծ օրենքին, այլ օրենքներին և իրավական ակտերին, նրանցում ներկայացված տեղեկություններն ստույգ են և արժանահատուկ և սովորական չեն ապրանքային գործակալին ապրանքային գործակալների ռեգիստրում հաշվառելու մասին առյուծ օրենքով սահմանված մեղքի հիմքերը:

2. Կենտրոնական բանկը առյուծ օրենքի 103-րդ հոդվածի 1-ին մասով սահմանված տեղեկությունները և փաստաթղթերը ստանալու պահից՝ 10 աշխատակցի օրվա ընթացքում, որոշում է ընդունում ապրանքային գործակալին ապրանքային գործակալների ռեգիստրում հաշվառելու կամ հաշվառումը մերժելու մասին:

3. Կենտրոնական բանկը հաշվառման մասին որոշումը կայացնելուց հետո՝ երկու աշխատակցի օրվա ընթացքում, պետք է ապրանքային գործակալների ռեգիստրում մուտքագրի ապրանքային գործակալի անվանումը կամ անունը, գրանցման համարը, հասցեն, գործունեության իրականացման վայրը, ինչպես նաև միջնադրության համար պատասխանատու ղեկավարների

անունը և սարսափազդեցիկ գործակալի գործառնաչառները իրականացնող ֆիզիկական անձանց վերաբերյալ սվյալ ներքը:

4. Կենտրոնական բանկը սրտատար է սարսափազդեցիկ գործակալների ռեզիստորան սարսափազդեցիկ գործակալի հաշվառման մասին որոշումը կայացնելու սրտից՝ երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում, հաշվառման վկայականը հանձնել սարսափազդեցիկ գործակալին:

Հարիւծ 105.

Սարսափազդեցիկ գործակալի հաշվառման մերժման կիւնէրը

Կենտրոնական բանկը մերժում է սարսափազդեցիկ գործակալների ռեզիստորան սարսափազդեցիկ գործակալի հաշվառումը, եթէ՝

- 1) դիւնումատուն չի բաղարարում աւյն օրենքով և այլ իրավական ակտերով սարսափազդեցիկ գործառնաչառն համար սահմանված սրահանջները:
- 2) դիւնումատուի դէկլարար անձինք չեն համարարատարխանում աւյն օրենքով և Կենտրոնական բանկի նարանտով իրավական ակտերով սահմանված սրահանջներին:
- 3) դիւնումատուն չի ներկայացրել աւյն օրենքի 103-րդ հարիւծով սահմանված վաստարթերը կամ ներկայացրել են կեղծ կամ թերի վաստարթեր, կամ ներկայացրել վաստարթերում արտացոլվել են անարժանատարիտ կամ կեղծ սվյալ ներք:

Հարիւծ 106.

Սարսափազդեցիկ գործակալների ռեզիստորից գործակալին հանելը կամ ռեզիստորան գրատանների վաղիտարչառները

1. Կենտրոնական բանկն սարսափազդեցիկ գործակալին հանում է սարսափազդեցիկ գործակալների ռեզիստորից կամ վաղիտարչառներ է մոցնում սարսափազդեցիկ գործակալների ռեզիստորան սարսափազդեցիկ գործակալի վերաբերյալ տերէկատարչառն մեջ, եթէ՝

- 1) սարսափազդեցիկ գործակալը Կենտրոնական բանկին ներկայացրել է սարսափազդեցիկ գործակալների ռեզիստորից որպա գաղմ մասին դիւնում:
- 2) իրավաբանական անձ սարսափազդեցիկ գործակալը լուծարվել է, կամ անաստ ձեւնարկատեր սարսափազդեցիկ գործակալը մանացել է:
- 3) Հնկերարչան և սարսափազդեցիկ գործակալի միջև սրայնանագրի գործարարչանը որարարել է:
- 4) սարսափազդեցիկ գործակալը չումի աւյն օրենքի 90-րդ հարիւծի 5-7-րդ մատերով նախատետված սրահանջների սարկարչառնը վկայող վաստարթեր:
- 5) ի հայտ են եկել աւյն օրենքի 105-րդ հարիւծով սահմանված գործակալին սարսափազդեցիկ գործակալների ռեզիստորան հաշվառման մերժման կիւնէրը:
- 6) սարսափազդեցիկ գործակալը կամ սարսափազդեցիկ գործակալի դէկլարար իտիտեղ է աւյն օրենքի 102-րդ հարիւծով սահմանվող սարսափազդեցիկ սրայնանագրի միջնարարչան իրականացման նկատմանը ներկայացրող սրահանջները:
- 7) սարսափազդեցիկ գործակալը իտիտեղ է աւյն օրենքը կամ այլ իրավական ակտեր կամ սարսափաղիւնների, սարսափազդեցիկ անձանց կամ շահատուների իրավունքներն ու օրինական շահերը բաղարար չաղիտ սրատարանված չեն սարսափազդեցիկ գործակալի գործարարչաններից կամ անգործարարչանից սատաջացող ռիսկերից:

8) սարսափազդեցիկ գործակալը չի կատարել Կենտրոնական բանկի հանձնարարականը:

2. Հնկերարչառնը աւյն հարիւծի 1-ին մատում ձեղծ հանգամանները բացահայտելու դեպքում տերէկացնում է այդ մասին Կենտրոնական բանկին երկու աշխատանքային օրվա ընթացքում:

3. Կենտրոնական բանկը աւյն հարիւծի 1-ին մատով տերէկարչառները ստանաղմց կամ բացահայտեղմց հետա՝ 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում, որոշում է ընդունում սարսափազդեցիկ գործակալին սարսափազդեցիկ գործակալների ռեզիստորից հանելու կամ սարսափազդեցիկ գործակալի տերէկատարչառնն սարսափազդեցիկ գործակալների ռեզիստորան վաղիտելու վերաբերյալ:

4. Սարսափազդեցիկ գործակալների ռեզիստորից հանելու մասին որոշումը կայացնելու սրտից՝ ետրյա ժամկետում, Կենտրոնական բանկը սրտատար է ծանուցել դրա մասին սարսափազդեցիկ գործակալին:

Հարիւծ 107.

Սարսափազդեցիկ գործակալի Հայաստանի Հանրաղետարչառնում կամ օտարերկրյա պետարչառնում գործող մանահյաղը և ներկայացուցարչառնը

Սարսափազդեցիկ գործակալը կարող է Հայաստանի Հանրաղետարչառնում կամ օտարերկրյա պետարչառնում մանահյաղեր և ներկայացուցարչառնները ստեղծել և մանահյաղերի միջոցով սարսափազդեցիկ գործակալական գործառնաչառն իրականացնել՝ Կենտրոնական բանկի նարանտով իրավական ակտերով սահմանված կարգով ստանաղղալ Կենտրոնական բանկի թարկարչառնը:

ԱՊՈՆՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԳԱՂՏՆՎԸ

Գ Լ ՈՒ Խ 20

ԱՊՈՆՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԳԱՂՏՆՎԸ

Հարված 108.

Ապրանքագրական գաղտնիքի հրատարակումը

1. Ապրանքագրային, վերատարանվագրային, սպանվագրական միջնադարձություն իրականացնող անձին կամ Բյուրային իրավաբանական, հաշվառման, այլ խորհրդարանական կամ ներկայացուցչական ծառայություններ մատուցող կամ ստրանվագրային, վերատարանվագրային, սպանվագրական միջնադարձություն իրականացնող անձի կամ Բյուրայի համար պաշտակի աշխատանքներ կատարող անձանց և կազմակերպություններին սկսյալ ստրանվագրային, վերատարանվագրային, սպանվագրական միջնադարձություն իրականացնող անձի կամ Բյուրայի կողմից ստրանվագրական գաղտնիք կազմող տեղեկություններ հայտնելը կամ սղանադրելը, սղանադրելը, որ դա անկախաբար է սկսյալ ծառայություններ մատուցելու կամ աշխատանքներ կատարելու համար, և որ այդ անձինք և կազմակերպությունները պարտավոր են ձեռնարան մնալ առ այն օրերին 110-րդ հարվածով սահմանված գործադրություններից կամ անգործություններից՝ ստրանվագրական գաղտնիքի հրատարակում չի համարվում:

2. Ապրանքագրային, վերատարանվագրային, սպանվագրական միջնադարձություն իրականացնող անձի, Բյուրայի և (կամ) նրա ղեկավարի կողմից թույլ սղանադրելի կամ այլ իրավական ակտերի պահանջների խախտումների և դրանց համար Կենտրոնական բանկի կողմից ստրանվագրային, վերատարանվագրային, սպանվագրական միջնադարձություն իրականացնող անձի և (կամ) նրա ղեկավարի նկատմամբ կիրառված պատժամիջոցների մասին պաշտակների՝ Կենտրոնական բանկի կամ խախտում թույլ սղանադրելի կողմից հրատարակումն ստրանվագրական գաղտնիքի սպորիների հրատարակում չի համարվում: Պատժամիջոցների մասին պաշտակները հրատարակելիս պարզվում է նեղ խախտում թույլ սղանադրելի համակարգների անունները կամ անվանումները:

2.1. Ապրանքագրական գաղտնիքի սպորիների հրատարակում չի համարվում Բյուրայի կողմից Բյուրայի ինտերնետային կայքում «Ախտարանադրային միջոցների օգտագործումից բխող պատժամիջոցներից պարտավոր ստրանվագրական մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով նախատեսված տեղեկատվության հրատարակումը:

3. Առ այն գլխի խնամող երազող անձ են համարվում բոլոր այլ անձինք, բացի Կենտրոնական բանկից, սկսյալ ստրանվագրային, վերատարանվագրային, վարկային բյուրայից, ստրանվագրական միջնադարձություն իրականացնող անձից և իր համակարգից, ինչպես նաև Բյուրայից:

(108-րդ հարվածը լրաց. 22.10.08 ՀՕ-193-Ն, 18.05.10 ՀՕ-64-Ն)

Հարված 109.

Ապրանքագրական գաղտնիքի հրատարակման պարզումը

1. Ապրանքագրական գաղտնիք կազմող տեղեկությունների հրատարակումն այն անձի, կազմակերպության, պետական մարմնի կամ պաշտոնատար անձի կողմից, որին այդ տեղեկությունները վստահված են եղել, հայտնի են դարձել նրա ծառայության կամ աշխատանքի կատարմանը կամ սղանադրել են առ այն օրերին տահանված կարգով՝ պարզվում է:

2. Առ այն հարվածը չի սարածվում ՀՆԿերության համակարգի վրա՝ միայն իրեն վերաբերող տեղեկությունների հրատարակման մասով:

3. Որպակի համակարգի վերաբերյալ ստրանվագրական գաղտնիք կազմող տեղեկությունները կարող են հրատարակվել սկսյալ համակարգի գրավոր կամ քառատարանում սղանադրելու թույլտվությամբ: Համակարգի թույլտվությամբ կարող են հրատարակվել միայն սկսյալ համակարգի վերաբերյալ տեղեկությունները՝ առ այն օրերին 117-րդ հարվածին համապատասխան:

Հարված 110.

Ապրանքագրական գաղտնիքի պահպանումը

1. Ապրանքագրային, վերատարանվագրային, սպանվագրական միջնադարձություն իրականացնող անձը և Բյուրան պետք է երաշխավորեն ստրանվագրական գաղտնիք կազմող տեղեկությունների պահպանումը:

2. Ապրանքագրային, վերատարանվագրային, սպանվագրական միջնադարձություն իրականացնող անձի և Բյուրայի ղեկավարներին, ծառայողներին, նախկինում ղեկավար կամ ծառայող համակարգող անձանց, ինչպես նաև այն անձանց ու կազմակերպություններին, որոնք ստրանվագրային, վերատարանվագրային, սպանվագրական միջնադարձություն իրականացնող անձին և Բյուրային ծառայություններ (աշխատանքներ) են մատուցում կամ մատուցել են նախկինում, պարզվում է ծառայության կամ աշխատանքի կատարմանը իրենց վստահված կամ հայտնի դարձած ստրանվագրական գաղտնիք կազմող տեղեկությունները հրատարակելը, ինչպես նաև իր անձնական կամ երազող անձանց շահերից ելնելով դրանք օգտագործելը, երազող անձանց կողմից այդպիսի օգտագործման հնարավորություն ուղղակի կամ անուղղակի ընձեռելը, այն է՝ թույլատրելը, չխոչընդոտելը կամ նման տեղեկությունների պահպանման կարգի խախտման հետևանքով այն հնարավոր դարձնելը:

3. Ապրանախցադրերը, վերաապրանախցադրերը, սարանախցադրական միջնորդություն իրականացնող անձինք և Բյուրան սրահատվոր են տեխնիկական սցեյնայի միջոցներ ձեռնարկել և կարգավերայական սցեյնայի կոնսուլտեր ստանալու, որոնք անհրաժեշտ են սարանախցադրական գաղտնիք կարգող տեղեկությունները պատճառ սրահարկելու համար:

4. Ապրանախցադր, վերաապրանախցադր, սարանախցադրական միջնորդություն իրականացնող անձը և Բյուրան կարող են դատարանում կրտսարակել սարանախցադրական գաղտնիք կարգող տեղեկությունները համախոսողի վերաբերյալ՝ իր իրավունքներն ու օրինական շահերը պաշտպանելու անհրաժեշտության դեպքում և ստանաններում, եթե վերը ծագել է սարանախցադրի, վերաապրանախցադրի, սարանախցադրական միջնորդություն իրականացնող անձի, Բյուրայի և տվյալ համախոսողի միջև: Նման դեպքերում սարանախցադրի, վերաապրանախցադրի, սարանախցադրական միջնորդություն իրականացնող անձի, Բյուրայի կամ համախոսողի միջնորդությամբ դատական նիստը կարող է լինել դրնիվալ:

(110-րդ հարվածը լրաց. 18.05.10 ՀՕ-64-Ն)

Հարված 111.

Ապրանախցադրական գաղտնիքի սրահապահումը

1. Ապրանախցադրական գաղտնիք կարգող տեղեկությունների սրահապահումը՝ միայն առյժն օրենքով ստանանված դեպքերում և հիմնվելով պետական մարմիններին, պաշտոնատար անձանց ու ֆարմացիներին այդ տեղեկությունները բանավոր կամ գրավոր ձևով հարցրելն է:

2. Այն անձինք կամ կարգավերայությունները, բացառությամբ սարանախցադրի, վերաապրանախցադրի, սարանախցադրական միջնորդություն իրականացնող անձի, Բյուրայի, որոնց սարանախցադրական գաղտնիք կարգող տեղեկությունները վստահված են եղել կամ հայտնի են դարձել դրանց ծառայության կամ աշխատանքի կտրվածությունը, իրավունք չունեն այդ տեղեկությունները սրահապահելու: Ներդրումական բանկին իրավունք չունի պետական մարմիններին, պաշտոնատար անձանց ու ֆարմացիներին կամ որևէ այլ անձի սրահապահելու սարանախցադրների, վերաապրանախցադրների, սարանախցադրական միջնորդություն իրականացնող անձանց և Բյուրայի վերահսկողության կտրվածությամբ վերջիններս համախոսողների (Բյուրայի անբանների համախոսողների) վերաբերյալ իրեն հայտնի դարձած սարանախցադրական գաղտնիք կարգող տեղեկությունները, բացառությամբ օրենքով ստանանված դեպքերի:

(111-րդ հարվածը լրաց. 18.05.10 ՀՕ-64-Ն)

Հարված 112.

Ապրանախցադրական գաղտնիքի սրահապահումը բրետական հետապահում իրականացնող մարմիններին

1. Ապրանախցադր, վերաապրանախցադր, սարանախցադրական միջնորդություն իրականացնող անձն և Բյուրան, սարանախցադրական գաղտնիք կարգող տեղեկությունները բրետական հետապահում իրականացնող մարմիններին առյժն օրենքին համապատասխան սրահապահում են միայն դատարանի որոշման հիման վրա՝ Հայաստանի Հանրապետության բրետական դատախազության օրենսգրքին համապատասխան:

2. Ապրանախցադր, վերաապրանախցադր, սարանախցադրական միջնորդություն իրականացնող անձը և Բյուրան սրահատվոր են դատարանի որոշման ստանալուց հետո՝ երկու աշխատանքային օրվա ընթացքում, բրետական հետապահում իրականացնող մարմնին կամ նրա կողմից լրագրված անձին սրահապահել տվյալ որոշմամբ պահանջվող տեղեկությունները և վստահությունները՝ վստի և վստիվող մատան գործադիր մարմնի ղեկավարի կամ նրան վստիարինող անձի կողմից ստորագրված ծրագրում: Ապրանախցադրին, վերաապրանախցադրին, սարանախցադրական միջնորդություն իրականացնող անձին և Բյուրային արգելվում է իր համախոսողներին (Բյուրայի դեպքում՝ իր անբանների համախոսողներին) տեղեկացնել նրանց մասին սարանախցադրական գաղտնիք կարգող տեղեկությունները բրետական հետապահում իրականացնող մարմիններին սրահապահելու վստի մասին:

3. Ապրանախցադրի, վերաապրանախցադրի, սարանախցադրական միջնորդություն իրականացնող անձի և Բյուրայի ղեկավարը կամ ծառայողը չի կարող հարցաբննվել համախոսողի վերաբերյալ սարանախցադրական գաղտնիք կարգող տեղեկությունները վերաբերյալ, բացառությամբ առյժն հարվածում և առյժն օրենքի 113-րդ, 114-րդ և 119-րդ հարվածներով ստանանված դեպքերի ու կարգի:

(112-րդ հարվածը լրաց. 18.05.10 ՀՕ-64-Ն, վրա. 19.03.12 ՀՕ-69-Ն)

Հարված 113.

Ապրանախցադրական գաղտնիքի սրահապահումը դատարանին

1. Ապրանախցադր, վերաապրանախցադր, սարանախցադրական միջնորդություն իրականացնող անձը ֆարմացիական և բրետական գործերի կողմ հանդիսացող իր համախոսողների և Բյուրան՝ իր անբանների համախոսողների վերաբերյալ սարանախցադրական գաղտնիք կարգող տեղեկությունները առյժն օրենքին համապատասխան սրահապահում են միայն դատարանի՝ Հայաստանի Հանրապետության ֆարմացիական դատախազության կամ բրետական դատախազության օրենսգրքով նստատեղիված կարգով ընդունված որոշման հիման վրա:

2. Ապրանախցադր, վերաապրանախցադր, սարանախցադրական միջնորդություն իրականացնող անձը և Բյուրան սրահատվոր են դատարանի որոշումը, վրա կամ դատախազին ստանալու սրահից՝ երկու աշխատանքային օրվա ընթացքում, դատարանին կամ դատարանի լրագրած անձին սրահապահել տվյալ որոշմամբ, վրա կամ դատախազի պահանջվող տեղեկությունները և

վաստաբաշխելը՝ վաճառելի և վաճառելի մատան գործառնի մարմնի ղեկավարի կամ նրան վաճառելու անձի կողմից ստորագրված ծրագրում: Այդ ընդացումն ստանալուց հետո, վերատարածվող, ստանալուց հետո, ստանալուց հետո միջնորդություն կրակահանգում անձը և հյուսիսն ձեռնարկում են անհրաժեշտ միջոցներ Հայաստանի Հանրապետության ֆալսեֆալսիան դատախազության օրենսգրքով նախատեսված կարգով ընդունված դատարանի որոշումը կամ վճիռն ստանալու և ստանալուց հետո գաղտնի կարգով տեղեկությունները ստանալու բանկի պատասխանատվության մասին իր համախոսելի տեղեկացնելու համար:

Ապահովագրողին, վերատարածվող, ստանալուց հետո միջնորդություն կրակահանգում անձին պահել վրան է իր համախոսելի և հյուսիսն՝ իր անդամների համախոսելի, տեղեկացնել Հայաստանի Հանրապետության բնական դատախազության օրենսգրքով նախատեսված կարգով ընդունված դատարանի որոշումն կամ դատախազի ստանալու և նրա մասին ստանալուց հետո գաղտնի կարգով տեղեկությունները դատարանի կամ դատարանի լիազորած անձին ստանալու վաստաբաշխելու վերաբերյալ:

(113-րդ հոդվածը լրաց. 18.05.10 ՀՕ-64-Ն, վավ. 19.03.12 ՀՕ-69-Ն)

Հոդված 114. Ապահովագրական գաղտնիքի ստանալու համախոսելի իրավանջություններին

1. Ապահովագրողը, վերատարածվող, ստանալուց հետո միջնորդություն կրակահանգում անձը համախոսելի և հյուսիսն՝ իր անդամների համախոսելի վերաբերյալ ստանալուց հետո գաղտնի կարգով տեղեկությունները առն օրենքին համարադատված ստանալու և ստանալու համախոսելի (իրավանջություններին), եթե վերջիններս կամ նրանց ներկայացուցիչները ստանալու անձանց ժառանգության (իրավանջություններին) կրակահանգում կրակահանգում բախարս վաստաբաշխել են ներկայացրել:

2. Ապահովագրողը, վերատարածվող, ստանալուց հետո միջնորդություն կրակահանգում անձը կամ հյուսիսն ստանալու և ժառանգության (իրավանջություններին) կրակահանգում կրակահանգում բախարս վաստաբաշխել ստանալու պահին՝ հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում, տեղեկացնել դիմող անձանց կամ կարգավերաբաշխողներին ներկայացված վաստաբաշխելի անհրաժեշտության մասին՝ նշելով ստանալու անհրաժեշտ վաստաբաշխելի ցանկը, իսկ դրանց բախարսության դեպքում ստանալու աշխատանքային օրվա ընթացքում նրանց հարցախոսել համախոսելի վերաբերյալ ստանալուց հետո, վերատարածվող, ստանալուց հետո միջնորդություն կրակահանգում անձի կամ հյուսիսն մտ լալած ստանալու տեղեկությունները և ստանալու բախարս վաստաբաշխելու:

3. Ապահովագրողին, վերատարածվող, ստանալուց հետո միջնորդություն կրակահանգում անձի կամ հյուսիսն կողմից առն հոդվածին համարադատված տեղեկությունները հարցախոսելու և վաստաբաշխելու ներկայացնելու մեթոդը կամ ստանալու ժամկետներում չներկայացնել կարող է բախարսվել դատարան: Մեթոդն կամ առն օրենքով ստանալու ժամկետներում տեղեկությունները չհարցախոսելու և վաստաբաշխելու չներկայացնելու հետևանքով դիմող անձանց կամ կարգավերաբաշխողներին պատահալված վնասը կերակրա է հատուցման օրենքով ստանալու կարգով, եթե մեթոդը եղել է անհիմն, կամ ժամկետները խախտվել են ստանալուց հետո, վերատարածվող, ստանալուց հետո միջնորդություն կրակահանգում անձի կամ հյուսիսն մեղավ:

(114-րդ հոդվածը լրաց. 18.05.10 ՀՕ-64-Ն)

Հոդված 115. Ապահովագրական գաղտնիքի ստանալու հարկային մարմիններին

Ապահովագրողը, վերատարածվող, ստանալուց հետո միջնորդություն կրակահանգում անձն իր համախոսելի և հյուսիսն իր անդամների համախոսելի վերաբերյալ ստանալուց հետո գաղտնի կարգով տեղեկությունները, առն օրենքին համարադատված, ստանալու և Հայաստանի Հանրապետության հարկային մարմիններին միացնելու դատարանի՝ Հայաստանի Հանրապետության ֆալսեֆալսիան դատախազության կամ բնական դատախազության օրենսգրքով նախատեսված կարգով ընդունված որոշումն հիման վրա:

(115-րդ հոդվածը լրաց. 18.05.10 ՀՕ-64-Ն)

Հոդված 116. Փողերի լվացման և անաբեկչության ֆինանսադիման դեմ պայքարի շրջանակներում ստանալուց հետո գաղտնիքի ստանալու

«Փողերի լվացման և անաբեկչության ֆինանսադիման դեմ պայքարի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով ստանալուց հետո տեղեկատվությունը Կենտրոնական բանկի կողմից վերաբեկչելու պայքարում եթե պարզվում է, որ տեղի է առնել ստանալուց հետո ստանալուց հետո կրակահանգում օրինակահանգում կամ անաբեկչության ֆինանսադիման դեմ կամ վարծ, Կենտրոնական բանկն ուղղակիորեն հարցախոսել է ներկայացնում բնական հետապնդում կրակահանգում համարադատված մարմին:

(116-րդ հոդվածը վավ. 26.05.08 ՀՕ-89-Ն)

Հոդված 117. Ապահովագրական գաղտնիքի շրջանառությունը ստանալուց հետո, վերատարածվող, ստանալուց հետո միջնորդություն, բյուրոյի և Կենտրոնական բանկի միջև

(Վերահաստատվող լրաց. 18.05.10 ՀՕ-64-Ն)

1. Ապրանքագրողները, վերատարանվագողները, ապրանքագրական միջնորդություն իրականացնող անձինք և Բյուրան իրենց գործունեության անվտանգությունն ու խտրախտությունները հավանականության նվազեցումն ապահովելու նպատակով կարող են միմյանց հետ վախճանակել կամ միմյանց սրտանայելի իրենց համախառնների (Բյուրան իր անդամների համախառնների) մասին տեղեկություններ, թեկուզ դրանք ապրանքագրական գաղտնիք կարգին:

2. Կենտրոնական բանկին իրավունք ունի ապրանքագրողների, վերատարանվագողների, ապրանքագրական միջնորդություն իրականացնող անձանց և Բյուրայի վերահսկողության ընթացքում ստանալու և ծանոթանալու վերջիններիս համախառնների (Բյուրայի անդամների համախառնների) վերաբերյալ տեղեկություններին, թեկուզ դրանք ապրանքագրական գաղտնիք կարգին:

3. Կենտրոնական բանկին նպատակով իրավական ակտերով սահմանված կարգով և սրայնաներով Կենտրոնական բանկում կարող է ստեղծվել ապրանքագրողների, վերատարանվագողների, ապրանքագրական միջնորդություն իրականացնող անձանց համախառնների տեղեկատվական համակարգ, որին սրբատար մասնակցում են Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող բոլոր ապրանքագրողները, վերատարանվագողները, ապրանքագրական միջնորդություն իրականացնող անձինք:

(117-րդ հարվածը լրաց. 18.05.10 ՀՕ-64-Ն)

Հոդված 118. Ապրանքագրական գաղտնիքի սրտանայան էներալ տեղեկությունների սահմանները

1. Ապրանքագրողը, վերատարանվագողը, ապրանքագրական միջնորդություն իրականացնող անձն և Բյուրան ապրանքագրական գաղտնիք կարգով տեղեկությունները, առ այն օրենքի 112-115-րդ հոդվածներին համապատասխան, սրտանայում են միայն իրենց համախառնի, իսկ Բյուրան՝ իր անդամների համախառնների վերաբերյալ: Ընդ որում, եթե համախառնների՝ ապրանքագրողի, վերատարանվագողի, ապրանքագրական միջնորդություն իրականացնող անձի կամ Բյուրայի մաս արևմտյան վաստադրություն նշված են այլ անձանց կամ կարգակերպությունների անուններ կամ անվանումներ, գործարքի (գործառնության) սրայնաներ և նման այլ տեղեկություններ, դրանք առ այն հարվածի խնաստով հանդիսանում են համախառնի վերաբերյալ տեղեկություններ:

2. Ապրանքագրողը, վերատարանվագողը, ապրանքագրական միջնորդություն իրականացնող անձն և Բյուրան իրավունք չունեն իրենց համախառնի, իսկ Բյուրան՝ իր անդամների համախառնների վերաբերյալ առ այն օրենքով սահմանված կարգով տեղեկություններ սրտանայելիս վերջինիս կնքած սրայնանագրերի կամ այլ գործարքների (գործառնությունների) կարգ հանվառցող անձանց և կարգակերպությունների վերաբերյալ տեղեկություններ սրտանայելու, եթե դրանք չեն սրտանջվել առ այն օրենքով սահմանված կարգով:

(118-րդ հարվածը լրաց. 18.05.10 ՀՕ-64-Ն)

Հոդված 119. Ապրանքագրական գաղտնիքի սրտանայան արտանջի մերժումը

Ապրանքագրողը, վերատարանվագողը, ապրանքագրական միջնորդություն իրականացնող անձը և Բյուրան սրտատար են մերժել ապրանքագրական գաղտնիք կարգով տեղեկությունների սրտանայումը, եթե սրտանջը չի համապատասխանում առ այն օրենքի պայմաններին:

(119-րդ հարվածը լրաց. 18.05.10 ՀՕ-64-Ն)

Հոդված 120. Հանցագործության մասին հայտնելու սրտատկանությունը

1. Ապրանքագրողների, վերատարանվագողների, ապրանքագրական միջնորդություն իրականացնող անձանց և Բյուրայի դեկլարացիաները սրտատար են Բյուրանի հետապնդում իրականացնող մարմնին հայտնել իրենց հաստատուպես հայտնի նախադատարտար ծանր կամ սահմանապես ծանր հանցագործությունների մասին: Ընդ որում, ապրանքագրական գաղտնիք կարգով տեղեկությունները և վաստադրությունները Բյուրանի հետապնդում իրականացնող մարմնին սրտանայում են առ այն օրենքի 112-րդ և 113-րդ հոդվածներին համապատասխան: Ապրանքագրողների, վերատարանվագողների, ապրանքագրական միջնորդություն իրականացնող անձանց առնչությամբ սրտատար են իրենց հաստատուպես հայտնի նախադատարտար կամ սրտեն իսկ կատարված հանցագործության վերաբերյալ նման տեղեկությունների մասին գրառվող հայտնել ապրանքագրողների, վերատարանվագողների, ապրանքագրական միջնորդություն իրականացնող անձանց դեկլարացիաներին կամ նրանցից թեկուզ մեկին:

2. Առ այն օրենքի սրտեն պայմար չի կարող մեկնաբանվել որպես հանցագործության հետքերը և հանցարքի համապատասխան ձեռք բերված միջոցները սրտատարելու կամ հանցագործության մասին չհայտնելու մեջ մեղավոր անձանց Հայաստանի Հանրապետության Բյուրանի օրենսգրքով սահմանված արտատարտարությունից ազատույ:

(120-րդ հարվածը լրաց. 18.05.10 ՀՕ-64-Ն)

Հոդված 121. Առ այն օրենքի սրտանջների խախտումը ապրանքագրական գաղտնիք կարգով տեղեկություններ սրտանայելու համար արտատարտարությունը

Սույն օրենքի 109-113-րդ և 118-րդ հոդվածների սահմանում ներկայացված խախտող անձինք և կազմակերպությունները սրբաթափելու են հաստատված խախտման հետևանքում սարսափազդեցիկ, վերապահականակող, սարսափազդեցիկ միջնորդություն կրթականացնող անձի համախառն արտահանված վնասները՝ օրենքով սահմանված կարգով: Սույն հոդվածով նախատեսված խախտումներն առաջացնում են օրենքով սահմանված արտասովորականություն:

Հոդված 122. Սարսափազդեցիկ միջնորդություն կրթականացնող համախառնների շահերի պաշտպանությունը և գաղտնիությունն ապահովելու

1. Մինչև սարսափազդեցիկ սրբանազդի մեծ մեծ մասնակցի սարսափազդեցիկ միջնորդական միջնորդական սրբաթափելու է սրբազել սարսափազդեցիկ կամ նրա լիազորված անձի ինքնազդեցիկ՝ «Փողերի վաճառում և անաբեկչություն ֆինանսատիրանս դեմ սրբաթափելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով: Եթե սարսափազդեցիկ միջնորդական բացառապես է սարսափազդեցիկ կամ նրա լիազորված անձի ինքնազդեցիկ նախաձեռն սարսափազդեցիկ սրբանազդի կենտրոն, սրբա նա կարող է սահմանված լրացուցիչ տեղեկություններ: Սարսափազդեցիկ միջնորդական կրթական ունի կրթատես մարմիններից ստանալու սարսափազդեցիկ կամ նրա լիազորված անձի անհատական տվյալները:

2. Սարսափազդեցիկ միջնորդական սարսափազդեցիկ միջնորդական գործունեություն կրթականացնող կրթական չունի սահման սարսափազդեցիկ, սարսափազդեցիկ անձի, շահատեսի կամ նրանց լիազոր ներկայացուցչի համաձայնության օգտագործելու նրանց մասին տեղեկությունները, բացառապես օրենքով սահմանված դեպքերի: Պայմանագրային հարաբերությունների դարձումն դեպքում անհատական տվյալների մասին տեղեկությունների օգտագործումը, սահման վերջ նշված անձանց համաձայնության, սրբազելում է, բացառապես օրենքով սահմանված դեպքերի:

3. Սարսափազդեցիկ միջնորդական դեկադաները, աշխատակիցները, ինչպես նաև սարսափազդեցիկ միջնորդական անհանգիստ հանդես գալու լիազորությունն ունեցող անձինք իրենց գործունեության ընթացքում և գործունեության դարձումն դեպքում սրբաթափելու են սույն օրենքով և այլ կրթական ակտերով սահմանված կարգով սարսափազդեցիկ սարսափազդեցիկ միջնորդական գործունեության ընթացքում սարսափազդեցիկ, սարսափազդեցիկ անձանց, շահատեսների և սարսափազդեցիկ, վերապահականակող սարսափազդեցիկ ընկերությունների և Բյուրայի վերաբերյալ հայտնի դարձած տեղեկությունների գաղտնիությունը, ներառյալ՝ սահմանային գաղտնի կազմող տեղեկությունները: Միջնորդական կարող են իրենց գործունեության ընթացքում սարսափազդեցիկ, սարսափազդեցիկ անձանց, շահատեսների կամ նրանց ներկայացուցիչների մասին հայտնի դարձած տեղեկությունները կրթապատվել միայն սույն օրենքով և այլ կրթական ակտերով սահմանված դեպքերում:

(122-րդ հոդվածը վավ 26.05.08 ՀՕ-89-Ն, լրաց 18.05.10 ՀՕ-64-Ն)

Բ Ա Ճ Ի Ն 7

ԱՊՍՏՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՊՈՐՏՖԵԼԻ ՓՈՒՍՆՑՈՒՄԸ

Գ Լ ՈՒ Խ 21

ԱՊՍՏՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՊՈՐՏՖԵԼԻ ՓՈՒՍՆՑՈՒՄԸ

Հոդված 123.

Սարսափազդեցիկ սրբաթափելի վախճանում սրբանազդերը

1. Հայաստանի Հանրապետության սարսափազդեցիկ գործող Հնկերությունները (վախճանող Հնկերություն) կարող են Հայաստանի Հանրապետության սարսափազդեցիկ գործող այլ Հնկերությունը (ստանձնող Հնկերություն) վախճանող իրենց սրբաթափող սարսափազդեցիկ սրբաթափելը: ԱՊՍ-ի վերաբերյալ սրբաթափելը կարող է վախճանող միայն «Այստեղանապարտային միջնորդական օգտագործումից բխող արտասովորականության սրբաթափող սարսափազդեցիկ մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի համաձայն ԱՊՍ, կրթականացնող կրթական ունեցող սարսափազդեցիկ ընկերությունը:

2. Սարսափազդեցիկ սրբաթափելի վախճանում կրթականացնող է սահման սարսափազդեցիկ համաձայնության:

3. Սարսափազդեցիկ կարող են լուծել իրենց սրբանազդերը՝ օրենքով սահմանված կարգով ետ ստանալով սրբանազդի ջլրացած ժամկետի սարսափազդեցիկ, եթե չեն համաձայնվում վախճանում:

4. Սարսափազդեցիկ սրբաթափելը կարող է վախճանող բացառապես Կենտրոնական բանկի նախնական թույլտվությամբ, որը սրբաթափելու է սույն օրենքով և Կենտրոնական բանկի նախնական կրթական ակտերով սահմանված կարգով:

(123-րդ հոդվածը լրաց 18.05.10 ՀՕ-64-Ն)

Հոդված 124.

Սարսափազդեցիկ սրբաթափելի վախճանում սրբանազդերը

1. Ապրանախցազրկան սրբափեղի վախճանցման համար վախճանցող և ստանձնող Հնկերաբյուրոնները կնքում են ապրանախցազրկան սրբափեղի վախճանցման պայմանագիր, որը ստանձնում է կողմերի իրավունքներն ու սրբառականությունները:

2. Պայմանագիրը չի կարող սրբառանակել այնպիսի դրաժներ, որոնք խախտում կամ կարող են խախտել ապրանախցազրկան, ապրանախցազրկան անձանց կամ շահատուների իրավունքներն ու օրինական շահերը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ վախճանցող Հնկերաբյուրոնը գտնվում է ժամանակավոր արմինխտարացիայի կառավարման ներքո:

3. Մինչև պայմանագրի կնքումն այն պետք է հաստատվի վախճանցող և ստանձնող Հնկերաբյուրոնների խորհուրդների կողմից: Եթե վախճանցող Հնկերաբյուրոնը գտնվում է ժամանակավոր արմինխտարացիայի կառավարման ներքո կամ լուծարման գործընթացում, ապա վախճանցման պայմանագիրը ստորագրում է արմինխտարացիայի ղեկավարը կամ լուծարային կառավարիչը կամ լուծարային հանձնաժողովի նախագահը:

4. Ապրանախցազրկան սրբափեղի վախճանցման պայմանագրին ուժի մեջ է մտնում վախճանցման պայմանագրում նշված ժամկետում, բայց ոչ շուտ, քան Կենտրոնական բանկի կողմից սրբափեղի վախճանցման թույլտվություն ստանալու օրվանից:

5. Ապրանախցազրկան սրբափեղի վախճանցումը պետք է իրականացվի ապրանախցազրկան սրբափեղի վախճանցման պայմանագրում նշված ժամկետում, բայց ոչ ուշ, քան պայմանագրի ուժի մեջ մտնելու պահից՝ 90 օրվա ընթացքում:

6. Ստանձնող Հնկերաբյուրոնն ապրանախցազրկան սրբափեղի վախճանցի վախճանցման գործընթացի ավարտից հետո՝ 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում, ապրանախցազրկան սրբափեղը վախճանցող և ստանձնող Հնկերաբյուրոնների լիազորված անձանց ստորագրություններով վավերացված հանձնման-ընդունման ակտը ներկայացնում է Կենտրոնական բանկ:

7. Ապրանախցազրկան սրբափեղի վախճանցման պայմանագրի ուժի մեջ մտնելու պահից ստանձնող Հնկերաբյուրոնը դառնում է վախճանցված ապրանախցազրկան պայմանագրերի կազմի՝ ապրանախցազրկան կազմավիճակով և կրում է ապրանախցազրկան օրենքով և պայմանագրով նախատեսված բոլոր սրբառականությունները:

(124-րդ հարիժը վախ. 19.03.12 ՀՕ-69-Ն)

Հարված 125.

Ապրանախցազրկան սրբափեղի վախճանցման թույլտվության ստանալու հարցը

1. Ապրանախցազրկան սրբափեղի վախճանցման թույլտվություն ստանալու համար վախճանցող և ստանձնող Հնկերաբյուրոնները Կենտրոնական բանկի նախնախնդիր իրավական ակտերով սահմանված ձևով և բովանդակությամբ Կենտրոնական բանկ համատեղ ներկայացնում են հետևյալ վստաստարթերն ու տեղեկությունները՝

- 1) ապրանախցազրկան սրբափեղի վախճանցման թույլտվություն ստանալու դիմումը.
- 2) ապրանախցազրկան սրբափեղի վախճանցման կնքված պայմանագիրը.
- 3) ստանձնի դատերով կամ եղծարարությամբ վախճանցվող ապրանախցազրկան պայմանագրերի ցանկը.
- 4) վախճանցվող սրբափեղի գծով ձևավորված պահեստների տեսակները և դրանց հետ կապված հաշվարկները.
- 5) ստանձնող Հնկերաբյուրոն և վախճանցող Հնկերաբյուրոն՝ առյու օրենքով սահմանված հիմնական սնունդային նպաստավորների հաշվարկը.

6) սրբափեղի վախճանցման պայմանագրով ստանձնող և վախճանցող Հնկերաբյուրոնների գործարար ծրագրում կատարված վավերացումները.

7) Կենտրոնական բանկի նախնախնդիր իրավական ակտով սահմանված այլ տեղեկություններ:

2. Ապրանախցազրկան սրբափեղի վախճանցման թույլտվություն ստանալու հարցը սահմանվում է Կենտրոնական բանկի նախնախնդիր իրավական ակտերով:

Հարված 126.

Ապրանախցազրկան սրբափեղի վախճանցման թույլտվության ստացման հայտի բավարարումը կամ մերժումը

1. Կենտրոնական բանկն ապրանախցազրկան սրբափեղի վախճանցման դիմումը բավարարում կամ մերժում է դիմումը ներկայացնելու պահից՝ 60-օրյա ժամկետում:

2. Կենտրոնական բանկը մերժում է ապրանախցազրկան սրբափեղի վախճանցման դիմումը, եթե՝

1) առյու օրենքի 125-րդ հարիժի 1-ին մասով սահմանված վստաստարթերը կամ տեղեկությունները չեն համարադասարկվում առյու օրենքով կամ Կենտրոնական բանկի նախնախնդիր իրավական ակտերով սահմանված պահանջներին, կամ այդ վստաստարթերում ներկայացվել են կեղծ, թեղի կամ անարժանատի տեղեկություններ.

2) ապրանախցազրկան սրբափեղի վախճանցումը Կենտրոնական բանկի հիմնադրված կարծիքով վստահում կամ կարող է վստահել ապրանախցազրկան անձանց կամ շահատուների իրավունքները կամ օրինական շահերը.

3) ապրանախցազրկան սրբափեղի վախճանցումը Կենտրոնական բանկի հիմնադրված կարծիքով կարող է հանգեցնել վախճանցող կամ ստանձնող Հնկերաբյուրոն ֆինանսական վիճակի վստաստարթումը.

4) Կենտրոնական բանկի հիմնադրված կարծիքով ապրանախցազրկան սրբափեղի վախճանցման դեպքում ստանձնող

Ընկերությունը չի բավարարի առյև օրենքով կամ Կենտրոնական բանկի նախատվով իրավական ակտերով սահմանված սրահանջները:

4.1) ստանձնող Ընկերությունն սարսափագրական պայտֆելում ընդգրկված որևէ սարսափագրության դատով (ձևով) սարսափագրություն իրականացնելու իրավունք չունի:

5) սարսափագրական պայտֆելի վախանցումը Կենտրոնական բանկի հիմնադրված կարծիքով կարող է հանգեցնել սնունտական մրցակցության սահմանափակմանը:

3. Կենտրոնական բանկն սարսափագրական պայտֆելի վախանցման դիմումը բավարարելու կամ մերժելու մասին որոշումը կայացնելու պահից՝ հնգօրյա ժամկետում, սարսափար է իր որոշման մասին ծանուցել դիմումը ներկայացրած Ընկերություններին, ինչպես նաև այդ որոշումը տեղադրել Կենտրոնական բանկի ինտերնետային կայքում:

(126-րդ հարվածը լրաց. 18.05.10 ՇՕ-64-Ն)

Հարված 127. Ասրսափագրական պայտֆելի վախանցման մասին սարսափալիքներին ծանուցումը

1. Ասրսափագրական պայտֆելի վախանցման Կենտրոնական բանկի թույլտվությունն ստանալու պահից՝ հնգօրյա ժամկետում, ստանձնող Ընկերությունը սարսափար է այդ մասին հայտարարություն հրատարակել Հայաստանի Հանրապետությունում առկա 2000 սարսափական կրատարակիչով մտնուլում, Հայաստանի Հանրապետության սարսափում հասանելի էլեկտրոնային զանգվածային լրատվության միջոցներով, իր ինտերնետային տնային էջում, ինչպես նաև սրատվիքով նախատվով ծանուցում ուղարկել սարսափալիքներին՝ նրանց մատակարարության հասցեով:

2. Հայտարարության և ծանուցման մեջ պետք է նշվեն սարսափագրության պայմանագրի լուծելու՝ սարսափալիքի իրավունքի և այդ իրավունքի իրականացման պայմաններին, ժամկետներին և կարգի մասին տեղեկություններ:

3. Ասրսափագրական պայմանագրի լուծելու՝ սարսափալիքի իրավունքի իրականացման ժամկետը չի կարող 30 օրից պակաս լինել:

Բ Ա Ճ Ի Ն 8

ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ ԵՎ ԼՈՒՇԱՐՈՒՄԸ

Գ Լ ՈՒ Խ 22

ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ

Հարված 128.

Ընկերության վերականգնակերպումը

1. Ընկերությունը կարող է վերականգնակերպվել բացառապես մեկ այլ Ընկերության հետ միացման կամ վերականգնակերպման միջոցով:

2. Ընկերության վերականգնակերպումն իրականացվում է Հայաստանի Հանրապետության ֆարմացիական օրենսգրքով, առյև օրենքով, այլ օրենքներով և Կենտրոնական բանկի նախատվով իրավական ակտերով սահմանված կարգով:

Հարված 129.

Ընկերության միացումը

1. Ընկերությունը կարող է միանալ միացն այլ Ընկերությանը:

2. Կյանքի սարսափագրության դատերով սարսափագրություն իրականացնելու լիցենզիա ստացած Ընկերությունը կարող է միանալ միացն կյանքի սարսափագրության դատերով սարսափագրություն իրականացնելու լիցենզիա ստացած Ընկերությանը, իսկ ոչ կյանքի սարսափագրության դատերով սարսափագրություն իրականացնելու լիցենզիա ստացած Ընկերությանը ոչ կյանքի սարսափագրության դատերով սարսափագրություն իրականացնելու լիցենզիա ստացած Ընկերությանը:

Հարված 130.

Միացման կարգը

1. Ընկերության կամ մի ֆանի Ընկերությունների՝ մեկ այլ Ընկերության միանալու դեպքում միացող Ընկերությունները կհնում են միացման պայմանագրի՝ Աստանալու Կենտրոնական բանկի խորհրդի նախնական համաձայնությունը:

2. Միացման պայմանագրի կնքման համաձայնություն Աստանալու համար Ընկերությունը (Ընկերությունները) Կենտրոնական բանկի նախատվով իրավական ակտերով Աստանալու կարգով, ձևով և ժամկետներում Կենտրոնական բանկ է (էն) ներկայացնում՝

1) միացմանը նախնական համաձայնություն ստանալու մասին դիմումը:

2) վերականգնակերպիչ Ընկերությունների կատարման իրավասու մարմինների միացման մասին որոշումը:

3) գործարքի էական պայմանները:

4) միացման պայմանում պահպանվող Ընկերության առաջիկա երեք սարսիքների գործարքը ծրագրիչը:

5) տեղեկություններ այն անձանց մասին, որոնցում պահպանվող Ընկերությունը և նրա հետ վախարակցված անձինք ձեռք են

բերելու մասնակցություն: Ընդ որում, միացմանը նախնական համաձայնություն ստանալու մասին դիմումի հետ մեկտեղ պահպանվող Ընկերությունը պետք է առյժմոք օրենքով և Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված կարգով ներկայացնի նաև այլ անձանց մաս օրենքով սահմանված մասնակցություն ձեռք բերելու նախնական համաձայնություն ստանալու մասին դիմում և այլ պահանջվող փաստաթղթեր:

6) տեղեկություններ այն անձանց մասին, որոնք պահպանվող Ընկերությունում ձեռք են բերելու նշանակալից մասնակցություն: Ընդ որում, միացմանը նախնական համաձայնություն ստանալու մասին դիմումի հետ մեկտեղ պահպանվող Ընկերությունը պետք է առյժմոք օրենքով և Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված կարգով ներկայացնի նաև իր կանոնադրական կապիտալում նշանակալից մասնակցություն ձեռք բերելու նախնական համաձայնություն ստանալու մասին նշանակալից մասնակցություն ձեռք բերող անձի և նրա հետ վախճարակցված անձի դիմումը և այլ պահանջվող փաստաթղթեր:

7) Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված այլ փաստաթղթեր և տեղեկություններ:

3. Կենտրոնական բանկի խորհուրդը Առյժմոք հարկածի 2-րդ մասում նշված համապատասխան գործարքի էական պայմանները, անկախապես վաճառքի էլ և տեղեկություններն Աստանալու պահից՝ 30-օրյա ժամկետում, ընդունում է Առյժմոք հարկածի 1-ին մասով նախատեսված համաձայնություն ստալու կամ չստալու մասին որոշում:

4. Կենտրոնական բանկի խորհուրդը կարող է համաձայնություն չստալ միացման պայմանագրի կնքմանը, եթե՝

1) Ընկերության (Ընկերությունների) միացումը կամ ներկայացված փաստաթղթերը հակասում են օրենքների կամ այլ իրավական ակտերին:

2) պահանջվող փաստաթղթերը չեն ներկայացվել պատշաճ կարգով և ձևով կամ ներկայացվել են թերի կամ դրանցում սույն են կեղծ, անարժանանախառ կամ թերի տվյալներ:

3) Կենտրոնական բանկի հիմնադրված կարծիքով միացման պայմանում պահպանվող Ընկերության ֆինանսական վիճակն էականորեն կվտանգվի, կամ նրա կողմից կխտվի առյժմոք կամ Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված պահանջները:

4) Կենտրոնական բանկի հիմնադրված կարծիքով միացման պայմանում Ընկերությունը կամ Ընկերության կանոնադրական կապիտալում նշանակալից մասնակցություն ունեցող անձը կամ նրա հետ վախճարակցված անձն սարքավորակայան շուկայում ձեռք կբերի գերիշխող դիրք:

5) Կենտրոնական բանկի հիմնադրված կարծիքով միացման պայմանում կարմեղից որևէ մեկի սարքավորակայան, սարքավորակված անձանց կամ շահառուների շահերը կվտանգվեն:

6) Կենտրոնական բանկը մերժել կամ մերժում է առյժմոք հարկածի 2-րդ մասի 5-րդ կամ 6-րդ կետերում նշված նախնական համաձայնություն ստալու դիմումը:

5. Կենտրոնական բանկի նախնական համաձայնությունն Աստանալու պահից՝ 30-օրյա ժամկետում, միացող Ընկերությունները միջնադարձի կից Կենտրոնական բանկի խորհուրդի համապատասխան են ներկայացնում միացման պայմանագրի և Կենտրոնական բանկի Աստանալու այլ փաստաթղթեր ու տեղեկություններ: Կենտրոնական բանկի խորհուրդը համապատասխան է միացման պայմանագրին այն Աստանալու պահից՝ 15-օրյա ժամկետում, եթե պայմանագրի համապատասխանում է Աստանալու նախնական համաձայնություն պայմաններին:

Հարկած 131.

Միացման հետևանքները

1. Միացման պայմանագրում Աստանալու ժամկետներում միացման մասին որոշում ընդունած Ընկերություններն իրավասացնում են միացման պայմանագրով նախատեսված միջոցառումները, համապատասխան են վախճանական ակտը և պահպանվող Ընկերության կանոնադրության կամ կանոնադրության լրացումներին և վախճարակցություններին հետ Առյժմոք օրենքով և Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված կարգով ներկայացնում են Կենտրոնական բանկի՝ գրանցման:

2. Վերականգնակարգի Ընկերության կանոնադրությունը կամ դրանում կատարված վախճարակցությունները և լրացումները Կենտրոնական բանկի կողմից գրանցելու պահից միացված Ընկերության (Ընկերությունների) գործունեության դադարման վերաբերյալ Ընկերությունների գրանցման մասնաում կատարվում է գրասում: Սույն մասում նշված գրասման պահից պահպանվող Ընկերությունը համարվում է վերականգնակարգված:

3. Վերականգնակարգի Ընկերությունը կարող է իրականացնել սարքավորակայան բոլոր այն դրուերի գծով, որոնցով միացած Ընկերությունը կամ Ընկերություններն ունեն թույլտվություն կնքելու սարքավորակայան պայմանագրեր:

Հարկած 132.

Միացման մասին ծանուցումը

Միացող Ընկերությունները պարտավոր են Կենտրոնական բանկի կողմից միացման պայմանագրի կնքմանը նախնական համաձայնությունն ստանալու պահից՝ եւօրյա ժամկետում, Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված կարգով այդ մասին հայտարարություն հրատարակել իրենց ինտերնետային կայքէջում և մամուլում:

Հարկած 133.

Միացման կառուցումը և դադարեցումը

1. Միացումը Կենտրոնական բանկի խորհրդի կողմից կապող է կատարվել, եթե՝

1) վերականգնակազմիչ Հնկերաչառումները խախտում են առյուծ օրենքի, այլ օրենքների, Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերի, միացման պայմանագրի կամ միացման պայմանագրի կնքմանը նախնական համաձայնություն ստալու մասին Կենտրոնական բանկի խորհրդի որոշման պահանջները:

2) վերականգնակազմիչ Հնկերաչառումները միացման ընթացքում կատարում են այնպիսի գործարարություններ կամ դրսևարում են այնպիսի անգործարարուն, որանց հետևանքում կապող են վստահվել ապահովալիքների, ապահովագրված անձանց կամ շահատուների իրավունքներն ու օրինական շահերը:

2. Միացումը կատարվելու մասին Կենտրոնական բանկի խորհրդի որոշմամբ սահմանվում են նաև կատարման հիմքերը վերացնելու ժամկետներ:

3. Առյուծ հարվածի 2-րդ մասով նախատեսված կատարման հիմքերը սահմանված ժամկետներում չվերացվելու դեպքում Կենտրոնական բանկի խորհուրդը որոշարեցնում է միացումը:

Գ Լ ՈՒ Խ 23

ՀՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ԼՈՒԾԱՐՈՒՄԸ

Հարված 134.

Հնկերաչառան լուծարման հիմքերը

Հնկերաչառումը լուծարվում է՝

- 1) Հնկերաչառան ընդհանուր ժարվի որոշմամբ (ինքնալուծարում)։
- 2) լիցենզիան ուժը կորցրած հանաչելու դեպքում։
- 3) Հնկերաչառան սնանկության դեպքում։

Հարված 135.

Հնկերաչառան ինքնալուծարումը

1. Հնկերաչառան ընդհանուր ժարվն իրավունք ունի որոշում կայացնելու Հնկերաչառան լուծարման մասին, եթե Հնկերաչառումը վախճանցել է իր ապահովագրական պարտքերն անբալջությունը, կատարել է ապահովագրաչառան պայմանագրերից բխող բոլոր պարտավորաչառումները և ունի բավարար միջոցներ բոլոր այլ պարտատերերի պահանջները բավարարելու համար:

2. Հնկերաչառան լուծարման հիմքերը Հնկերաչառան լուծարման նախնական համաձայնություն Աստանալու համար Կենտրոնական բանկին դիմելու մասին որոշման կայացման համար խորհուրդն ընդհանուր ժարվ է ներկայացնում Հնկերաչառան ընթացիկ սարվա ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետալաչառուն, ինչպես նաև պարտատերերի պահանջների բավարարմանն ուղղված միջոցների սակաչառումը հախախտող և պարտատերերի պահանջների բավարարման համար անհրաժեշտ ժամկետները նախատեսող տեղեկանք:

3. Հնկերաչառան լուծարման Հնկերաչառան լուծարման նարախակով ընդհանուր ժարվի կողմից նախնական համաձայնություն Աստանալու համար Կենտրոնական բանկին դիմելու մասին որոշման հիման վրա Հնկերաչառումը Կենտրոնական բանկ է ներկայացնում Հնկերաչառան լուծարման նախնական համաձայնություն Աստանալու դիմում՝ կցելով լուծարումը հիմնալիքող վաԱստալաչառեր և տեղեկաչառումներ, որանց ցանկը Աստանալում է Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով:

4. Կենտրոնական բանկի խորհուրդը 90-օրյա ժամկետում էննարկում է Հնկերաչառան լուծարման նախնական համաձայնություն Աստանալու դիմումը և որոշում ընարուում դիմումը բավարարելու կամ մերժելու մասին:

5. Կենտրոնական բանկի խորհուրդը կապող է մերժել Հնկերաչառան լուծարման նախնական համաձայնություն Աստանալու դիմումը, եթե Կենտրոնական բանկի խորհրդի հիմնալիքով կարծիքում լուծարումը կապող է վստահվել ապահովալիքների իրավունքները և օրինական շահերը կամ հանգեցնել ֆինանսական հանակարգի սպակաչառանցմանը:

6. Կենտրոնական բանկի խորհրդի կողմից Հնկերաչառումը լուծարման նախնական համաձայնություն ստալու դեպքում Հնկերաչառումը միջոցներ է ձեանարվում իր ապահովագրական պարտքերն անբալջությամբ վախնցելու և ապահովագրական գործունեալաչառունից բխող իր բոլոր պարտավորաչառումները պարուան կերարով կատարելուց հետո միայն ընդհանուր ժարվը կապող է լուծարման մասին որոշում ընարունել:

7. Ապահովագրական պարտքերն անբալջությամբ վախնցելուց և ապահովագրական գործունեալաչառունից բխող իր բոլոր պարտավորաչառումները պարուան կերարով կատարելուց հետո միայն ընդհանուր ժարվը կապող է լուծարման մասին որոշում ընարունել:

8. Լուծարման մասին որոշման ընարունալից հետո Հնկերաչառումը եաօրյա ժամկետում Կենտրոնական բանկ է ներկայացնում լուծարման բոլոր տալաչառուն Աստանալու դիմում՝ կցելով լուծարումը հիմնալիքող վաԱստալաչառեր և տեղեկաչառումներ, որանց ցանկը Աստանալում է Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով:

9. Կենտրոնական բանկի խորհուրդը 30-օրյա ժամկետում էննարկում է Հնկերաչառան լուծարման բոլոր տալաչառուն Աստանալու դիմումը և որոշում ընարուում դիմումը բավարարելու կամ մերժելու մասին:

10. Կենտրոնական բանկի խորհուրդն իրավունք ունի մերժելու լուծարման բոլոր տալաչառուն Աստանալու դիմումը, եթե սակա են

սարսափազդեցիկ ֆորձառնություններից բխող սրտատախիպություններ, կամ Հնկեությունն ի վիճակի չի լինի բախարաբեկ իր այլ սրտատախիպի պահանջները:

11. Կենտրոնական բանկի խորհուրդը լուծարման թույլտվություն սուղու դեպքում ընդունում է նաև Հնկեության սարսափազդեցիկ ֆորձառնություն լիցենզիայի մեծ կորցրած հանաչեղու մասին որոշում:

Հարված 136.

Լուծարային հանձնաժողովը

1. Հնկեության լուծարային հանձնաժողովը Ատեղծվում է Հնկեության լուծարման թույլտվությունը սուղու մասին Կենտրոնական բանկի խորհրդի որոշման կայացումից հետո՝ հիգՕրյա ժամկետում:

2. Լուծարային հանձնաժողովն ստեղծվում է Հնկեությունը լուծարելու, հրա գոչել (միջոցները) վաճառելու և սրտատախիպի Օրինական պահանջները բախարաբեկու նպատակով:

3. Լուծարային հանձնաժողովը կազմվում է առնվազն երեք անդամից: Լուծարային հանձնաժողովի նախագահ և անդամ կապող են լինել միայն Կենտրոնական բանկի նախագահի իրավական ակտերով սահմանված համապատասխան որակավորում ունեցող անձինք:

4. Մինչև լուծարային հանձնաժողովի ձևավորումը լուծարային հանձնաժողովի լիազորություններն իրականացնում է սուղու Հնկեության ֆորձաբլի մարմինը, եթե Հնկեության կանոնադրությամբ այլ բան նախատեսված չէ:

5. Լուծարային հանձնաժողովի Ատեղծման պահից հրան են անցնում լուծարվող Հնկեության կառավարման լիազորությունները:

6. Լուծարային հանձնաժողովի Ատեղծման պահից՝ հիգՕրյա ժամկետում, լուծարային հանձնաժողովը հայտարարություն է սուղիս առնվազն 2000 սուղամանակ ունեցող հանրապետական մանուլում և ծանուցում է Կենտրոնական բանկին Հնկեության լուծարման և սրտատախիպի կորստից պահանջների ներկայացման կարգի ու ժամկետների մասին, որը չի կապող պրումս լինել 60 օրից:

7. Լուծարային հանձնաժողով չստեղծվելու դեպքում Հնկեության լուծարային հանձնաժողովն Ատեղծվում է Կենտրոնական բանկի խորհրդի որոշմամբ:

Հարված 137.

Լուծարման կարգը

1. Հնկեության կառավարման մարմինները սրտատախիպ են լուծարային հանձնաժողով ստեղծվելու պահից՝ եւՕրյա ժամկետում, լուծարային հանձնաժողով հանձնել Հնկեության կարգակնիքը, ձևաթղթերը, վաճառքից, նյութական և այլ արժեքներ:

2. Լուծարային հանձնաժողով ստեղծվելու պահից՝ եւՕրյա ժամկետում, լուծարային հանձնաժողովի նախագահը դիմում է Կենտրոնական բանկ՝ լուծարվող Հնկեության ֆիրմային անվանման մեջ ներառելու «լուծարվող սարսափազդեցիկ ընկերություն» բառերը: Կենտրոնական բանկը դիմումն Աստանու պահից եւՕրյա ժամկետում լուծարվող Հնկեության ֆիրմային անվանման մեջ կատարում է վավաստություն՝ ներառելով «լուծարվող սարսափազդեցիկ ընկերություն» բառերը:

3. Լուծարային հանձնաժողովը սրտատախիպ է Առյև հարվածի 2-րդ մասով Աստանու կարգով լուծարվող Հնկեության ֆիրմային անվանման մեջ վավաստություն կատարելուց հետո՝ 15-օրյա ժամկետում, վախել լուծարվող Հնկեության կարգակնիքը, ձևաթղթերը՝ ներառելով «լուծարվող սարսափազդեցիկ ընկերություն» բառերը:

4. Լուծարային հանձնաժողովը մինչև սրտատախիպի պահանջների բախարաբեկ սկսելը՝

1) հաշվեկշիռում և գնահատում է լուծարվող Հնկեության ակտիվներն ու պասիվները:

2) ձեւադրում է Հնկեության բոլոր սրտատախիպի հայտարարություն և Հնկեության դեբիտորական պարտքերն Աստանու ուրույնությամբ անկառաճա միջոցառումներ:

3) միջոցներ է ձեւադրում լուծարվող Հնկեության ակտիվներն առավել շահավետ իրացնելու համար:

4) միջոցներ է ձեւադրում լուծարվող Հնկեության նկատմամբ սակա սրտատախիպությունների կատարման սարսափման ուրույնությամբ:

5) որոշում է Հնկեության սրտատախիպությունների կատարումից հետո մնացած միջոցները մասնակիցների միջև բաշխելու կարգը:

5. Լուծարային հանձնաժողովը սրտատախիպի պահանջների ներկայացման ժամկետի ավարտից հետո՝ 7-օրյա ժամկետում, կարում, հաստատում և առնվազն 2000 սուղամանակ ունեցող հանրապետական մանուլում կատարվում է միջանկյալ լուծարային հաշվեկշիռ, որը սրտառնական է տեղեկություններ՝

1) լուծարվող Հնկեության գոչի կարմի մասին:

2) սրտատախիպի ներկայացրած պահանջների ցանկի մասին, այդ թվում՝ Հնկեության հաշվեկշիռում սրտացույցված կամ Հնկեությունը ներկայացված պահանջների ընդհանուր գումարը, յուրամանջուր սրտատախիպը հասանելի գումարի չափը և Առյև Օրենքով Աստանու կարգով պահանջների բախարաբեկ հերթականությունը, ինչպես նաև իր կորստից մեղքված պահանջների առանձին ցանկը:

3) սրտատախիպի ներկայացրած պահանջների բնութագրի մասին:

4) Կենտրոնական բանկի նախագահի իրավական ակտերով Աստանու կարգով այլ տեղեկություններ:

6. Լուծարային հանձնաժողովը սրբատախար է միջանկյալ լուծարային հաշվեկշիռը հրապարակած թերթի մեկ Օրինակը հրապարակման Օրը ներկայացնել Կենտրոնական բանկ: Կենտրոնական բանկն իրավունք ունի սրբատախար լուծարային հանձնաժողովին միջանկյալ լուծարային հաշվեկշիռը հրապարակել սահմանված 2000 սարսափանակ ունեցող այլ հանրապետական մամուլում:

7. Լուծարային հանձնաժողովը սրբատախարերի պահանջները բավարարում է Առյճ Օրենքի 138-րդ հոդվածով Ասանանված հեղթականությունը, միջանկյալ լուծարային հաշվեկշիռն համապատասխան՝ Ակնած դրա հրապարակման Օրվանից:
(137-րդ հոդվածը վառի 08.06.09 ՀՕ-144-Ն, 19.03.12 ՀՕ-69-Ն)

Հոդված 138.

Պահանջների բավարարման հեղթականությունը

1. Գրավով ապահովված սրբատախարությունները բավարարվում են սոխալ սրբատախարության ապահովման միջոց հանդիսացող գրավի առարկայի իրացումից Ասացված գումարից՝ ադատներ: Եթե սրբատախարության արժեքը գեղազանցում է սոխալ սրբատախարության ապահովման միջոց հանդիսացող գրավի առարկայի իրացման արժեքը, ադա գրավով չապահովված սրբատախարություն մամը բավարարվում է այլ սրբատախարերի նկատմամբ ունեցած սրբատախարությունների հետ համատեղ:

2. Ընկերության սրբատախարությունները մարվում են լուծարային միջոցների հաշվին հետևյալ հեղթականությամբ՝

1) առաջին՝ լուծարային հանձնաժողովի կողմից Առյճ Օրենքով Ասանանված լիազորությունների իրականացման համար սնկրաժեռու և հիմնավորված ծախսերը, այդ թվում՝ լուծարային հանձնաժողովի նախագահի և անդամների աշխատավարձը և դրան հավասարեցված վնարանները:

2) երկրորդ՝ կյանքի ապահովագրության պայմանագրերից թխալ պահանջները, եթե Ընկերությունն իրականացնում է կյանքի ապահովագրություն, և ոչ կյանքի ապահովագրության պայմանագրերից թխալ պահանջները, եթե Ընկերությունն իրականացնում է ոչ կյանքի ապահովագրություն:

3) երրորդ՝ առաջին և երկրորդ հեղթեղում չընդգրկված պահանջները:

4) չարարդ՝ պետական բյուջեի և համայնքային բյուջեների նկատմամբ Ընկերության սրբատախարությունները:

5) հինգերորդ՝ ստորադաս վախտադրություններից թխալ պահանջները:

6) վեցերորդ՝ Ընկերության մասնակիցների պահանջները:

3. Առյճ հոդվածի 2-րդ մտավ Ասանանված՝ Ընկերության սրբատախարերի պահանջների բավարարման հեղթականության երկրորդ, երրորդ և հինգերորդ հեղթով Ասանանված սրբատախարերի թիլից բացառություն են կազմում Ընկերության մասնակիցները և Ընկերության հետ վախտադրված սնձինք, դրանց նկատմամբ Ընկերության սրբատախարությունները բավարարվում են վեցերորդ հեղթում:

4. Միևնույն հեղթի սրբատախարերն ունեն իրենց պահանջների բավարարման հավասար իրավունքներ: Միևնույն հեղթի սրբատախարերի պահանջները բավարարվում են նախարդ հեղթի բոլոր պահանջները լրիվ բավարարելուց հետո:

5. Լուծարային հանձնաժողովի կողմից սրբատախար պահանջները մերժելու կամ դրանք քննարկելուց խոստովելու դեպքում մինչև Ընկերության լուծարային հաշվեկշիռն համատառումը սրբատախար իրավունք ունի բարբարակելու լուծարային հանձնաժողովի գործարարությունները: Առյճ մտավ նախատեսված հայցադիմումը դատարանը քննում է ետՕրյա ժամկետում: Դատարանի վնխն ուժի մեջ է մտնում հրապարակման պահից և բարբարակման ենթախ չէ: Ընդ դրան, եթե սրբատախար պահանջը ենթախ է բավարարման այն հեղթում, դրավ այդ պահին լուծարային հանձնաժողովն իրականացնում է պահանջների բավարարումը, ադա դատարանը կարդ է կանեցնել լուծարային հանձնաժողովի կողմից սոխալ հեղթով պահանջների բավարարումը մինչև դրաժան կայացումը:

6. Եթե սրբատախար պահանջ է ներկայացրել սրբատախարերի պահանջների ներկայացման՝ Առյճ Օրենքով Ասանանված ժամկետի ախարից հետո, ադա նրա պահանջը բավարարվում է լուծարային այն միջոցների հաշվին, դրան կնման սրբատախարերի՝ ժամանակին ներկայացված պահանջների բավարարումից հետո:

7. Եթե պահանջ ներկայացրած և լուծարային հանձնաժողովի կողմից հաշվախած սրբատախար մինչև սոխալ հեղթի պահանջների բավարարման համար լուծարային հանձնաժողովի կողմից սահմանված 2000 սարսափանակ ունեցող հանրապետական մամուլով հայտարարված ժամկետի վերջին Օրը չի ներկայանում իր պահանջն Ասանալու համար, ադա նման սրբատախարը հատկացվելիք միջոցները կամ գույքն Օրենքով Ասանանված կարգով հանձնվում են նատարի դեպրզիտ կամ սրանադրվում ի պահ:

8. Յարբանհյուր հեղթի պահանջի բավարարման Ակնելուց սուսջ լուծարային հանձնաժողովն սահմանված 2000 սարսափանակ ունեցող հանրապետական մամուլով հայտնում է սոխալ հեղթի պահանջների բավարարման վայրի, կարգի և ժամկետների մասին տեղեկություններ: Պահանջների բավարարման վայրին, կարգին և ժամկետներին վերաբերող հիմնական տեղեկությունները, ինչպեժ նաև դրանց վախտադրություններն իրավաբանական ուժ են Ասանում սահմանված 2000 սարսափանակ ունեցող հանրապետական մամուլով հրապարակվելու հաջորդ Օրվանից:

9. Առյճ հոդվածի 2-րդ մտվի 2-րդ կետի ընդգրկված պահանջների բավարարման ժամկետը չի կարդ 21 Օրից սրահամ լինել: Ընդ դրան, պահանջների բավարարման Ասանանված ժամկետը արևիցե հիմքով բաց թողնելու սրանատաբանությամբ ենթախ չէ:

վերականգնման:

10. Լուծարային հանձնաժողովի կողմից մերժված սրահանջները, եթե սրբառտերը հայցով չի դիմել դատարան, ինչպես նաև դատարանի վրտով մերժված սրահանջները համարվում են ներված:

(138-րդ հոդվածը խմբ., լրաց., վտի. 28.02.11 ՀՕ-60-Ն)

Հոդված 139. Լուծարային հանձնաժողովի նկատմամբ վերահսկողությունը և հաշվետվությունները

1. Ընկերության Լուծարման գործընթացի նկատմամբ վերահսկողություն իրականացնելու նպատակով Լուծարման գործընթացում գտնվող Ընկերությունում Կենտրոնական բանկը կարող է իրականացնել վերատուգում «Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով:

2. Լուծարային հանձնաժողովը սրբառտեր է Կենտրոնական բանկի նախատվող իրավական ակտերով Առանձնական կարգով, ձևով, համախմբումներով և ժամկետներում հաշվետվություններ ներկայացնել Կենտրոնական բանկ:

3. Լուծարային հանձնաժողովը սրբառտեր է Կենտրոնական բանկի Առանձնական կարգով, ցանկով և ձևով իր գործունեության վերաբերյալ սանվազն ամիսը մեկ տեղեկություններ հրատարակել առնվազն 2000 սպաբանակ ունեցող հանրապետական մասնավան:

4. Կենտրոնական բանկի իրավաբան ունի Լուծարային հանձնաժողովից սրահանջելու ցանկացած տեղեկություն նրա գործունեության վերաբերյալ:

Հոդված 140. Լուծարային հաշվեկալի հաստատումը և Լուծարային հանձնաժողովի գործունեության դադարեցումը

1. Պարտատերերի հետ հաշվարկներն ավարտելուց հետո Լուծարային հանձնաժողովը կազմում է Լուծարային հաշվեկալը և այն Լուծարվող Ընկերության ընդհանուր ժողովի կողմից դրա հաստատվելու սրահից ետՕրյա ժամկետում ներկայացնում է Կենտրոնական բանկ:

2. Կենտրոնական բանկը ստանՕրյա ժամկետում ընթացում է Լուծարային հաշվեկալը հաստատելու կամ հաստատումը մերժելու մասին որոշում՝ ներկայով մերժման կիսմերը: Կենտրոնական բանկը մերժում է Լուծարային հաշվեկալի հաստատումը, եթե Լուծարային հանձնաժողովը խախտել է Առյն Օրենքի սրահանջները:

3. Կենտրոնական բանկի կողմից Լուծարային հաշվեկալը չհաստատելու դեպքում Լուծարային հանձնաժողովը ստանՕրյա ժամկետում վերացնում է Կենտրոնական բանկի կողմից Լուծարային հաշվեկալի հաստատումը մերժելու կիսմերը, և Լուծարային հաշվեկալը Լուծարվող Ընկերության ընդհանուր ժողովի կողմից հաստատվելուց հետո այն հաստատելու մասին նոր դիմում է ներկայացնում Կենտրոնական բանկ: Կենտրոնական բանկն այդ դիմումը բնում է Առյն հարիածի 2-րդ մասով Առանձնական կարգով:

4. Կենտրոնական բանկի կողմից Լուծարային հաշվեկալը հաստատելու մասին որոշումը կայացնելու սրահից ետՕրյա ժամկետում Կենտրոնական բանկը Լուծարվող Ընկերությանը գրանցումից հանելու մասին գրատում է կատարում Ընկերությունների գրանցամերի մատյանում, սրից հետո Ընկերությունը համարվում է Լուծարված, իսկ նրա գործունեությունը՝ դադարած: Կենտրոնական բանկն այդ մասին ծանուցում է իրավաբանական անձանց պետական գրանցում իրականացնող մարմինին:

5. Կենտրոնական բանկի կողմից Լուծարային հաշվեկալը հաստատելու մասին որոշումը կայացնելու սրահից ետՕրյա ժամկետում Լուծարային հանձնաժողովը Ընկերության Լուծարման վերաբերյալ Կենտրոնական բանկի նախատվող իրավական ակտերով Առանձնական ձևով և կարգով հրատարակում է տեղեկատվություն, սրից հետո Լուծարային հանձնաժողովն ազատվում է Ընկերության Լուծարման հետ կարիած սրբառտերություններից:

Հոդված 141. Լուծարային հանձնաժողովի անդամի վարձատրությունը

Լուծարային հանձնաժողովի անդամի վարձատրությունը կատարվում է Լուծարվող Ընկերության գույնի հաշվին:

Բ Ա Ժ Ի Ն 9

ՎԵՐԱՀՄԿՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՊԱՏԱՆԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԱԿՏԵՐԻ ԽՈՍՏՈՒՄՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

Գ Լ ՈՒ Խ 24

ՎԵՐԱՀՄԿՈՒԹՅԱՆ ԻՐԱԿԱՆԱՅՈՒՄԸ

Հոդված 142.

Վերահսկողության իրականացումը

1. Վերահսկողի կողմից առյն օրենքի, սպառնվագրական գործունեությունը կարգավորող այլ իրավական ակտերի սրահանջների սրահարման նկատմամբ վերահսկողության բացառիկ իրավունքը սրտկանում է Կենտրոնական բանկին: Կենտրոնական բանկը առյն հարիածում ներկայով անձանց նկատմամբ վերահսկողություն իրականացնում է «Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով:

2. Կենտրոնական բանկը կարող է վերահսկողության ապրյունում համարատումիտան վերահսկողի վերաբերյալ իրեն հայտնի

դարձած այնպիսի տեղեկություններ հայտնել այլ երկրի սարսափազդեցիկ, վերատարածակազմակերպի, սարսափազդեցիկ միջնորդային գործունեություն իրականացնող անձանց նկատմամբ բացառիկ վերահսկողության իրավունք ունեցող համապատասխան պետական մարմին, որոնք անկախաբար են նրանց՝ Հայաստանի Հանրապետության ստորաբաժնում գործող սարսափազդեցիկ, վերատարածակազմակերպի, սարսափազդեցիկ միջնորդային գործունեություն իրականացնող անձին՝ իր երկրում ստեղծված դուստր Ընկերության կամ ստորաբաժնի Աստղաբաժանման նկատմամբ վերահսկողության իրականացնելու կամ իր երկրում դուստր Ընկերության կամ ստորաբաժնի Աստղաբաժանում Ատելեդեյան համաձայնություն ստալու համար՝ Կենտրոնական բանկի և սոյալ երկրի սարսափազդեցիկ, վերատարածակազմակերպի, սարսափազդեցիկ միջնորդային գործունեություն իրականացնող անձանց նկատմամբ բացառիկ վերահսկողության իրավունք ունեցող համապատասխան պետական մարմնի միջև կնքված միջազգային սրայմանագրով Աստիանված կարգով:

Կենտրոնական բանկը կարող է Առյն կետով Աստիանված տեղեկությունները սրանադրել անգամ, եթե դրանք սարսափազդեցիկ կամ այլ գաղտնիք կազմեն:

Գ Լ ՈՒ Խ 25

ՈՒՆԻՔՆԵՐԻ ԿԱՄ ԱՅՋ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԱԿՏԵՐԻ ԿՈՄՍՈՒՄԻՏԵՐԻ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏԱՄԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հոդված 143.

Օրենքների և այլ իրավական ակտերի խախտումները

Վերահսկվողների, ինչպես նաև նրանց ղեկավարների նկատմամբ կարող են կիրառվել պատասխանատվության միջոցներ, եթե՝

- 1) խախտվել են առյն օրենքի, այլ օրենքների, դրանց հիման վրա ընդունված այլ նպատակով իրավական ակտերի, ինչպես նաև վերահսկվողի ներքին իրավական ակտերի սրանազմները:

- 2) խախտվել են տնտեսական նպատակայինները, տեխնիկական սրանազմները:

- 3) Ընկերությունն իրականացրել է այնպիսի գործունեություն, որը Կենտրոնական բանկի կիսնախարարի կարծիքով վտանգել է կամ կարող էր վտանգել սարսափազդեցիկ, սարսափազդեցիկ անձանց կամ շահատուների շահերը:

- 4) խախտվել են հաշվապահական հաշվառում վարելու կանոնները, ֆինանսական կամ այլ հաշվապահությունների ներկայացման կամ հրատարակման կարգը կամ սրայմանները, կամ այդ վտանգաբաշխումները կարողացվել են կեղծ, թեյի կամ անարժանատի սոյալներ:

- 5) վերահսկվողը չի կատարել Կենտրոնական բանկի կողմից առյն օրենքով սահմանված կարգով սրայմ հանձնարարականները:

- 6) վերահսկվողի գրանցման և (կամ) լիցենզիայի կամ սարսափազդեցիկ գործակալների ռեգիստրում գրանցման կամ վերահսկվողի կանոնադրական կապիտալում նշանակալից մասնակցության ձեռքբերման համար Կենտրոնական բանկ և ներկայացվել անարժանատի սոյալ, կեղծ կամ թեյի տեղեկություններ:

- 7) Ընկերության գործունեության ցուցանիշների ամփոփ գնահատականը ցածր է Կենտրոնական բանկի սահմանած՝ Ընկերությունների գործունեության ցուցանիշների ամփոփ գնահատականի չափից:

Հոդված 144.

Ղեկավարների կամ պատասխանատու անձանց պատասխանատվությունը

1. Վերահսկվողի ղեկավարները կամ պատասխանատու անձինք իրենց պարտականությունների կատարման ընթացքում պետք է գործեն՝ ելնելով վերահսկվողի շահերից, իրականացնեն իրենց իրավունքները և կատարեն վերահսկվողի նկատմամբ իրենց պարտականությունները բարեխղճորեն և խելամուռ:

Եթե վերահսկվողի խոսքային ներկայացվող հաշվապահությունները բացանայտում են Օրենքների, այլ նպատակով իրավական և վերահսկվողի ներքին իրավական ակտերի խախտումներ, ապա խոսքային պարտավոր է ձեռնարկել միջոցներ այդ խախտումների վերացման և հետագայում չկրկնման ուղղությամբ:

2. Վերահսկվողի ղեկավարները կամ պատասխանատու անձինք վերահսկվողի սուջև պատասխանատվություն են կրում իրենց դիտարկյալ գործողությունների (անգործության) հետևանքով վերահսկվողին պատճառված վնասի համար՝ Հայաստանի Հանրապետության Օրենսդրության համաձայն: Եթե վերահսկվողին վնաս պատճառած պարզին իրականացրել են վերահսկվողի մեկից սովելի ղեկավարներ կամ պատասխանատու անձինք, ապա նրանք վերահսկվողի սուջև կրում են համապարտ պատասխանատվություն: Վերահսկվողին հասցված վնասի համար պատասխանատվությունից ազատվում են վերահսկվողի այն ղեկավարները կամ պատասխանատու անձինք, որոնք վերահսկվողին վնաս պատճառած պաշտան ընդունանը դեմ են քվեարկել կամ նիստին ներկա չեն գտնվել: Վերահսկվողի ղեկավարների կամ պատասխանատու անձանց պատասխանատվությունը ներառում է, Աստիան չի Աստիանատվական հետևյալ հնարավոր դեպքերը՝

- 1) ստանձնած սարսափազդեցիկ մեկ ովակի, խոսք ովակերի ստովելագրյն չափի Աստիանված նպատակների խախտումով ստանձնած սարսափազդեցիկ սրայմանությունների կամ կնքված այլ գործարքների հետևանքով վերահսկվողին պատճառված իրական վնասների հատուցման համար պատասխանատվություն է կրում վերահսկվողի գործարքի տնՕրենը, իսկ եթե սոյալ

գործարքի կնքման համար Օրենքով սահմանված է խոսքի որառան, սարս խոսքի անդամները և գործարքի սնՕրենը:

2) գործարքի մարմնի անդամները պարտավոր են հատուցել հոս վերահսկողի խոսքի կողմից ընդունված ներքին իրավական ակտերի խախտումներով կնքված գործարքների հետևանքով վերահսկողին պատճառված վնասները:

3) եթե վերահսկողի խոսքի ներկայացվող հաշվետվությունները բացահայտել են Օրենքների, այլ նորմատիվ իրավական և վերահսկողի ներքին իրավական ակտերի խախտումներ, և հետագայում վերահսկողը կրել է նույն խախտումներով պայմանավորված վնաս, սարս խոսքի անդամները համապարտ պատասխանատվություն են կրում այդ իրավական վնասների հատուցման համար, բացառությամբ եթե խոսքի անդամն իր իրավաւայությունների Աստիճաններում ձեռնարկել է այդ խախտումները կանխելու ուղղությամբ բավարար և խելամիտ գործարքներ:

4) եթե ներքին սուղիտի կողմից Աստուգան պայուսներով բացահայտված Օրենքների, այլ իրավական ակտերի խախտումներով վերաբերյալ տեղեկությունները վերահսկողի խոսքի չեն ներկայացվել, և հետագայում վերահսկողն այդ խախտումներով պայմանավորված վնասներ է կրել, սարս ներքին սուղիտի դեղաղարը պարտավոր է հատուցել այդ վնասները:

3. Անձն ազատվում է վերահսկողին պատճառված վնասի համար պատասխանատվությունից, եթե գործել է բարեխիտի՝ այն համոզմունքով, որ իր գործարքները եղում են վերահսկողի շահերից: Մասնավորապես՝

1) եթե աղջամիտ գործարքը սրանաբանությունից էլ նկատվի՝ կայացվել են որառաններ, նույնիսկ եթե պրանք վերահսկողին հետագայում հանցրել են այնպիսի վնասներ, որոնց ստաջությունն այդ որառանն ընդունելիս հաստիարեն հաշվի է սունվել որպես բիզնես ռիսկ:

2) եթե դեղաղարի կրան պատասխանատու անձի կողմից Ախտ կրան թերի որառանների ընդունումը եղել է բարեխիտի՝ ստանց վնաս պատճառելուն հատկապես ուղղված միտման, և եթե այդ որառանների ընդունման չեն խախտվել Օրենքների կրան այլ իրավական ակտերի պատճանցները:

Վերահսկողի դեղաղարների կրան պատասխանատու անձանց պաշտուցից ազատվելը չի ազատում դեղաղարներին կրան պատասխանատու անձանց իրենց մեղքով վերահսկողին պատճառված վնասի համար պատասխանատվությունից:

4. Վերահսկողը կրան վերահսկողի այն մասնակիցը (մասնակիցները), որը (որոնք՝ համատեղ) սնՕրինում է (են) վերահսկողի կանոնադրական կրախաղում մասնակցություն մեկ և աղելի սոկումը, իրախումբ ունի (ունեն) վերահսկողի դեղաղարների կրան պատասխանատու անձանց դեղ հայցով դիմելու պատարան՝ վերահսկողին պատճառված վնասների վախիստուցման պատճանցով:

Հարկած 145.

Պատասխանատվության միջոցները

1. Սույն օրենքի 143-րդ հարկածով սահմանված դեղներում Կենդանական բանկը խախտումը հայտնաբերելու պակից մեկ սուղիտ ընդացում վերահսկողի կրան հրա դեղաղարի նկատմանք կարող է կիրառել հետևյալ պատասխանատվության միջոցները՝

1) նախագրուացում և խախտումը վերացնելու հանձնարարական կրան նախագրուացում և սարագայում նման խախտում չկրկնելու հանձնարարական կրան նախագրուացում և սարագայում նման խախտումը բացատելուն ուղղված միջոցաստաններ ձեռնարկելու հանձնարարական:

2) սուգանք:

3) վերահսկողի դեղաղարին կրան պատասխանատու անձին որաղաղարան վկայականից գրկում:

4) լիցենզիայի ուժը կոցրած հանաչում:

2. Սույն հարկածով սահմանված պատասխանատվության միջոցների կիրառումը վերահսկողին և հրա դեղաղարներին կրան պատասխանատու անձանց չի ազատում օրենքով, այլ իրավական ակտերով կրան պայմանագրերով նախատեսված պարսականությունների կրատարումից:

3. Կենդանական բանկը կարող է օրենքների կրան այլ իրավական ակտերի յուրաբանչյուր խախտման համար վերահսկողին և (կրան) վերահսկողի դեղաղարի կրան պատասխանատու անձի նկատմանք միաժամանակ կիրառել նախագրուացում՝ խախտումը վերացնելու հանձնարարականով, կրան նախագրուացում՝ սարագայում նման խախտում չկրկնելու հանձնարարականով, կրան նախագրուացում՝ սարագայում նման խախտումը բացատելուն ուղղված միջոցաստաններ ձեռնարկելու հանձնարարականով, և (կրան) սուգանք՝ վերահսկողին և (կրան) հրա դեղաղարի կրան պատասխանատու անձին նկատմանք, և (կրան) վերահսկողի դեղաղարին կրան պատասխանատու անձին որաղաղարան վկայականից գրկում:

4. Կենդանական բանկը սարատար է վերահսկողին, հրա դեղաղարի կրան պատասխանատու անձին նկատմանք սույն հարկածով սահմանված պատասխանատվության միջոց (միջոցներ) կիրառելու մասին որառանը հրապարակել իր ինտերնետային սնույին էջում:

Հարկած 146.

Նախագրուացումը

1. Նախագրուացմանք արձանագրվում է թույլ սոված խախտումը, և խախտում թույլ սոված վերահսկողը տեղեկացվում է խախտման անթույլատրելիության մասին:

2. Նախագրուացումը նախատեսում է հոս թույլ սոված խախտումը Կենդանական բանկի Ատանման ժամկետում վերացնելու և (կրան) սարագայում նման խախտումը չկրկնելու հանձնարարական և (կրան) սարագայում նման խախտումը բացատելուն ուղղված

միջոցառումներ ձեռնարկելու հանձնարարական: Թույլ սրված խախտումը վերացնելու կամ չկրկնելու հանձնարարականով կամ ստացույցում նման խախտումը բացառելուն ուղղված միջոցառումներ ձեռնարկելու հանձնարարականով կարող է նախատեսվել նաև վերահսկիչի կողմից կնքվող որոշակի գործարքների և (կամ) գործառնությունների դադարեցում և (կամ) դրանց սրայնանների վավախաչում: Հանձնարարականի կատարումը սրատալիք է նախագրու շարժում և ստացած վերահսկիչի համար:

3. Նախագրու շարժումը՝ որպես պատասխանատվության միջոց, կարող է կիրառվել Առյուծ օրենքի 143-րդ հոդվածով նախատեսված հիմքերից յուրաքանչյուրի սովորաբար դեպքում:

Հոդված 147.

Տուգանքը

1. Տուգանքը՝ որպես պատասխանատվության միջոց, կարող է կիրառվել Առյուծ օրենքի 143-րդ հոդվածով նախատեսված հիմքերից յուրաքանչյուրի սովորաբար դեպքում, եթե վերահսկիչի մտ ստեղծված իրավիճակի շարժումն նպատակով վերահսկողական միջոցառումների (ինչպիսիք են հանդիսարանը, նստակազմությունը, բացառական աշխատանքները) կառավարման և (կամ) առյուծ օրենքի 145-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետով սահմանված պատասխանատվության միջոցների կիրառման սրայնանում չեն վերացվել, կամ չեն կարող վերացվել այդ խախտումները և (կամ) խախտումների պատճառները. սակայն են հիմնավոր կատարվել, որ վերահսկիչը հետագայում կրկնվի նման խախտումը: Այդ դեպքում սուգանքի նշանակելու մասին որոշումը պետք է համապատասխանի հետևյալ սրայնաններին՝

1) պետք է հիմնավորվի, որ սովորաբար խախտում (խախտումների) համար վերահսկիչի մտ ստեղծված իրավիճակի շարժումն նպատակով վերահսկողական միջոցառումների կատարման և (կամ) առյուծ օրենքի 145-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետով սահմանված պատասխանատվության միջոցի կիրառման սրայնանում վերահսկիչը չի կատարում անհրաժեշտ և սրայնանավետ քայլեր խախտումների վերացման ուղղությամբ.

2) սուգանքի նշանակումը պետք է համապատասխանի խախտման (խախտումների) բնույթին և չպետք է հիմնված լինի խախտման դատարարությունների վրա:

2. Յուրաքանչյուր խախտման համար վերահսկիչի նկատմամբ նշանակված սուգանքի չափը չի կարող գերազանցել սահմանված նվազագույն աշխատավարձի երկու անգամից ավելի:

3. Տուգանքի գումարի չափը չպետք է հանգեցնի վերահսկիչի ծանր ֆինանսական վիճակին:

4. Յուրաքանչյուր խախտման համար վերահսկիչի ղեկավարի կամ պատասխանատու անձանց նկատմամբ նշանակված սուգանքի չափը չի կարող գերազանցել սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հարապատասխան: Վերահսկիչի ղեկավարի կամ պատասխանատու անձի նկատմամբ նշանակված սուգանքը գանձվում է նրա անձնական միջոցներով:

5. Տուգանքը գանձվում է Կենտրոնական բանկի կողմից՝ դատարանի որոշումը այն դեպքում, երբ վերահսկիչը կամ նրա ղեկավարը կամ պատասխանատու անձը համաձայն չէ սուգանքի նշանակման կամ սուգանքի չափի հետ: Գումարը գանձվում է հՕԳԱՍ պետական բյուջեի:

Հոդված 148. Վերահսկիչ անձի ղեկավարներին կամ պատասխանատու անձանց որակախորհրդան վկայականից զրկելը

1. Վերահսկիչի ղեկավարը կամ պատասխանատու անձը կարող է Կենտրոնական բանկի որոշումով զրկվել որակախորհրդան վկայականից, եթե՝

1) միտանալով կեղծով խախտել է օրենքները կամ այլ իրավական ակտերը.

2) պաշտոնավարման ընթացքում կատարել է այնպիսի գործարարություն կամ ցուցաբերել է այնպիսի անգործություն, որի հետևանքով վստահվել են կամ կարող են վստահվել վերահսկիչի, սարսաղավորների, սարսաղավորված անձանց և շահատուների իրավունքները կամ օրինական շահերը.

3) խաչմերուտ է վերահսկողություն կատարողները կատարողությանը Կենտրոնական բանկի կամ նրա ծառայողների գործարարություններին.

4) կատարել է այնպիսի գործարարություններ, որոնց հետևանքով վերահսկիչը կրել է կամ կարող էր կրել զգալի ֆինանսական կամ այլ վնաս.

5) գործունեության ընթացքում կատարել է անձնական շահերից բխող այնպիսի գործարարություն կամ թույլ է տվել այնպիսի անգործունեություն, որը հակասում է վերահսկիչի, սարսաղավորների, սարսաղավորված անձանց և շահատուների իրավունքներին կամ օրինական շահերին.

6) իր ծառայողական սրբազանությունների կատարման ընթացքում դրսևարել է անազնիվ կամ անբարեխիղճ վարմանը.

7) ի հայտ է եկել այնպիսի դեպք, որի հետևանքով անձը չի համապատասխանում վերահսկիչի ղեկավարների կամ պատասխանատու անձանց համար Կենտրոնական բանկի նշանակված իրավական ակտերով սահմանված որակախորհրդան համապատասխանության չափանիշներին.

8) չի կատարել Կենտրոնական բանկի կողմից առյուծ օրենքի 146-րդ հոդվածի հիմքով սրված հանձնարարականը:

2. Վերահսկիչի ղեկավարին կամ պատասխանատու անձին որակախորհրդան վկայականից զրկելու մասին Կենտրոնական բանկի որոշումն ուժի մեջ մտնելու պահից այդ անձին առյուծ օրենքով, այլ օրենքներով ու իրավական ակտերով, ինչպես նաև վերահսկիչի

ներքին իրավական ակտերում սահմանված լիազորությունները դադարում են:

3. Վերահսկիչի ղեկավարին կամ պատասխանատու անձին որակավորման վկայականից զրկումը պետք է լինի պատահաբանական, պետք է համապատասխանի խախտման բնույթին և չպետք է հիմնված լինի խտրական դատարարությունների վրա:
Հոդված 149. Լիցենզիան ուժը կորցրած համաչեղ

1. Լիցենզիան կազմող է ուժը կորցրած համաչեղ, եթե՝

- 1) միտումնալի կերպով խախտվել են առ այն օրենքի, այլ օրենքների, դրանց հիման վրա ընդունված այլ նորմատիվ իրավական ակտերի, ինչպես նաև վերահսկիչի ներքին իրավական ակտերի պահանջները.
  - 2) վերահսկիչը լիցենզիա ստանալուց հետո՝ մեկ սուբյեկտ ընթացքում, սարքավազակալան, վերափոխակազակալան կամ սարքավազակալան միջնորդային գործունեություն չի իրականացրել.
  - 3) վերահսկիչը Կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված ժամկետում միտումնալի կերպով չի կատարել առ այն օրենքի 145-րդ հոդվածի 1-ին կետի հիմքով Կենտրոնական բանկի տված հանձնարարականը.
  - 4) դադարել է վերահսկիչի գործունեությունը.
  - 5) խախտվել են առ այն օրենքով և Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերում սահմանված սնտեսական նորմատիվները կամ տեխնիկական պահանջները: Լիցենզիան ուժը կորցրած կազմող է համաչեղ սնտեսական նորմատիվների կամ տեխնիկական պահանջների չտիրելից Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերում սահմանված չտիրելի շեղումների սովորաբար դեպքում.
  - 6) Ընկերությունն իրականացրել է այնպիսի գործունեություն, որը Կենտրոնական բանկի հիմնադրված կարծիքով վտանգել է կամ կազմող էր վտանգել սարքավազակալանի, սարքավազակալան անձանց կամ շահատերերի շահերը.
  - 7) խախտվել են հաշվապահական հաշվառում վարելու կանոնները, ֆինանսական կամ այլ հաշվետվությունների ներկայացման կամ հրատարակման կարգը կամ պայմանները, կամ հաշվապահական հաշվառման վստահություններում ներառվել են կեղծ կամ անարժանահավատ տվյալներ.
  - 8) ֆինանսական կամ այլ հաշվետվություններում ներկայացվել են կեղծ կամ անարժանահավատ տվյալներ.
  - 9) վերահսկիչի գրանցման և (կամ) լիցենզիայի ստանալու կամ սարքավազակալան գործակալների ռեգիստրում գրանցման կամ վերահսկիչի կանոնադրական կապիտալում նշանակալից մասնակցության ձեռքբերման համար Կենտրոնական բանկ են ներկայացվել անարժանահավատ կամ կեղծ տեղեկություններ:
2. Առ այն հոդվածի 1-ին մասի 1-ին, 6-րդ կամ 7-րդ կետերում սահմանված հիմքով վերահսկիչի լիցենզիան ուժը կորցրած կազմող է համաչեղ, եթե վերահսկիչի մոտ ստեղծված իրավիճակի շարունակ հարստարվ վերահսկողական միջոցառումների (ինչպիսիք են հանդիսարանը, նամակազդարարությունը, բացառության աշխատանքները) իրականացման և (կամ) առ այն օրենքի 145-րդ հոդվածով սահմանված պատասխանատվության միջոցների կիրառման արդյունքում չեն վերացվել, կամ չեն կազմող վերացվել այդ խախտումները և (կամ) խախտումների պատճանները. սակայն են հիմնալի կառավարող, որ վերահսկիչը հետագայում կիրառի նման խախտումը: Այդ դեպքում վերահսկիչի լիցենզիան ուժը կորցրած համաչեղ մասին որոշումը պետք է համապատասխանի հետևյալ պայմաններին՝
- 1) պետք է հիմնալի, որ տվյալ խախտման (խախտումների) համար վերահսկիչի մոտ ստեղծված իրավիճակի շարունակ հարստարվ վերահսկողական միջոցառումների իրականացման և (կամ) առ այն օրենքի 145-րդ հոդվածով սահմանված պատասխանատվության միջոցների կիրառման արդյունքում վերահսկիչը չի իրականացրել անհրաժեշտ և արդյունավետ միջոցներ խախտումների վերացման ուղղությամբ.
  - 2) լիցենզիայի ուժը կորցրած համաչեղ պետք է համապատասխանի խախտման (խախտումների) բնույթին և չպետք է հիմնված լինի խտրական դատարարությունների վրա:
  3. Լիցենզիան Կենտրոնական բանկը համաչեղ է ուժը կորցրած, եթե պարզվում է, որ վերահսկիչը լիցենզիա ստանալու համար ներկայացրել է կեղծ և անարժանահավատ տեղեկություններ:
  4. Վերահսկիչի գործունեության լիցենզիան ուժը կորցրած է համաչեղ Կենտրոնական բանկի խտրիչի որոշումով: Վերահսկիչի լիցենզիան ուժը կորցրած է համաչեղ բացառապես առ այն օրենքով սահմանված կարգով: Այլ օրենքներով լիցենզիայի ուժը կորցրած համաչեղ վերաբերյալ այլ դրույթներ սահմանված լինելու դեպքում գործում են առ այն օրենքի դրույթները:
  5. Օտարերկրյա Ընկերությունների մասնահյուրերի լիցենզիան ուժը կորցրած է համաչեղ նաև այն դեպքում, երբ օտարերկրյա Ընկերությունն իր գրանցման կամ հիմնական գործունեության վայրի երկրում գրվել է սարքավազակալան գործունեություն իրականացնելու իրավունքից:

Հոդված 150. Լիցենզիան ուժը կորցրած համաչեղ մասին որոշումը հրատարակվել և դրա իրավական հետևանքները

1. Առ այն օրենքի 149-րդ հոդվածով նախատեսված հիմքերով լիցենզիան ուժը կորցրած համաչեղ մասին Կենտրոնական բանկի խտրիչի որոշումն անմիջապես հրատարակվում է: Նախքան որոշումն ուժի մեջ է մտնում հրատարակման պահից, եթե որոշումը այլ ժամկետ սահմանված չէ:

2. Լիցենզիան ուժը կորցրած հանաչեղառու որսուհու ուժի մեջ մտնելու պահից վերանայվողը գրվելու է սպասարկագրական, վերաուսումնասիրական կամ սպասարկագրական միջնորդային գործունեության իրականացնելու իրավունքից (բացառությամբ Օրենքով նախատեսված ֆորմալների, որոնք ուղղված են հրաժարմանը պարտադրարարությունների կատարմանը, միջոցների իրացմանը և դրանց վերջնական բաշխմանը) և Օրենքով սահմանված կարգով լուծարվում է:

3. Լիցենզիան ուժը կորցրած հանաչեղառու մասին Կենտրոնական բանկի խորհրդի որսուհու պատճենն այն ընդունվելուց հետո՝ եւՕրյա ժամկետում, սրահանքվում է վերանայվողին: Լիցենզիան ուժը կորցրած հանաչեղառու մասին Կենտրոնական բանկի խորհրդի որսուհու բարեփոխումը որսուհու չի կատարում այդ որսուհու գործարարությունը ֆորմի այդ դատական ֆունկցիան ընդացում:

Հարված 151.

Սույն օրենքի այլ խախտումները

Սույն օրենքի 4-րդ, 94-րդ և 101-րդ հարվածների խախտման համար Կենտրոնական բանկը կարող է խախտում թույլ տված անձին նախագրառացնել խախտման անբաշխարկելիության մասին և հանձնարարել սահմանած ուղղաձիգ ժամկետում վերացնել խախտումը: Անձի կողմից Կենտրոնական բանկի առջև հարվածով խախտում հանձնարարական չկատարելու դեպքում Կենտրոնական բանկը կարող է անձի նկատմամբ նշանակել սուգամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի մինչև երկու անգամ ավելի չափով:

Բ Ա Ճ Ի Ն 10

ԱՅԼ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հարված 152.

Ապահովագրական սակագնի կիրառման արգելումը

Կենտրոնական բանկը կարող է վերանայվողին արգելել կիրառել իր կողմից սահմանված սպասարկագրական սակագները կամ դրանց մի մասը, եթե Կենտրոնական բանկի կիսնախարարը կարծիքով վերանայվողի սահմանած սպասարկագրական սակագները խախտում է կամ կարող է խախտել սպասարկագրողների, սպասարկագրող անձանց կամ շահատուների իրավունքները կամ օրինական շահերը, կամ վտանգվել է վերանայվողի ֆինանսական վիճակը:

Հարված 153. Ապահովագրական, վերաուսումնասիրական և սպասարկագրական միջնորդային գործունեության սահմանափակումները

Ապահովագրական, վերաուսումնասիրական, սպասարկագրական միջնորդային գործունեության ուսուցանողները զԱԿԵԼՈՒ նպատակով, ինչպես նաև ԱՊՊԱ իրականացնելու համար Կենտրոնական բանկը կարող է լրացուցիչ պահանջներ սահմանափակումներ կամ իրականացման հատուկ կարգ նախատեսել վերանայվողի կամ հրաժարագրական կամ այլ գործարարությունների կամ դրանց մի մասի, ներառումների առանձին տեսակների համար:

(153-րդ հարվածը լրաց. 18.05.10 ՀՕ-64-Ն)

Հարված 154.

Ապահովագրական պատճենների տեղի ունենալու վառար

Ապահովագրական պատճենների տեղի ունենալու վառար որսուհու կարգը սահմանվում է սպասարկագրության պայմանագրով կամ վկայագրով:

Հարված 155. Ապահովագրական, վերաուսումնասիրական և սպասարկագրական միջնորդային գործունեության իրականացման վայրը

Ապահովագրական, վերաուսումնասիրական և սպասարկագրական բյուրոյային գործունեությունը կարող է իրականացվել բացառապես սպասարկագրական, վերաուսումնասիրական և սպասարկագրական բյուրոյային գործունեություն իրականացնող անձի գտնվելու վայրում (գլխամասային գրասենյակում) կամ հրանց մասնաճյուղերում:

Հարված 156. Ապահովագրական, վերաուսումնասիրական և սպասարկագրական միջնորդային գործունեություն իրականացնող անձանց աշխատանքային ռեժիմը

Ապահովագրական, վերաուսումնասիրական և սպասարկագրական միջնորդային գործունեություն իրականացնող անձինքն պարտավոր են սահմանել և Կենտրոնական բանկի նպատակով իրավական ակտերով սահմանված կարգով Կենտրոնական բանկի ներկայացնել իրենց գործունեության աշխատանքային ռեժիմը: Աշխատանքային ռեժիմի վախճանն դեպքում սույն հարվածում նշված անձինքն պարտավոր են նախապես՝ Կենտրոնական բանկի նպատակով իրավական ակտերով սահմանված կարգով տեղեկացնել Կենտրոնական բանկին:

Հարված 157.

Օրենքով սահմանված ժամկետների կատարումը

1. Սույն օրենքով սահմանված գրանցելու և լիցենզիա ստալու, հաշվառելու, նախնական համաձայնություն ստալու, համաձայնություն ստալու, գրանցելու, հախմություն ստալու կամ առյև օրենքի հիման վրա ցանկացած այլ իրավական ակտ ընդունելու համար սահմանված ժամկետները Կենտրոնական բանկի կողմից սրահանջվող որոշակի վաճառքի պարզաբանելու նպատակով կարող են Կենտրոնական բանկի կողմից կամեցվել, բայց ոչ ավելի, քան 6 ամիս ժամկետով:

2. Գրանցելու և լիցենզիա ստալու, հաշվառելու, նախնական համաձայնություն ստալու, համաձայնություն ստալու, գրանցելու, հախմություն ստալու կամ առյև օրենքի հիման վրա ցանկացած այլ իրավական ակտ ընդունելու համար սահմանված ժամկետներում Կենտրոնական բանկի կողմից անձի դիմումը, միջնորդագրությունը, հայտը կամ ցանկացած այլ միջնորդությունը չմերժվելու կամ սահմանված ժամկետը կամեցվելու մասին անձին չտեղեկացվելու դեպքում օրենքով սահմանված իրավական ակտերը համարվում են Կենտրոնական բանկի կողմից ընդունված:

Հոդված 158.

Ֆինանսական վիճակի վստահարացման չափանիշները

Կենտրոնական բանկն իր նպատակով իրավական ակտերով կարող է սահմանել առյև օրենքում նշված ֆինանսական վիճակի վստահարացման չափանիշները, Հնկերությունների գործունեության ցուցանիշների ամփոփ գնահատականի չափը:

Հնկերության ցուցանիշների ամփոփ գնահատականի հաշվարկման մեթոդաբանությունը սահմանվում է Կենտրոնական բանկի նպատակով իրավական ակտերով:

Հոդված 159.

Նոր դրույթով սարքավազական գործունեության լիցենզիայում

1. Գործող Հնկերությունը նոր դրույթով սարքավազական գործունեության լիցենզիա ստանալու համար Կենտրոնական բանկի նպատակով իրավական ակտերով սահմանված ձևով և բովանդակությամբ Կենտրոնական բանկ է ներկայացնում՝

1) նոր դրույթով սարքավազական գործունեության լիցենզիա ստանալու դիմում:

2) Հնկերության գործարար ծրագրում կառավարված վավախությունները:

3) Հնկերության ընդհանուր կապիտալի և ընդհանուր կապիտալի նվազագույն սահմանաչափի՝ առյև օրենքով և Կենտրոնական բանկի նպատակով իրավական ակտերով սահմանված սրահանջներին համապատասխանության մասին պատասխանատու ակտուարի եզրակացությունը:

4) Կենտրոնական բանկի նպատակով իրավական ակտերով սահմանված այլ վստահարթեր:

2. Գործող Հնկերության Հայաստանի Հանրապետության ստարժնում ստեղծված մասնաճյուղը նոր դրույթով սարքավազական գործունեություն իրականացնելու համար Կենտրոնական բանկի նպատակով իրավական ակտերով սահմանված ձևով և բովանդակությամբ Կենտրոնական բանկ է ներկայացնում՝

1) Հնկերության դիմումը՝ նոր դրույթով սարքավազական գործունեություն իրականացնելու համար:

2) մասնաճյուղի գործարար ծրագրում կառավարված վավախությունները:

3) Հնկերության ընդհանուր կապիտալի և ընդհանուր կապիտալի նվազագույն սահմանաչափի՝ առյև օրենքով և Կենտրոնական բանկի նպատակով իրավական ակտերով սահմանված սրահանջներին համապատասխանության մասին պատասխանատու ակտուարի եզրակացությունը:

4) Կենտրոնական բանկի նպատակով իրավական ակտերով սահմանված այլ վստահարթեր:

3. Օտարերկրյա Հնկերության Հայաստանի Հանրապետության ստարժնում գործող մասնաճյուղը նոր դրույթով սարքավազական գործունեության լիցենզիա ստանալու համար Կենտրոնական բանկի նպատակով իրավական ակտերով սահմանված ձևով և բովանդակությամբ Կենտրոնական բանկ է ներկայացնում՝

1) նոր դրույթով սարքավազական գործունեության լիցենզիա ստանալու դիմում:

2) մասնաճյուղի գործարար ծրագրում կառավարված վավախությունները:

3) Հայաստանի Հանրապետությունում ստեղծված մասնաճյուղին նոր դրույթով սարքավազական գործունեություն իրականացնելու թույլտվություն ստալու կամ չստարկելու մասին օտարերկրյա Հնկերության նկատմամբ վերահսկողություն իրականացնող իրավասու մարմնի որոշումը կամ այլ վստահարթեր:

4) Կենտրոնական բանկի նպատակով իրավական ակտերով սահմանված այլ վստահարթեր:

4. Կենտրոնական բանկն Հնկերությունը, նրա մասնաճյուղին կամ օտարերկրյա Հնկերության՝ Հայաստանի Հանրապետության ստարժնում գործող մասնաճյուղին թույլտալու է իրականացնել նոր դրույթով սարքավազական գործունեություն, եթե նման գործունեության իրականացումը չի հակասում օրենքի կամ Կենտրոնական բանկի նպատակով իրավական ակտերի պահանջներին, և նոր դրույթով սարքավազական գործունեություն իրականացնելու դիմումը և դրան կից ներկայացված վստահարթերը համապատասխանում են առյև օրենքի և Կենտրոնական բանկի նպատակով իրավական ակտերի պահանջներին, և նոր դրույթով սարքավազական գործունեություն իրականացնելու դեպքում Հնկերության կամ օտարերկրյա Հնկերության Հայաստանի Հանրապետության ստարժնում գործող մասնաճյուղի ֆինանսական վիճակը չի վստահարանում, կամ չեն խախտվում սարքավազակների, սարքավազակի սահմանը կամ շահույթների իրավահիմքերը և շահերը: Կենտրոնական բանկը ստալու է նոր դրույթով սարքավազական

գործունեությունը կրականացնելու թույլտվություն՝ դիմումն ստանալու պահից 30-օրյա ժամկետում:
Բ Ա Ճ Ի Ն 11

ԱՆՑՈՒՍԱՅԻՆ ԴՈՒՅԹՆԵՐ

Հոդված 160.

Անցումային դրույթներ

1. Սույն օրենքի մեջ է մտնում կրտսրարական օրվանից չորս ամիս հետո:
2. Սույն Օրենքի սկստարվելիս վերաբերող պահանջների մասով մեջ է մտնում պաշտոնական կրտսրարական օրվանից մեկ սաթի հետո:
3. Սույն օրենքի 27-րդ հոդվածի 1-ին մասն ուժի մեջ է մտնում 2009 թվականի հունվարի 1-ից:
Սույն օրենքի մեջ մտնելու պահից մինչև սարտակարգական գործունեության լիցենզիայի սարելիան պետական սարբը վնարելու ժամկետը, բայց ոչ ու, քան 6 ամսով ընթացքում, 2004 թվականի հունիսի 11-ի «Սարտակարգական մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի համաձայն լիցենզիա ստացած գործող սարտակարգական ընկերությունները պետք է վերագրանցվեն և վերադ լիցենզիայի են աւյն օրենքով սահմանված կարգով:
4. Սույն Օրենքի մեջ մտնելու պահից 6 ամսի ընթացքում չվերագրանցված և չվերադ լիցենզիայի սարտակարգական ընկերությունների լիցենզիաները աւյն օրենքի մով համարվում են ուժը կորցրած: Այն սարտակարգական ընկերությունները, որոնց լիցենզիաները աւյն մասով նախատեսված հիմով ուժը կորցրած են համարվում, արտատիր են լուծարվել՝ աւյն օրենքով սահմանված կարգով: Այս դեպքում կրտսրարական անձանց պետական գրանցումն կրականացնող մարմնի լիազարություններն կրականացնում է Կենտրոնական բանկը:
5. Սույն օրենքի մեջ մտնելուց հետո՝ 6 ամսի ընթացքում, սարտակարգական բարերները ենթակա են վերադ լիցենզիայի և հաւասան Կենտրոնական բանկի միջնորդների ռեզիստում՝ աւյն օրենքով սահմանված կարգով, իսկ սարտակարգական գործակալները՝ հաւասան Կենտրոնական բանկի միջնորդների ռեզիստում:
6. Սույն օրենքի մեջ մտնելու պահից ուժը կորցրած համաչել 2004 թվականի հունիսի 11-ի «Սարտակարգական մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքը:

Հայաստանի Հանրապետության
Նախագահ

Ռ. Քոչարյան

2007 թ. մայիսի 22
Երևան
ՀՕ-177-Ն